

Vlaams
Parlement

ingediend op **1670** (2017-2018) – Nr. 11
29 januari 2019 (2018-2019)

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
uitgebracht door Ingeborg De Meulemeester en Bart Van Malderen

over het ontwerp van decreet

betreffende het jeugddelinquentierecht

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin:

Voorzitter: Bert Moyaers.

Vaste leden:

Ingeborg De Meulemeester, Danielle Godderis-T'Jonck, Lorin Parys, Peter Persyn, Elke Sleurs,
Tine van der Vloet;
Griet Coppé, Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;
Freya Saeys, Martine Taelman;
Bert Moyaers, Freya Van den Bossche;
Elke Van den Brandt.

Plaatsvervangers:

Björn Anseeuw, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Lies Jans, Manuela Van Werde;
Sonja Claes, Dirk de Kort, Tinne Rombouts;
Jo De Ro, Emmily Talpe;
Jan Bertels, Bart Van Malderen;
Elisabeth Meuleman.

Toegevoegde leden:

Ortwin Depoortere.

Documenten in het dossier:

- 1670** (2017-2018) –
- Nr. 1: Ontwerp van decreet
 - Nr. 2 t.e.m 5: Amendementen
 - Nr. 6: Verslag van de hoorzittingen
 - Nr. 7: In eerste lezing door de commissie aangenomen artikelen
 - Nr. 8: Advies van de Raad van State
 - Nr. 9 en 10: Amendementen

INHOUD

I.	Toelichting door Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	4
1.	Situering.....	4
2.	Doorstart van het voorbereidende traject, omgevingsanalyse en innovatie: vernieuwde jeugdcriminologische inzichten.....	6
3.	Voortraject met alle stakeholders	7
4.	Uitgangspunten	7
4.1.	Verantwoordelijkheid van jongeren als constructief vertrekpunt	7
4.2.	Duidelijke, snelle, constructieve en herstelgerichte reacties op jeugddelicten gepleegd door minderjarigen	8
4.3.	Evidencebased	9
4.4.	Gedifferentieerd aanbod van reacties op jeugddelinquentie... ..	9
4.5.	Afstemming met het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp	10
4.6.	Gesloten opvang als meest ingrijpende reactie op een jeugddelict	12
4.7.	Rechtswaarborgen en kwaliteitseisen.....	13
5.	Opbouw	15
II.	Algemene bespreking.....	16
1.	Uiteenzetting door Lorin Parys	16
2.	Uiteenzetting door Elke Van den Brandt.....	18
3.	Uiteenzetting door Katrien Schryvers	21
4.	Uiteenzetting door Bart Van Malderen	22
5.	Antwoord van Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	26
6.	Replieken.....	28
III.	Artikelsgewijze bespreking.....	31
IV.	Tweede lezing over de in eerste lezing geamendeerde artikelen	67
V.	Stemming over het geheel.....	77
	Gebruikte afkortingen	78
	Bijlage: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	
	Tekst aangenomen door de commissie.....	79

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin besprak het ontwerp van decreet betreffende het jeugddelinquentierecht tijdens haar vergaderingen van 6 november 2018, 27 november 2018, 28 november 2018, 4 december 2018 en 22 januari 2019.

Op 7 en 14 november 2019 werden twee hoorzittingen georganiseerd. Het verslag van de hoorzittingen is verspreid als *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1670/6.

De amendementen op het ontwerp van decreet zijn gepubliceerd als *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1670/2 tot en met 5.

Na afloop van de artikelsgewijze bespreking, die plaatsvond op 4 december 2019, is overeenkomstig artikel 75, 2, van het Reglement een tweede lezing gevraagd.

Op 10 december 2018 is door Vlaams parlementsvoorzitter Jan Peumans advies gevraagd aan de Raad van State over de amendementen op dit ontwerp van decreet. Het advies over de amendementen is *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1670/8.

De tweede lezing vond plaats op 22 januari 2019 en verliep op basis van *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1670/7. De amendementen op de in eerste lezing door de commissie aangenomen artikelen van het ontwerp van decreet betreffende het jeugddelinquentierecht zijn raadpleegbaar als *Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1670/9 en 10.

De bijlage is terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaams-parlement.be.

I. Toelichting door Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

1. Situering

Het institutioneel akkoord voor de zesde staatshervorming van 11 oktober 2011, het zogenaamde 'Vlinderakkoord', regelt de overheveling naar Vlaanderen van onder meer:

- het bepalen van de aard van de maatregelen ten aanzien van de minderjarigen die een als strafbaar omschreven feit hebben gepleegd;
- de regels inzake de uithandengeving;
- de regels inzake de plaatsing in een gesloten instelling; en
- de gesloten instellingen, volgens nader te bepalen uitvoeringsregels.

Een belangrijke kanttekening bij het uittekenen en uitrollen van een Vlaams beleid inzake jeugddelinquentie is dat de communautarisering hoofdzakelijk een wetgevende bevoegdheid betreft voor het bepalen van de maatregelen.

Het 'Groenboek Welzijn, Volksgezondheid en Gezin – justitieel beleid' beschrijft in het kader van de opstart van het traject naar een Vlaams beleid voor jeugdige delinquenten, uitvoerig de mogelijke opties. Continuïteit vormt geen zorg aangezien dat gegarandeerd wordt op basis van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade, ook de wet op de jeugdbescherming van 1965 genoemd. Optie 3 'De wet aanpassen aan een nieuwe beleidsvisie op jeugddelinquentie' is inhoudelijk duidelijk over de gevolgen en over de beperkingen, gelet op de bevoegdheidsoverdracht van de wetgevende bevoegdheid over het bepalen van de maatregelen.

De door de Vlaamse Regering op 20 maart 2015 goedgekeurde conceptnota 'Contouren en plan van aanpak voor een Vlaams beleid inzake een gedifferentieerde aanpak van jeugddelinquentie' initieert de opmaak van een plan van aanpak en een werkstructuur om tot een decreet te komen. De conceptnota ambieert optie 3 en wil tot Vlaamse accenten komen in de invulling van deze nieuwe bevoegdheid. Het advies van het groenboek is gevolgd om gezien de betrokkenheid en expertise op dit domein, het Agentschap Jongerenwelzijn in nauw overleg met alle stakeholders een belangrijke regierol toe te bedelen in het voorbereiden, uittekenen en uitbouwen van een eigen Vlaams beleid.

In het Vlaamse regeerakkoord staan de contouren beschreven en worden duidelijke keuzes gemaakt. Het Vlaamse regeerakkoord opteert er immers voor om al redelijk uitvoerig een aantal duidelijke lijnen te omschrijven voor het 'ontwikkelen van een nieuw jeugd(sanctie)recht'.

Minister *Jo Vandeurzen* gebruikt gemakshalve de term jeugddelinquentierecht bij het citeren uit het Vlaamse regeerakkoord. De benaming is gekozen omdat de term 'jeugdrecht' te breed is en de scope niet voldoende benadrukt. Er is evenmin geopteerd voor de term 'jeugdsanctierecht' vanwege de focus op 'sanctie', terwijl dit ontwerp van decreet de ambitie heeft om zo vroeg als mogelijk instrumenten tot constructieve reacties ter beschikking te stellen, met name op het niveau van het jeugdparket. Dat om te vermijden dat jongeren afglijden naar meer jeugddelinquentie.

In het Vlaamse regeerakkoord is de ambitie duidelijk: "We maken werk van een nieuw jeugddelinquentierecht in Vlaanderen. Hierbij ontwikkelen we continuïteit in een gedifferentieerd aanbod van duidelijke en constructieve reacties op delicten met aandacht voor herstel van de schade, een duidelijke maatschappelijke reactie en ondersteuning van de jongere in zijn ontwikkeling binnen een brede, integrale aanpak van jeugddelinquentie en zijn oorzaken. Bij het opleggen van maatregelen houden we rekening met de ernst van de feiten en de maturiteit van de minderjarige en respecteren we het proportionaliteitsbeginsel. We verbinden de reactie op delicten gepleegd door minderjarigen met de jeugdhulp in een duidelijk onderscheiden traject. De staatshervorming vormt de perfecte hefboom om de reacties op als misdrijf omschreven feiten te heroriënteren op een manier die maximaal aansluit bij de jeugdhulp. We zorgen voor complementaire trajecten, immers, elke minderjarige heeft recht op jeugdhulp, ook jonge delictplegers en ook wanneer zij nood hebben aan gesloten opvang. We hebben hierbij in het bijzonder aandacht voor jongeren die een zeer complexe meervoudige problematiek vertonen en verbinding met de gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg. De benedengrens van twaalf jaar voor een maatregel uit het jeugddelinquentierecht blijft behouden evenals de uithandengeving vanaf zestien jaar. We integreren de federale jeugdinstellingen in de werking van de gemeenschapsinstellingen. Gesloten opvang kan enkel opgelegd worden indien dit voor de veiligheid van de maatschappij of de minderjarige noodzakelijk is. Het niveau van rechtsbescherming van de minderjarige wordt aangepast aan de mate waarin de minderjarige van zijn vrijheid wordt beroofd. We organiseren structureel overleg met de jeugdmagistratuur inzake hun vervolgingsbeleid, procedures, beslissingsbeleid enzovoort. We maken verder werk van de ontwikkeling van de gemeenschapsinstellingen en integreren de federale detentiecentra. Met de differentiatienota worden de lijnen uitgezet voor de positionering van de gemeenschapsinstellingen binnen de jeugdhulpverlening als opvang van jongeren voor wie de jeugdrechter een beveiligde opvang nodig acht. We zetten in op de afstemming van het aanbod op de noden van de jongeren door de verdere uitbouw van een goede diagnostiek en indicatiestelling en een verdere modulering. We investeren verder in de samenwerking tussen de Gemeenschapsinstellingen en de kinder- en jeugdpsychiatrie."

Hieruit kunnen duidelijke krijtlijnen en keuzes worden afgeleid, die men thans vertaald ziet in dit ontwerp van decreet:

- er wordt geopteerd voor een eigen Vlaamse aanpak met duidelijke accenten;
- er wordt gekozen voor een gedifferentieerde en integrale aanpak, zowel in het private als het publieke aanbod, die constructief en herstelgericht is en die wordt geïntegreerd in een Vlaamse visie op jeugddelinquentie;
- er worden kwaliteitseisen en rechtswaarborgen ingebouwd, zoals een proportionele reactie die rekening houdt met de ernst van de feiten en de maturiteit van de jongere met aandacht voor de nodige rechtsbescherming in functie van de mate van vrijheidsberoving;
- er wordt voor een duidelijk onderscheid gezorgd, maar ook voor complementaire trajecten met de integrale jeugdhulp;
- er wordt ingezet op een structurele afstemming met zowel de jeugdmagistratuur als de gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg; en
- er wordt geopteerd om de leeftijdsgrens te behouden op twaalf jaar, evenals de mogelijkheid tot uithandengeving vanaf zestien jaar.

Tot slot verwijst minister Jo Vandeuren ook naar de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2014-2019 (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 125/1) waarin de keuzes en de aanpak verder worden uitgediept, alsook in meer operationele bewoordingen in de aanpak 2.0 van de Vlaamse jeugdhulp.

2. Doorstart van het voorbereidende traject, omgevingsanalyse en innovatie: vernieuwde jeugdcriminologische inzichten

Meer dan 50 jaar na de wet op de jeugdbescherming van 1965 is het van groot belang om een geactualiseerde en realistische update te maken van wat in Vlaanderen leeft, en dat zowel vanuit maatschappelijk oogpunt als vanuit vernieuwde inzichten gebaseerd op recente cijfergegevens. Minister Jo Vandeuren baseert zich ook op de evolutie van de geregistreerde jeugdcriminaliteitscijfers en koppelt die ook aan de confrontatie met een steeds complexere samenleving en nieuwe tendensen. Het volstaat te verwijzen naar de grote druk op de jeugdhulp, nieuwe vormen van verontrusting en (jeugd)criminaliteit, en de stijgende diversiteit in de samenleving. Daarom was het noodzakelijk bij het uittekenen van de contouren van een vernieuwde innovatieve aanpak hiermee voldoende rekening te houden en de nodige flexibiliteit in het maatregelenpakket in te bouwen om gericht en complementair om te gaan met jeugddelinquentie in Vlaanderen. De zesde staatshervorming geeft Vlaanderen de nodige bevoegdheden om het maatregelenpakket zo uit te tekenen dat het als maatschappij en in het belang van zijn jongeren de juiste keuzes kan maken zonder te vervallen in een te rigide aanbod dat geen antwoord biedt aan een veranderende samenleving. Hierbij is het van groot belang dat het Vlaamse beleid is gebaseerd op recente wetenschappelijke inzichten in de jeugdcriminologie. Minister Jo Vandeuren stimuleert hierbij ook een gevarieerde onderzoeksagenda, die zowel kwantitatief als kwalitatief het gekozen beleid onderbouwt. Wat werkt, verdient versterking. Andere interventies moeten worden bijgestuurd of verlaten. Vlaanderen kan, dankzij een goed uitgebouwde innovatieve praktijk en een gedegen academische traditie, de zesde staatshervorming aangrijpen om zich internationaal als goede praktijk in de aanpak van jeugddelinquentie te profileren.

Om dergelijke omgevingsanalyse in Vlaanderen uit te voeren, zet het Agentschap Jongerenwelzijn een interuniversitaire onderzoeksopdracht uit om een geactualiseerde stand van zaken te maken van de Vlaamse context, fenomenen en verklaringen van jeugddelinquentie, een evaluatie van de maatregelen, het kinderrechtelijk kader, en ten slotte jeugdrechtsystemen in vergelijking. Deze omgevingsanalyse is uitgewerkt door de universiteiten van Leuven, Gent en Brussel, samen met het Kenniscentrum Kinderrechten. Het rapport is in oktober 2015 gepubliceerd en is vrij consulteerbaar op de website van het Agentschap Jongerenwelzijn. Met de om-

gevingsanalyse is ook de aftrap gegeven van een voortraject voor de basisthema's die in een ontwerp van decreet vorm moeten krijgen.

3. Voortraject met alle stakeholders

Jongerenwelzijn betrof gedurende een intensieve voorbereidende fase alle stakeholders, gaande van academici, jeugdmagistraten, jongeren, professionelen uit het werkveld, de gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg tot ouderverenigingen, in zes thematische werkgroepen. De zes thema's waren: grondbeginselen en finaliteit van een Vlaams jeugddelinquentierecht, reactie op het delict en maatregelen, gesloten opvang, rechtswaarborgen, de afstemming met de integrale jeugdhulp en de reactie op jongeren met een complexe of meervoudige problematiek. Uiteindelijk leidden de werkzaamheden tot zes besluitteksten die breed werden verspreid onder de stakeholders en gepubliceerd.

Het voortraject toont duidelijk aan dat er bewust veel tijd en energie is gestoken in overleg, advies, onderbouw en afweging van de keuzes en voorstellen, en dat in een traject met participatie van alle betrokken actoren. Deze voorbereiding was uitermate belangrijk gezien het belang van het maatschappelijke thema van dit ontwerp van decreet. Al deze informatie is in alle transparantie raadpleegbaar en moet de achtergrond zijn voor de commissiebespreking van het ontwerp van decreet.

Dit intensieve voortraject mondde uit in een voorontwerp van decreet dat op 14 juli 2017 een eerste keer principieel werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Na deze eerste principiële goedkeuring werden de gebruikelijke adviezen ingewonnen en verwerkt in de teksten. Het moet gezegd dat de dialoog met de stakeholders werd verdergezet en dat op de documenten ingediend in het Vlaams Parlement ook menig advies spontaan werd toegestuurd.

Ook in het verdere traject en in de uitvoering acht minister Jo Vandeuren dialoog en overleg met alle stakeholders uitermate belangrijk. Hij zal blijvend in overleg gaan met onder andere de jeugdmagistratuur, het werkveld en het perspectief van de jongeren met het oog op een zeer zorgzame implementatie.

4. Uitgangspunten

4.1. Verantwoordelijkheid van jongeren als constructief vertrekpunt

Een van de centrale overtuigingen is om jongeren uitdrukkelijker te beschouwen en te benaderen als verantwoordelijke jonge mensen, eerder dan als handelingsonbekwame, onverantwoordelijke en te beschermen kinderen van hun ouders. De jongere wordt verantwoordelijk gesteld voor zijn daden en de gevolgen ervan. De reactie op een jeugddelict moet zich richten op de schade die de minderjarige aan zijn slachtoffer en de maatschappij heeft veroorzaakt. In alle stadia van de procedure wordt de mogelijkheid tot herstelgericht werken geboden en aangemoedigd. Herstelgericht werken is formeel opgenomen in dit ontwerp van decreet onder de vorm van bemiddeling of herstelgericht groepsoverleg, maar ook in andere reacties op het jeugddelict is werken aan herstel mogelijk. Zo is er ook ruimte om te werken aan herstel in het uitvoeren van een positief project, maar ook wanneer een jongere in een gemeenschapsinstelling verblijft. Het herstelgericht werken geeft ook gestalte aan het subsidiariteitsprincipe en brengt de positie van het slachtoffer meer in balans met de aandacht voor de dader.

De leeftijd van twaalf jaar wordt aanvaard als ondergrens bij het aanspreken van jongeren op hun verantwoordelijkheid. Onder die leeftijd kan er geen sprake zijn van verantwoordelijkheid. Dat betekent dat voor minderjarigen die jeugddelicten plegen maar de leeftijd van twaalf jaar nog niet bereikt hebben, enkel een aanbod mogelijk is, of kan worden opgetreden, vanuit het kader van de jeugdhulp. De bo-

vengrens voor de toepasselijkheid van het jeugddelinquentierecht is achttien jaar. Enkel jeugddelicten gepleegd voor de leeftijd van achttien jaar komen in aanmerking voor een reactie onder het jeugddelinquentierecht. De opgelegde reactie kan in de uitvoering wel de leeftijdsgrens van achttien jaar overschrijden.

Reacties op het jeugddelict gepleegd door minderjarigen zijn onder het jeugddelinquentierecht mogelijk tot de leeftijd van drieëntwintig jaar. Enige uitzondering hierop wordt gevormd door een nieuwe sanctie die wordt geïntroduceerd met dit ontwerp van decreet. Voor een beperkt aantal jeugddelicten, en voor de doelgroep van minderjarige veelplegers, wordt de mogelijkheid geboden tot het uitspreken van een langere sanctie met een maximale duur van twee, vijf of zeven jaar. Hierdoor kan in bepaalde gevallen (afhankelijk van de leeftijd van de pleger) de leeftijd van drieëntwintig jaar worden overschreden bij de uitvoering. Ook deze (lange) reactie op het jeugddelict moet een constructief en herstelgericht karakter inhouden.

Erkennen dat jongeren jonge mensen zijn die in groeiende mate verantwoordelijkheid mogen en kunnen opnemen, ontslaat ouders en opvoedingsverantwoordelijken niet van hun verantwoordelijkheid. De minderjarige ondersteunen in het proces van groeien in verantwoordelijkheid kan niet los worden gezien van het actief betrekken van deze personen in de reactie op een jeugddelict gepleegd door een minderjarige. Er is sprake van een gedeelde en gedragen verantwoordelijkheid. Ouders en opvoedingsverantwoordelijken moeten betrokken worden bij de opvolging van de reactie, maar waar nodig moet ook ten aanzien van hen gereageerd kunnen worden. In het ontwerp van decreet zit in de verschillende reacties een contextgerichte werking vervat en is het de ambitie om ook effectief met de context van de minderjarige delictpleger aan de slag te gaan en delictgericht te werken.

4.2. Duidelijke, snelle, constructieve en herstelgerichte reacties op jeugddelicten gepleegd door minderjarigen

De reactie op jeugddelicten moet duidelijk, snel, constructief en herstelgericht zijn. Dat zowel voor de minderjarige delictpleger, zijn ouders/opvoedingsverantwoordelijken, het slachtoffer als de ruimere samenleving. De cumulatie van reacties is mogelijk maar moet rekening houden met de toepassing van het proportionaliteits- en subsidiariteitsbeginsel.

Een specifiek en duidelijk aanbod aan reacties naar aanleiding van het plegen van een jeugddelict draagt bij om de normbevestigende reactie te onderscheiden van jeugdhulp die eventueel nodig is. Het is van belang dat duidelijk is op welke grond wordt ingegrepen, welke maatregel of sanctie wordt opgelegd, waarom voor een bepaalde maatregel of sanctie wordt gekozen en wat de inhoud ervan is. De taal die hierbij gehanteerd wordt, staat niet los van het creëren van de nodige duidelijkheid. Aandacht voor het communiceren in een begrijpbare taal is belangrijk in het jeugddelinquentierecht. Structureel garanderen dat de betrokken actoren over voldoende vaardigheden beschikken op dit vlak is noodzakelijk.

Reacties op jeugddelicten moeten niet alleen duidelijk zijn voor de betrokken minderjarigen. Er moet ook duidelijkheid geboden worden aan de ouders/opvoedingsverantwoordelijken, slachtoffers en de maatschappij. Ouders en opvoedingsverantwoordelijken moeten weten waar en op welke wijze zij betrokken worden in de reactie en wat er van hen verwacht wordt. Duidelijkheid vanuit het perspectief van het slachtoffer betreft in eerste instantie het verder inzetten op het informeren van het slachtoffer, en hen ondersteunen en begeleiden in het herstellen van de door hen geleden schade.

Een voldoende snelle respons op een gepleegd jeugddelict is belangrijk. Een duidelijke reactie op een gepleegd jeugddelict is verbonden met de snelheid van reageren. Er moet kort op de bal gespeeld kunnen worden zonder het vermoeden van onschuld en andere rechtswaARBorgen uit het oog te verliezen. De jongere mag zijn verantwoordelijkheid niet ontlopen.

4.3. Evidencebased

In het jeugddelinquentierecht wordt evidencebased werken als belangrijk werkingsprincipe naar voren geschoven. Minister Jo Vandeurzen streeft hiermee een aanpak met effectieve resultaten na, die ook blijvend is. Evidencebased werken betekent een werking die gebaseerd is op kwantitatieve en/of kwalitatieve (wetenschappelijke onderzoeks)gegevens. Zicht op het effect van de ingezette reacties ten aanzien van minderjarigen die jeugddelicten plegen of hiervan verdacht worden, moet vergroten.

Het jeugddelinquentierecht moet structureel ruimte maken voor systemen als monitoring, rapportering en evaluatie. De primaire focus van monitoring en rapportering ligt op cijfers en gegevens over de (tijds) beschikbaarheid van capaciteit en bepaalde resultaatindicatoren. Hieronder worden onder meer volgende zaken begrepen: effectiviteit, recidivevermindering of gunstig afsluiten van de opgelegde reactie. Hiertoe is het van belang dat er op een eenduidige en unieke manier wordt geregistreerd. Deze systematische registratie moet het mogelijk maken om voortraject of voorgaande reacties eenvoudig in kaart te brengen en maakt het mogelijk om met andere data een vervolgonderzoek naar bijvoorbeeld recidive op te zetten. Evaluatie en onderzoek moet een beter zicht geven op de effectiviteit van de ingezette reacties. Er wordt ook ingezet op meer wetenschappelijk onderbouwd en een gericht beleid ten aanzien van jeugddelinquentie. Bij de keuze van de reacties gaat de voorkeur uit naar reactiewijzen die hun effectiviteit kunnen beschrijven. Het betekent dat wordt ingezet op wetenschappelijke opvolging, maar ook op de redenen waarom jongeren afzien van normoverschrijdend gedrag.

De actoren die betrokken zijn bij de uitvoering van dit ontwerp van decreet houden rekening met de kennis en inzichten verworven uit wetenschappelijk onderzoek en goede praktijken. Die kennis en inzichten worden gebundeld in de gebruiksvriendelijke interventiedatabank waarin goed onderbouwde en effectieve reacties staan die in de praktijk worden uitgevoerd. De verschillende reacties in de databank beslaan een breed spectrum, gaande van voorlichting en ontwikkelingsstimulering tot intensieve begeleidingsmethodieken. De databank biedt inzicht in kwaliteit, uitvoerbaarheid en effectiviteit van de daarin opgenomen methodieken en reactiewijzen.

4.4. Gedifferentieerd aanbod van reacties op jeugddelinquentie

Er wordt meer differentiatie beoogd in de reacties die ter beschikking staan van het openbaar ministerie en de jeugdrechtbanken als alternatief voor plaatsing. Het ontwerp van decreet strekt er eveneens toe niet alleen voor reactiemogelijkheden te zorgen die kunnen worden ingezet ten aanzien van minderjarigen, maar ook een appel mogelijk te maken op de verantwoordelijkheid van ouders of opvoedingsverantwoordelijken. Door ten aanzien van jeugdrechters en jeugdrechtbanken de verplichting op te leggen om duidelijk en expliciet aan te geven waarom men voor de ene of andere reactie kiest en met welke factoren al dan niet rekening wordt gehouden, wordt getracht om de genomen beslissingen te objectiveren.

Het ontwerp van decreet bevat een aantal wijzigingen in de reacties die kunnen worden opgelegd ten aanzien van minderjarigen die jeugddelicten plegen, of hiervan verdacht worden. Ze strekken voornamelijk tot versterking van mogelijkheden die ter beschikking staan van de procureurs des Konings en de jeugdrechters of

jeugdrechtbanken. Het doel daarbij is driedig. Ten eerste wil men aan de minderjarige de kans geven zelf zoveel als mogelijk een eigen inbreng te doen en zelf voor herstel te zorgen. Ten tweede worden de mogelijkheden op parketniveau uitgebreid om een doorstroom van minderjarigen diep(er) in het gerechtelijk systeem te vermijden. Ten derde wordt de voorkeur gegeven aan reacties die geen plaatsing met zich meebrengen. Zo krijgt onder meer het werken met (specifieke) voorwaarden, die al dan niet verbonden kunnen worden aan andere reacties, een vooraanstaande plaats. De mogelijkheden van moderne technologieën die (elektronische) monitoring/toezicht vanop afstand mogelijk maken, worden verkend. Begeleiding blijft ook hier echter van doorslaggevend belang. De sanctie heeft een duidelijke functie van de re-integratie van de minderjarige, bijvoorbeeld ter ondersteuning van voorwaarden zoals het volgen van een opleiding, tewerkstelling of een zinvolle tijdsbesteding. De moderne technologieën zijn in te zetten en te hanteren als een aanvulling op of een modaliteit van een sanctie en bijgevolg enkel mogelijk in de rechtspleging ten gronde.

Een gedifferentieerd aanbod aan maatschappelijke antwoorden zorgt vooreerst voor voldoende specifieke mogelijkheden om te reageren op jeugddelicten, maar daarnaast ook de mogelijkheid om de reactie of afhandeling op niveau van het openbaar ministerie aan te passen op grond van bepaalde factoren. De factoren waarmee de jeugdrechter of jeugdrechtbank rekening houdt bij het nemen van een beslissing zijn, overeenkomstig de hier opgesomde volgorde:

- de ernst van de feiten, de schade en de gevolgen voor het slachtoffer;
- de persoonlijkheid en maturiteit van de betrokken jongere;
- recidive, of het risico op recidive;
- de veiligheid van de maatschappij;
- de leefomgeving van de betrokken minderjarige; en
- de veiligheid van de betrokken minderjarige.

Uit de beslissing van de jeugdrechter of jeugdrechtbank moet duidelijk blijken op welke wijze met de verschillende factoren rekening is gehouden.

De herstelgerichte afhandeling krijgt prioriteit in het aanbod aan reacties. Het herstellen van de door het slachtoffer en de gemeenschap geleden schade en de sociale betrekkingen die door het plegen van een jeugddelict zijn verbroken, vormen een van de hoekstenen van dit ontwerp van decreet. Er moet een signaal worden gegeven dat ten aanzien van het slachtoffer herstelgericht is en dat ervoor zorgt dat de minderjarige (vermoedelijke) delictpleger aan verantwoordelijkheidsbesef wint en het veiligheidsgevoel van de gemeenschap verhoogt.

4.5. Afstemming met het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp

Het ontwerp van decreet is een belangrijke opportuniteit om de brede jeugdhulp in Vlaanderen logischer te organiseren en dit door de afstemming met het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp.

Zorgen voor een duidelijke reactie op het door de minderjarige gepleegde jeugddelict is een centrale doelstelling in dit ontwerp van decreet. Zoals al vermeld vormt het inbrengen van een van de jeugdhulpverlening afgescheiden en onderscheiden kader een van de centrale ambities van dit ontwerp van decreet. Het duidelijker positioneren van jeugdhulpverlening en de reactie op het jeugddelict impliceert echter allerm minst dat jongeren die jeugddelicten plegen geen toegang hebben tot jeugdhulpverlening. Het houdt enkel in dat jeugdhulpverlening enerzijds en de reactie op het jeugddelict anderzijds, vanuit een specifiek kader met verschillende uitgangspunten vorm krijgt.

Er wordt prioritair ingezet op een vlotte verbinding tussen jeugdhulpverlening en de reactie op jeugddelicten. Het garanderen van een duidelijke en vlotte verbinding om op die manier de toegang tot jeugdhulpverlening voor minderjarige (vermoedelijke) delictplegers te vrijwaren, is essentieel voor het constructief gehalte van het jeugddelinquentierecht. Wanneer het gaat over jeugdhulpverlening binnen een vrijwillig kader staat een reactie op een gepleegd jeugddelict dergelijke hulpverlening niet noodzakelijk in de weg.

Voor de gevallen waarin wordt geoordeeld dat er nood is aan gerechtelijke jeugdhulpverlening (gedwongen, opgelegde jeugdhulpverlening) voor een minderjarige verdachte of minderjarige delictpleger, wordt aan het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp een nieuwe vorderingsgrond toegevoegd. Met deze nieuwe derde vorderingsgrond kan het openbaar ministerie de betrokken jeugdrechter of jeugdrechtbank rechtstreeks vatten met het oog op het nemen van een (gedwongen) hulpverleningsmaatregel. De betrokken jeugdrechter of jeugdrechtbank is in deze diegene die de zaak met betrekking tot het gepleegde jeugddelict afhandelt. De nieuwe derde vorderingsgrond komt in beeld wanneer er bij een (vermoedelijke) delictpleger een verontrustende (opvoedings- of leef)situatie aan het licht komt die dergelijk ingrijpen vereist. De vaststelling van de aanwezigheid van een verontrustende (opvoedings- of leef)situatie kan bij aanvang gedaan worden of op eender welk later tijdstip. Op het moment van de vaststelling kan dan door het openbaar ministerie een beroep worden gedaan op deze nieuwe vorderingsgrond. Op deze derde vorderingsgrond kan zowel tijdens de voorlopige rechtspleging als tijdens de rechtspleging ten gronde een beroep worden gedaan door het openbaar ministerie. Met deze verbinding wordt het mogelijk om jeugdhulpverlening en de reactie op een jeugddelict via twee onderscheiden maar combineerbare sporen, hetzij gelijktijdig of achtereenvolgend, in te zetten. Deze nieuwe vorderingsgrond heeft niet de bedoeling om minderjarige (vermoedelijke) delictplegers zonder meer te prioriteren voor wat de toegang tot jeugdhulpverlening betreft.

In het bijzonder voor jongeren met een complexe en meervoudige problematiek, is het absoluut noodzakelijk dat de in de wet van 8 april 1965 vooropgestelde, maar nooit in werking getreden maatregelen, geactiveerd kunnen worden. Het betreft het opleggen van een ambulante behandeling bij een psychologische of psychiatrische dienst of bij een dienst die deskundig is op het gebied van alcohol- of drugsverslaving, plaatsing in een ziekenhuis, residentiële plaatsing in een dienst die deskundig is op het gebied van alcohol- of drugsverslaving of enige andere vorm van verslaving, en plaatsing in een afdeling van een jeugdpsychiatrische dienst. Hiervoor wordt overleg georganiseerd met de federale minister van Volksgezondheid over de modaliteiten voor een samenwerkingsakkoord met de federale overheid.

Ook het inbrengen van het werken met voorwaarden in dit ontwerp van decreet is een belangrijke manier om het aanbod van jeugdhulpverlening te verbinden aan de reactie op een jeugddelict. De minderjarige (vermoedelijke) delictpleger krijgt de kans om zich te engageren tot het opvolgen van een aantal voorwaarden, en dat als alternatief voor een maatregel of sanctie die uitdrukkelijk, en op hetzelfde ogenblik als het opleggen van de voorwaarden, bepaald wordt. Dergelijk stelsel biedt helderheid voor betrokkenen en een kans voor de minderjarige om zich voorsnog te engageren tot een hulpverlenend aanbod. Dit ontwerp van decreet maakt het werken met voorwaarden mogelijk, zowel in de voorlopige rechtspleging als in de rechtspleging ten gronde. Er wordt hierbij expliciet gekozen om – behoudens de afhandeling op het niveau van het openbaar ministerie – de voorwaarden die kunnen worden opgelegd, niet limitatief op te sommen en zodoende creativiteit en flexibiliteit in functie van elke individuele situatie, te behouden. Werken met een systeem van voorwaarden biedt ruimte om in de reactie op het jeugddelict niet alleen te focussen op het gepleegde jeugddelict, maar ook rekening te houden met de persoonlijkheid en leefomgeving van de minderjarige (vermoedelijke) dader.

Het is noodzakelijk dat de algemene gevolgen van niet-naleving van de voorwaarden duidelijk en op voorhand gekend zijn voor de minderjarige (vermoedelijke) delictpleger. Hiertoe verplicht dit ontwerp van decreet een vervangende reactie.

4.6. Gesloten opvang als meest ingrijpende reactie op een jeugddelict

Als publieke, residentiële maatregel is plaatsing in een gemeenschapsinstelling thans zowel mogelijk voor minderjarige (vermoedelijke) delictplegers als voor jongeren die zich in een verontrustende opvoedings- of leefsituatie bevinden. De aanleiding van de plaatsing leidt niet tot een gescheiden opvang en begeleiding van deze twee groepen en er is zowel open als gesloten aanbod. Het huidige aanbod wordt omschreven in termen van jeugdhulpverlening in een context van dwang. Aan deze dualiteiten, onduidelijkheden en vermenging komt met de inwerking-treding van dit ontwerp van decreet een einde. Voor jongeren die zich in een verontrustende opvoedings- of leefsituatie bevinden en minderjarige (vermoedelijke) delictplegers, komen er twee gescheiden sporen.

Dit ontwerp van decreet reserveert een gesloten plaatsingsmogelijkheid voor personen die jeugddelicten plegen. Dat deze reactie enkel kan worden opgelegd door een jeugdrechter of jeugdrechtbank en de minderjarige gedurende een bepaalde periode onmogelijk op eigen initiatief deze plaats kan verlaten, zijn determinerende voorwaarden om de reactie als vrijheidsberoving te kwalificeren. De plaats waar deze meest ingrijpende en vrijheidsberovende reactie wordt uitgevoerd, is de gemeenschapsinstelling. De huidige opnameplicht voor deze instellingen blijft behouden. De gesloten begeleiding kan slechts in laatste instantie worden overwogen, wanneer deze noodzakelijk is en alle andere reacties niet meer zinvol mogelijk zijn. Vrijheidsberoving is maar mogelijk voor gepleegde jeugddelicten van een zekere ernst en de duur van de reactie mag niet langer zijn dan noodzakelijk en gerechtvaardigd door de ernst van de feiten en de maturiteit van de minderjarige. De maximumduur is decretaal bepaald. Er moeten voldoende uitvoeringsmodaliteiten zijn die een geleidelijke overgang naar de buitenwereld mogelijk maken. Ook mogelijkheden tot opvolging en samenwerking na het verblijf in de gemeenschapsinstelling, worden bepaald.

In uitzonderlijke omstandigheden blijft het mogelijk om jongeren vanaf zestien jaar uit handen te geven en te berechten als een volwassene. Deze uit handen gegeven jongeren, die worden aangehouden of veroordeeld zijn tot een gevangenisstraf, worden tot maximaal de leeftijd van drieëntwintig jaar opgevangen in een Vlaams detentiecentrum. Zij verblijven dan tot aan de leeftijd van drieëntwintig jaar in een aangepaste infrastructuur en niet langer in een gevangenis voor volwassenen. Wanneer de opgelegde gevangenisstraf de leeftijd van drieëntwintig jaar zou overschrijden, worden zij bij het bereiken van deze leeftijd overgeplaatst naar een federale gevangenis voor volwassen gevangenen.

De toegang tot de gemeenschapsinstellingen vangt voor elke jongere aan met een verblijf in een afdeling van een gemeenschapsinstelling voor een gesloten oriëntatie wanneer hij een van de bepaalde jeugddelicten heeft gepleegd, of hiervan verdacht wordt, en wanneer bij deze jongere de nood aan vrijheidsberoving in beeld komt. Uiterlijk op de tiende werkdag na de aanvankelijke beslissing van de jeugdrechter of jeugdrechtbank vindt een eerste evaluatiemoment plaats en doet de jeugdrechter of jeugdrechtbank uitspraak over intrekking of handhaving van de gesloten oriëntatie. De jeugdrechter of jeugdrechtbank kan pas uitspraak doen na het advies te hebben ontvangen van de gesloten begeleiding over de al dan niet verdere nood aan gesloten begeleiding.

Voor de gesloten opvang is het van belang te wijzen op het feit dat het subsidiariteitsprincipe slechts geëffectueerd wordt indien voorzien wordt in alternatieven voor vrijheidsberoving. Voldoende niet-vrijheidsberovende reacties en ambulante

reactievormen, in alle fases van de procedure, zijn belangrijke condities voor een constructief jeugddelinquentierecht.

4.7. Rechtswaarborgen en kwaliteitseisen

De reacties die de jeugdrechtbank kan opleggen, maken bijna steeds een inmen-
ging in het privé- en gezinsleven van de betrokkene uit in de zin van artikel 8 van
het EVRM en artikel 22 van de Grondwet. In een aantal gevallen zijn deze reacties
vrijheidsberovend van aard in de zin van artikel 5 van het EVRM. Het is van be-
lang om de toegang tot de rechter, diens bevoegdheid om zich over de aard en de
nadere uitvoering van de reactie uit te spreken, alsook het recht op een eerlijke
en openbare behandeling van de zaak door een onafhankelijke en onpartijdige
rechterlijke instantie bij het vaststellen van de rechten en verplichtingen en bij het
bepalen van de gegrondheid van de ingestelde strafvervolgning, te waarborgen.

Europese richtlijnen formuleren de basisbeginselen van een 'child friendly justice'.
Hierbij worden procedurele waarborgen, zoals principes van legaliteit, proportiona-
liteit, subsidiariteit, het vermoeden van onschuld, het recht op een eerlijk proces,
het recht op juridische bijstand, het recht op toegang tot de rechtbank en het recht
van beroep als te garanderen waarborgen naar voren geschoven. Rechtswaarbor-
gen mogen niet geminimaliseerd of geweigerd worden aan kinderen onder het
voorwendsel van het hoger belang van kinderen. Dit ontwerp van decreet tracht
voldoende en afdoende rechtswaarborgen te garanderen voor minderjarigen die
jeugddelicten plegen. Het inzetten op een versterking van de rechtswaarborgen is
een evidente consequentie van het erkennen van de minderjarige als groeiend in
verantwoordelijkheid.

Met uitzondering van welbepaalde artikelen, wordt het decreet van 7 mei 2004
betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp van
toepassing gemaakt op minderjarige (vermoedelijke) delictplegers. Wat minder-
jarigen betreft die voor een bepaalde periode van hun vrijheid worden beroofd,
wordt bijkomend gekeken naar het decreet van 10 maart 2017 houdende het ex-
terne toezicht en de externe klachtenregeling bij voorzieningen voor vrijheidsbe-
nemende opvang van kinderen en jongeren, mogelijks aangevuld met aspecten uit
de rechtspositie van gedetineerden.

Jongeren kunnen rekenen op formele maar toegankelijke interne en externe klacht-
mogelijkheden en op een onafhankelijk orgaan waar ze een klacht kunnen indie-
nen. Er wordt regelgevend gezorgd voor extern en onafhankelijk toezicht op de
werking van de gemeenschapsinstellingen. Jongeren en ouders of andere opvoe-
dingsverantwoordelijken die in aanraking komen met het jeugddelinquentierecht
in het algemeen, en gemeenschapsinstellingen in het bijzonder, moeten betrokken
worden bij dergelijk toezicht.

Met het begrenzen van duur en mogelijkheden tijdens de voorbereidende rechtsple-
ging versterkt het jeugddelinquentierecht de rechtswaarborgen van de betrokken
partijen. Het begrenzen van de voorbereidende fase tot in principe zes maanden
wordt als uitgangspunt vooropgesteld. De uitzonderingen hierop worden decretaal
expliciet aangegeven.

De voorbereidende rechtspleging en de maatregelen die tijdens deze fase van de
procedure kunnen worden opgelegd, strekken ertoe om tijdens de rechtspleging
– en in afwachting van een beslissing ten gronde – een onderzoeksmaatregel of een
maatregel van bewaring te treffen ten aanzien van een minderjarige verdachte.

Thans geldt er ook een beperking van de duur van de voorbereidende rechtsple-
ging tot een termijn van zes maanden. Er worden echter geen gevolgen verbonden
aan het overschrijden van deze termijn. De wijziging die de decreetgever doorvoert

in vergelijking met de bestaande regeling is tweeërlei. Er worden wel gevolgen verbonden aan de overschrijding van de termijn van zes maanden en er worden decretaal afwijkingsmogelijkheden van de standaardduur ingevoerd.

De wijzigingen aan de bestaande regeling zorgen er in concreto niet voor dat er afbreuk wordt gedaan aan de uniformiteit van de regelgeving. De algemene regeling blijft behouden, zijnde een voorbereidende rechtspleging van maximum zes maanden. De wijzigingen aan de bestaande regeling zorgen er in concreto niet voor dat de fundamentele regels voor het beperken van de duur van de voorbereidende rechtspleging niet gerespecteerd worden. De wijzigingen zorgen er niet voor dat er aan een essentieel element wordt geraakt. Een in duur beperkte voorbereidende rechtspleging blijft behouden, maar bij het bereiken van de maximumduur dient er te worden overgegaan naar de rechtspleging ten gronde. Er kan niet (herhaaldelijk) blijvend worden opgetreden binnen deze rechtspleging. Minderjarige verdachten hebben het recht om een uitspraak te krijgen over schuld of onschuld. Het onderzoek tijdens de voorbereidende rechtspleging moet de elementen aanreiken om een onderbouwd maatschappelijk antwoord te geven op het jeugddelict en op de vraag naar schuld of onschuld. Om deze reden is het ook te verantwoorden dat bij zware of gecompliceerde feiten, waar het strafrechtelijk onderzoek of het onderzoek naar de persoonlijkheid van de verdachte noodzakelijk meer tijd vergt, voorzien wordt in een afwijking op de algemene regel voor de duur van de voorbereidende rechtspleging. De trapsgewijze afwijking komt tegemoet aan de vereiste dat de aangenomen materie beperkt moet worden.

De mogelijkheden van het parket om een aanbod te doen op het vlak van de reactie op jeugddelinquentie blijven beperkt om zo min mogelijk afbreuk te doen aan het vermoeden van onschuld. Dat meerdere reactiewijzen mogelijk zijn op niveau van het openbaar ministerie geeft hen de mogelijkheid om ook gericht, op maat en op niveau van de minderjarige te reageren. Het openbaar ministerie kan zo snel een duidelijk maatschappelijk antwoord geven op jeugdcriminaliteit. Door kort op de bal te reageren ten aanzien van minderjarige verdachten, kan de preventieve werking van het maatschappelijk antwoord op het jeugddelict worden verhoogd. Criminele fenomenen worden zo beheerst en er wordt bijgedragen tot een leefbare en veilige samenleving. De decreetgever geeft hierbij het openbaar ministerie alle kansen om samen te werken met de betrokken actoren en herstelgericht te werken. Er komt een begrensd aanbod met versterkte rechtswaarborgen op parketniveau. Herstelbemiddeling, die systematisch moet worden aangeboden, de waarschuwingsbrief en de herinnering aan de wet worden behouden.

Nieuw is het regelgevend invoeren van een aanbod van een positief project met een maximale duur van dertig uur. Het invoeren van deze mogelijkheid op parketniveau wordt ingegeven vanuit het belang dat gehecht wordt aan het inbouwen van voldoende snelle reactiemogelijkheden. Ook het vermijden van dieper door te dringen in het gerechtelijk apparaat wanneer dat niet (echt) nodig is, wordt ter verantwoording ingebracht. Een tussenkomst op parketniveau kan voldoende en afdoende zijn.

Een positief project op parketniveau is onlosmakelijk verbonden met een versterkte bescherming van rechtswaarborgen van betrokkenen. Sowieso betreft het enkel een aanbod voor jongeren die niet ontkennen het jeugddelict gepleegd te hebben en moeten er ernstige aanwijzingen zijn van schuld. Het betreft een aanbod waarop de jongere al dan niet kan ingaan. Het aanbod om een positief project uit te voeren moet gebeuren in aanwezigheid van een advocaat. Hij staat de minderjarige bij in zijn beslissing tot al dan niet aanvaarding, evenals in de uitwerking van zijn voorstel. Het uitvoeren van een positief project leidt tot het verval van strafvordering. De mogelijkheid voor de jongere om zelf een voorstel voor de inhoud van het positief project naar voren te schuiven, is een belangrijke manier om jongeren ruimte te bieden om initiatief te nemen in het opnemen van hun verantwoordelijkheid en

de invulling van de reactie op het jeugddelict. De jongere wordt actief ondersteund en begeleid in het proces van voorbereiding, uitwerking en uitvoering van het positief project.

Het onvoorwaardelijk garanderen dat alle jongeren, in elke stap van het traject van de reactie op een jeugddelict, altijd kunnen rekenen op de bijstand van een advocaat, is belangrijk op het vlak van het versterken van rechtswaarborgen voor de minderjarige delictpleger in het jeugddelinquentierecht. Gezien de specificiteit van de doelgroep en het onderwerp en gezien het grote belang van de wijze waarop jongeren en ouders bejegend worden, vereist deze bijstand specifieke competenties. Het is aangewezen dat het een advocaat betreft die in zijn opleiding een multidisciplinaire vorming heeft genoten over jeugdzaken. Er dient te worden verwezen naar de goede praktijk van het certificaat 'bijzondere opleiding jeugdrecht'.

Het subsidiariteitsprincipe betreft het steeds opteren voor de minst ingrijpende, effectieve tussenkomst. De opgelegde reactie moet niet alleen in verhouding staan tot de ernst van de feiten en de maturiteit van de (vermoedelijke) pleger. Er moet ook voorrang gegeven worden aan die reactie die minimaal noodzakelijk is vooraleer een zwaardere reactie kan worden overwogen. Dit ontwerp van decreet bepaalt een duidelijke rangschikking van de reacties die kunnen worden opgelegd. Het invoeren van het systematisch en gegarandeerd aanbod van herstelbemiddeling en herstelgericht groepsoverleg, alsook het uitvoeren van een positief project, zowel op parketniveau als op niveau van de jeugdrechtbank, zowel tijdens de voorlopige rechtspleging als tijdens de rechtspleging ten gronde, zijn in dit opzicht belangrijk.

5. Opbouw

De geschetste contouren zijn vertaald in de opmaak van het ontwerp van decreet dat uit zeven hoofdstukken bestaat. De hoofdstukken geven vorm aan de logische opbouw in de aanpak van jeugddelinquentie.

De eerste twee hoofdstukken beschrijven de geschetste begrippen, de grondbeginselen en het toepassingsgebied. Het derde hoofdstuk beschrijft de afhandeling op niveau van het openbaar ministerie en de diverse mogelijkheden. In hoofdstuk vier wordt de afhandeling op niveau van de jeugdrechter en jeugdrechtbank en de diverse reactiemogelijkheden opgenomen, zowel tijdens de voorbereidende fase als bij de rechtspleging ten gronde. De bepalingen over gegevensverwerking zijn opgenomen in hoofdstuk vijf. In de twee laatste hoofdstukken worden de wijzigingsbepalingen, hoofdzakelijk in functie van de vroegere wet op de jeugdbescherming, en de slotbepalingen opgenomen.

Wat de slotbepalingen betreft, benadrukt minister Jo Vandeuren zich bewust te zijn van de randvoorwaarden en het belang van een zorgzame transitie. Dat is ook zo opgenomen in het ontwerp van decreet.

In meerdere adviezen wordt terecht aandacht gevraagd voor belangrijke randvoorwaarden, ook voor het flankerend aanbod in de integrale jeugdhulp, die noodzakelijk zijn om dit ontwerp van decreet goed te kunnen uitvoeren. Jeugdrechters moeten immers voor jongeren die zich dreigen te onttrekken aan de hulpverlening een beroep doen op de gesloten gemeenschapsinstellingen wegens bijvoorbeeld een gebrek aan voorzieningen met een aangepaste infrastructuur in de jeugdhulpverlening. Een van de grootste verdiensten van dit ontwerp van decreet is de evolutie naar het scheiden van de residentiële opvang van jongeren die jeugddelicten plegen en jongeren die vanwege ernstige opvoedingsproblemen begeleid moeten worden. De visie dat de capaciteit van de gesloten instellingen evolueert naar leefgroepen waar het profiel eenduidiger is en dat jongeren die delicten plegen niet langer samenzitten met jongeren die slachtoffer zijn, wordt in de ingewonnen ad-

viezen alsook in de commentaren van bijvoorbeeld de Hoge Raad voor de Justitie, als positief beschreven.

Tegelijkertijd wordt uiteraard ook voor de residentiële opvang gepleit voor een voldoende zorgzame transitie en de nodige randvoorwaarden om bepaalde bepalingen van het ontwerp van decreet gefaseerd in werking te laten treden. Concreet betekent dat in de eerste plaats dat om jongeren – die thans vanwege ernstige opvoedingsproblemen in de gemeenschapsinstellingen verblijven – in de toekomst in private voorzieningen op te vangen, moet worden gezorgd voor een realistische uitbouw van dit hulpverleningsaanbod binnen de contouren van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp. Deze uitbouw kan natuurlijk niet van vandaag op morgen en gaat gepaard met een koppeling aan de nodige financiering voor infrastructuurwerken (in functie van een beveiligde setting) met perspectief op de erkenning van de uitgebouwde capaciteit. Naast deze belangrijke randvoorwaarden is het ook van belang om met de federale overheid een samenwerking af te sluiten over een voldoende beveiligde forensische kinder- en jeugdpsychiatrie.

Zorgen voor de nodige wetenschappelijk onderbouwde initiatieven om een plaatsing zo veel als mogelijk te voorkomen, behoort tot de duidelijke en constructieve keuzes van dit ontwerp van decreet. Wat die alternatieven betreft, beschikt Vlaanderen over een sterke traditie – ook in internationaal perspectief – in herstelgericht en constructief optreden. Er is de verdere verspreiding van evidencebased methodieken zoals de ambulante reactie op jeugddelinquentie. In een eerste fase moeten deze initiatieven verduurzaamd en versterkt worden. Die versterking wordt geregeld in de begroting van het jaar van de inwerkingtreding van dit ontwerp van decreet, waardoor een doorstart gepaard gaat met de uitbreiding van deze initiatieven.

Tot slot kiest dit ontwerp van decreet ervoor om meer te werken met constructieve voorwaarden die door een nauwgezette opvolging, regie en casemanagement moeten leiden tot het terugdringen van recidive en de re-integratie van de jongere in de samenleving. Dat moet in eerste instantie ook sterk opgevolgd worden in functie van een snelle evaluatie van de kwaliteit en de intensiteit van de opvolging door de diensten op het terrein en moet in functie van deze evaluatie snel kunnen leiden tot een bijsturing of een meer doortastende ketenaanpak.

II. Algemene bespreking

1. Uiteenzetting door Lorin Parys

Lorin Parys herinnert eraan dat N-VA er in een nota voor pleitte van het beschermingsmodel over te stappen op het verantwoordelijkheidsmodel. Zijn partij is tevreden met die optie in dit ontwerp van decreet. Het scheiden van de trajecten voor jongeren in een verontrustende opvoedingssituatie en jongeren die een als misdrijf omschreven feit pleegden, biedt duidelijkheid. Zo weten jongeren dat ze een straf krijgen omdat ze een maatschappelijke norm hebben overtreden, wat geregeld wordt door dit ontwerp van decreet, maar de reflex blijft ook te kijken naar de gezinssituatie, wat valt onder het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp. Samen vormen ze het jeugdrecht. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat jongeren competent zijn en een zekere mate van verantwoordelijkheid kunnen nemen voor de feiten en de gevolgen. Specifiek is dat de jeugdrechter ook de maturiteit van de jongere beoordeelt, en bijgevolg oordeelt of hij deels of geheel de verantwoordelijkheid voor zijn daden kan dragen. Uiteraard wordt ook de ernst van de feiten in overweging genomen. Het gerechtelijke ingrijpen is gericht op herstel, preventie en inzicht, en is van bepaalde duur.

Het heeft hem positief verrast dat de Vlaamse Jeugdraad en Cachet achter de keuze voor een verantwoordelijkheidsmodel staan. Als jongeren meer verantwoordelijkheid krijgen, moeten ze ook meer rechtswaarborgen krijgen. Dat doet het ontwerp van decreet, zeker na de amendementen ten gevolge van de hoorzittingen. N-VA stelde drie voorwaarden aan het verantwoordelijkheidsmodel, vooreerst op een wetenschappelijke manier recidive aanpakken met een hulptraject op maat van de jongere. Ter inspiratie daarvoor komt er een interventiedatabank met 'What works?'-aanpakken. Voorts komen er longitudinale studies en worden er voor het eerst in Vlaanderen recidivecijfers bijgehouden.

Het tweede principe is snel en preventief interveniëren. Een eerste maatregel daartoe was een van de discussiepunten in de hoorzittingen, namelijk meer armslag geven aan de parketten om jongeren zo snel mogelijk op het goede pad te zetten en hen niet dieper in het systeem te duwen dan strikt noodzakelijk is. Jeugdrechters staan huiverachtig tegen die deviatie omdat ze vrezen dat hun functie erdoor wordt aangetast. Dat hoeft niet zo te zijn, zeker niet met de bepalingen en bemerkingen die zullen worden aangebracht.

Het derde principe is het slachtoffer centraler stellen. Dat is goed voor het slachtoffer, voor de maatschappij, maar ook voor de jeugddelinquent. N-VA is tevreden over het herstelgericht groepsoverleg en de constructieve afhandeling. Als zowel de jeugddelinquent als het slachtoffer ermee instemmen is dat niet vrijblijvend. Het slachtoffer krijgt genoegdoening door de herkenning en erkenning door de jeugddelinquent. De jeugddelinquent neemt verantwoordelijkheid voor zijn daden en kan door de ontmoeting een deel van de gevolgen van zijn daad beginnen te herstellen.

N-VA vindt zijn visie gereflecteerd in het evenwichtige ontwerp van decreet. Het is niet terecht dit ontwerp van decreet te reduceren tot de enkelband, zoals in de media gebeurt. Het introduceert een regeling waardoor met de zachte hand opgetreden wordt als het kan, met preventie en deviatie, maar kordaat waar het moet. Die aanpak is goed voor het slachtoffer, de samenleving en de jeugddelinquent.

In de hoorzittingen zijn er enkele grote, algemene opmerkingen gemaakt. Vooreerst zei de Unie van Nederlandstalige Jeugdmagistraten dat bemiddelen complex geworden is, onder meer door de negatieve motivatieverplichting. De decreetgever komt daar nu deels aan tegemoet. Zo moet het verslag niet altijd door de jeugdrechter meer worden opgemaakt. Ook aan de opmerkingen dat een beslissing bij verstek mogelijk moet zijn, alsook dat het recht op bijstand voor de minderjarige in alle bepalingen verzekerd dient te zijn, wordt tegemoetgekomen.

Nagenoeg iedereen heeft ervoor gepleit om artikel 60 van de wet van 1965 te behouden. Een verantwoordelijkheidsmodel betekent dat een jongere die verdacht of veroordeeld wordt, rechtswaarborgen heeft, onder meer aangaande duidelijkheid. Duidelijk zeggen wat de reden van veroordeling en wat de termijn van de maatregel of sanctie is, lijkt in tegenstrijd met de herzieningsmogelijkheid op elk moment. Toch heeft de spreker oor voor de argumenten voor een herzieningsmogelijkheid, maar de belangen van het slachtoffer moeten daarbij steeds vooraf in overweging genomen worden. Dat de leesbaarheid van het ontwerp van decreet hier en daar beter kan, is een terechte kritiek van onder andere de Hoge Raad voor de Justitie en de Unie van Nederlandstalige Jeugdmagistraten.

Een tweede groot discussiepunt is het legaliteitsbeginsel. Veel sprekers vonden dat bepaalde aspecten die gedelegeerd worden aan de Vlaamse Regering beter in het ontwerp van decreet geregeld worden. Ze vonden de definities onvoldoende duidelijk of de delegatie te ruim. Ze hadden het onder meer over het positief project, de ambulante reactie, de elektronische monitoring en de ambulante sanctie. Aan die opmerkingen moet de decreetgever volgens de spreker tegemoetkomen. De ma-

noeuvereerruimte van het openbaar ministerie was het derde discussiepunt. Omdat zij zowel de zittende als de staande magistratuur vertegenwoordigt, heeft de Unie van Nederlandstalige Jeugdmagistraten daar een verdeeld advies over uitgebracht. Al in zijn beginvisie pleitte N-VA ervoor om de parketten extra armslag te geven en om ervoor te zorgen dat ze snel kunnen optreden. Dat wordt, in ieder geval in Antwerpen, al sinds 2006 toegepast. Het Antwerpse proefproject Kompas+ hanteert bijvoorbeeld enkele van die principes, zonder dat de rechtsprekende positie van de zittende magistratuur in het gedrang komt.

Er was ook bezwaar tegen de strikte afbakening van de voorlopige fase omdat in sommige complexe dossiers onderzoeken langer kunnen aanslepen. De beperking van die termijn is echter een belangrijke rechtswa borg. De N-VA kant zich niet tegen een verlenging van die termijn, mits aan enkele voorwaarden is voldaan en het verantwoord wordt bij de jeugdrechter.

N-VA is het ermee eens dat de definitie van elektronische monitoring scherper kan. Over videoconferentie is het ontwerp van decreet duidelijk: het is mogelijk mits voldaan wordt aan de voorwaarden, onder andere opgelegd door het Grondwettelijke Hof.

Wat bepaald wordt over de uithandengeving is een politieke afweging. Er is al gezorgd voor heel wat alternatieven. De zeven jaar dat de jeugddelinquent, in bijzonder extreme omstandigheden, in het jeugddelinquentiesysteem kan blijven, is daar een voorbeeld van. Alsook dat het ontwerp van decreet de huidige regeling voor uithandengeving verstrengt. Er moet immers aan enkele scherpe cumulatieve voorwaarden voldaan zijn: niet alleen een misdrijf waar een lange strafmaat op staat, bijvoorbeeld terreur, maar ook recidive. Hij hoopt dat het aantal jongeren dat uit handen gegeven wordt, een heel beperkt aantal, nog verder zal dalen. Het blijft een falen van de jeugdhulp en het jeugddelinquentiesysteem, maar in sommige uitzonderlijke gevallen is het nodig om de maatschappij te beschermen.

Hij verklaart zich akkoord dat inwerkingtreding op 1 januari 2019 niet realistisch is.

Brussel werkt aan een ordonnantie met maatregelen die in Vlaanderen niet meer zullen bestaan. Voor Vlaanderen is dat niet echt een probleem, maar wel in Brussel. Een jeugdrechter kan een Nederlandstalige jongere wiens verblijfplaats bij de ouders in Brussel is, bijvoorbeeld nog altijd plaatsen in een open plaats van een Vlaamse gemeenschapsinstelling, wat in Vlaanderen niet meer zal kunnen. Zonder samenwerkingsovereenkomst dreigt straffeloosheid. Ook als de ouders van een jongere verhuizen tijdens de duurtijd van een maatregel, zijn er geen afspraken. Hij roept de Brusselse bewindvoerders en de Vlaamse minister van Welzijn op ervoor te zorgen dat deze kwestie snel en adequaat opgelost wordt.

Volgens N-VA zal dit nieuwe jeugddelinquentierecht zorgen voor een efficiëntere en effectievere aanpak van jeugdcriminaliteit, maar de uitvoering zal de geloofwaardigheid van de regeling bepalen. Op sommige vlakken zijn extra investeringen nodig. Ook het probleem in Brussel moet worden opgelost. Er moet absoluut vermeden worden dat een jeugdrechter een maatregel uitspreekt die niet uitvoerbaar is in Vlaanderen, al is het maar om de lacunes in de regelgeving aan te tonen.

2. Uiteenzetting door Elke Van den Brandt

Vooreerst merkt *Elke Van den Brandt* op dat het voortraject lang en degelijk was, met veel participatie en overleg, wat meteen de verwachtingen hoog gespannen heeft. Een deel daarvan is ingelost, toch is er in de adviezen vaak scherpe kritiek op politieke keuzes, vorm en opmaak. Het is goed dat er nog een en ander bijgestuurd wordt, vormelijk en juridisch, maar voor Groen moeten ook politieke keuzes heroverwogen worden. Geen rekening meer houden met de adviezen zou een slag

in het gezicht van het werkveld zijn. Het is de taak van het Vlaams Parlement om alle opmerkingen zo goed als mogelijk in de tekst op te nemen.

Het is goed dat de datum van inwerkingtreding uitgesteld wordt, maar ze vraagt de hele timing door te denken. Misschien moet er een deel herschreven worden, en zijn er bijkomende adviezen of overleg over bepaalde passages nodig. Het is best mogelijk dat er beter gewacht wordt om bepaalde keuzes te maken, onder meer om de teksten op de Brusselse en Waalse regeling af te stemmen. Niet alleen de politieke keuzes maar ook de uitvoeringselementen zoals vorm en duurtijden verschillen. Als elk landsdeel een eigen regeling goedkeurt zonder voorafgaande afstemming, zal dat geheid problemen veroorzaken, in de eerste plaats voor jongeren. Het sanctiesysteem zal immers anders zijn naargelang de woonplaats van de ouders van de jongere. Zo die beiden in Brussel wonen, is het uitvoeringssysteem anders naargelang de school waar de jongere schoolloopt. Dat betekent dat het mogelijk is dat jongeren die samen een misdrijf plegen, anders berecht worden, maar elkaar toch tegenkomen bij de uitvoering van de maatregel, namelijk in de voorziening.

Een andere rechtsspraak in Brussel is ook een probleem voor Vlaanderen dat de maatregelen moet uitvoeren. Als Vlaanderen de voorzieningen enkel afstemt op het Vlaamse jeugddelinquentierecht, verzaakt het aan een deel van zijn grondwettelijke bevoegdheden. Tenzij het die bevoegdheid door een staatshervorming aan Brussel wil geven, moet het ervoor zorgen dat timing en trajecten op de andere gewesten afgestemd zijn. Elke Van den Brandt pleit voor overleg vooraleer de decreten en ordonnances goed te keuren zodat er, met respect voor ieders bevoegdheden, werkbare oplossingen zijn. Heeft de minister al overlegd met de andere bevoegde ministers? Zijn er strategieën van afstemming ontwikkeld? Groen en Ecolo zullen in het Brussels Parlement dezelfde vragen stellen. Terloops wijst ze erop dat de adviezen over de Brusselse aanpak niet allemaal zo negatief zijn: er is kritiek maar zeker geen vernietigende.

Groen heeft de optie om van een beschermende naar een herstelgerichte benadering te gaan altijd onderschreven. Ook tegen een verantwoordelijkheidsmodel is de partij niet, maar dan moeten er voldoende rechtswaarborgen zijn en moet de sanctie constructief zijn: niet straffen om te straffen maar met het doel de jongere op het juiste pad te krijgen. De visie op herstel moet afgestemd zijn tussen Welzijn en Justitie. Heel wat hangt af van de uitvoering, maar Groen ziet kansen, ook al zijn er wel wat kanttekeningen bij te maken.

Dat die uitgangspunten niet altijd gerespecteerd zijn, blijkt echter uit de adviezen. Het advies van de werkgroep Jeugdsanctierecht dat door vele instanties onderschreven wordt, stelt dat er met zijn opmerkingen geen rekening is gehouden. Voor de werkgroep beantwoordde het voorontwerp van decreet op enkele essentiële punten niet aan de vooropgestelde principes. De werkgroep betreurt dat hij als gezagsreferentie gebruikt wordt. Ook uit de latere adviezen blijkt dat niet alles rechtgetrokken is.

Dat er een derde vorderingsgrond komt, beoordeelt het lid als wezenlijk. De context van de jongere moet een rol spelen in de beoordeling. Zo blijft er een link tussen een verontrustende opvoedingssituatie en een als misdrijf omschreven feit. Een woordvoerder van het parket verwoordde op de hoorzitting treffend dat een MOF een bepaalde vorm van VOS is. De cijfers staven die bewering. Als enkel het feit en niet de context in overweging genomen wordt, valt te vrezen dat de recidivecijfers zullen toenemen. Jongeren krijgen dan minder kansen om hun leven op het juiste spoor te zetten.

Op de bepalingen over de ouders zijn opmerkingen te maken, maar ook op dat vlak zijn er stappen vooruit gezet. Toch zijn er nog onduidelijkheden of meningsverschillen over keuzes.

Het grootste symbooldossier is de uithandengeving. Onderzoek uit binnen- en buitenland en op één na alle adviezen, maken duidelijk dat deze bepaling moet worden geschrapt. Dat er alternatieven komen, is daar reden te meer voor. Daarbij komt nog dat voorstanders aanhalen dat de uithandengeving amper zal worden toegepast. Dat het erin blijft, is een smet op het blazoen. Het schrappen zou het draagvlak aanzienlijk vergroten.

Duidelijke sancties en een alternatief voor uithandengeving zijn nodig, maar velen stellen vragen over de hardheid van de sancties. Zeker gezien de uitgangspunten die de opstellers zeggen na te streven alsook het evidencebased karakter ervan. Zo vraagt het Kinderrechtencommissariaat in welke mate de kwaliteit van de begeleiding voorgaat op de duurtijd. Ook de Vlaamse Jeugdraad heeft bezwaar tegen sancties die kunnen duren tot de jongere vijftientig jaar is. Cachet maakt er bezwaar tegen dat kinderen op de jonge leeftijd van twaalf tot veertien jaar al een straf van twee jaar kunnen krijgen. Volgens sprekers op de hoorzittingen is dat trouwens in strijd met het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind.

Verschillende sprekers vragen ook waarom de maximumduurtijd van gemeenschapsdienst in de voorlopige fase opgetrokken wordt van dertig naar zestig uur. Daarop geeft de memorie van toelichting geen antwoord. Ze wijzen er ook op dat de aard van de taak primeert. De HCA-diensten vrezen een tegengesteld effect: zinvolle taken vinden voor langere periodes wordt moeilijker. Ze gaat ervan uit dat een amendement om die duurtijd tot dertig uur te reduceren, aanvaard zal worden.

De beperking in de voorlopige fase is in principe tot negen maanden, verlengbaar met twee maanden, wat betekent dat minderjarigen strenger behandeld worden dan volwassenen. Wat denkt de minister daarover? Zowel de jeugdmagistraat als de Hoge Raad voor de Justitie kaartten aan dat de periode van negen maanden verlengbaar met twee maanden bovenop een maatregel komt, waardoor de totale duur van de sanctie acht jaar kan zijn, waarna er nog een terbeschikkingstelling kan volgen.

Het vermoeden van onschuld moet gehandhaafd blijven gedurende de voorbereidende fase. Dat hangt samen met de rol van het parket. De Hoge Raad voor de Justitie vroeg met nadruk het openbaar ministerie daarover te horen. De buitengerechtelijke reacties uit de eerste ontwerp teksten worden bijvoorbeeld vervangen door de afhandeling door het parket. Waarom wordt die keuze gemaakt?

Dat er een amendement over de herziening komt, is een goede zaak. Dat een maatregel of sanctie in het ontwerp van decreet wordt omschreven en niet in een uitvoeringsbesluit, is een noodzakelijke rechtswaarborg. Voorts waren er opmerkingen over de beperking van de onderzoekstermijn en de rol van videoconferentie, wat geen goedkoop alternatief mag zijn voor verplaatsingen. Ook het elektronisch toezicht moet in het ontwerp van decreet duidelijk omschreven worden. Lorin Parys geeft de media er onterecht de schuld van het debat te reduceren tot enkelbanden. Als parlementsleden zich voorstander verklaren van een enkelband voor veertienjarigen, haalt dat uiteraard de media. Elektronisch toezicht kan echter veel meer zijn: zo kunnen jongeren ook verplicht worden bereikbaar te zijn op hun gsm als ze in het weekend naar huis mogen.

Elke Van den Brandt ziet mogelijkheden in de gesloten zorg als alternatief voor internering. Het klopt dat de psychiatrie een gepast aanbod moet opzetten. Ze informeert naar de stand van zaken van deze federale bevoegdheid. Ze heeft de indruk dat het er niet zal komen.

De spreker eindigt met haar algemene opmerking, namelijk voorbehoud bij de uitvoerbaarheid van de regeling. Het Vlaams Welzijnsverbond heeft een hele reeks voorwaarden gesteld die allemaal vervuld moeten zijn vooraleer de regeling uitvoerbaar is. De grootste uitdaging vormt de capaciteit, terwijl er thans al tekorten zijn. Zelfs bij een gefaseerde uitrol zullen de problemen gigantisch zijn. Jeugdrechters zullen niet kunnen beslissen in functie van wat best is voor de jongere maar wel in functie van waar er een plaats of aanbod is. Ze eindigt met wat de ouders stelden: een wet is niet meer dan een tekst maar het is de achterliggende menselijkheid die de uitvoerbaarheid zal bepalen. In die zin hebben de hoorzittingen haar enigszins gerustgesteld: veel betrokkenen hebben het beste voor met de kinderen en de jongeren.

3. Uiteenzetting door Katrien Schryvers

Katrien Schryvers omschrijft het ontwerp van decreet als een van de belangrijkste van de regeerperiode, het gevolg van de zesde staatshervorming die de bevoegdheid over het jeugddelinquentierecht aan de gemeenschappen toevertrouwt. Dat biedt Vlaanderen kansen eigen accenten te leggen conform het regeerakkoord. Iedereen toonde appreciatie voor de voorbereiding, maar op het einde moeten er beslissingen genomen worden. Het is niet correct enkel te focussen op de zwaarste maatregelen om te argumenteren dat het geheel alleen maar een verharding is. Er komen integendeel veel meer mogelijkheden om te werken op maat van de context, het delict, het inzicht, de maturiteit en andere kenmerken van de jongere, zowel voor het parket als de jeugdrechtbank. Dat de meerderheid kiest voor een eigen jeugddelinquentierecht waarin de jongere verantwoordelijkheid krijgt, is absoluut waar.

Na het voortraject en de besluitvorming van de werkgroepen, is er een voorontwerp van decreet opgesteld, dat later bijgestuurd is. Ook daarop zijn er nog heel wat gevraagde en ongevraagde adviezen gekomen. Na de toelichting van de minister heeft deze commissie in twee hoorzittingen nog heel wat meningen gehoord. Het is echter aan het Vlaams Parlement om te oordelen of het ontwerp van decreet nog dient te worden aangepast. Ze kondigt amendementen aan om enkele definities te verduidelijken, regelingen te verfijnen, de tekst beter leesbaar te maken, rechtswaarborgen van minderjarigen te versterken en de procedure in functie van duidelijkheid en toepasbaarheid bij te sturen.

Het eerste belangrijke principe dat aan het ontwerp van decreet ten grondslag ligt is de verantwoordelijkheid. Jongeren worden met hun daden geconfronteerd en krijgen een gepaste maatregel of sanctie opgelegd, zo dicht mogelijk bij hun verblijfplaats en met betrokkenheid van de dader. Dat de jongere begeleiding krijgt, zelf voorstellen mag doen hoe herstelgericht te werken, welke maatregel of sanctie hij opgelegd krijgt, of hoe recidive te voorkomen, maakt het tot een positief en toekomstgericht traject. Het is geen straf om te straffen. De jongere wordt gewezen op de fout maar krijgt begeleiding en hulp om het rechte pad terug te vinden. Slachtoffers en maatschappij krijgen erkenning, en de dader nieuwe kansen.

Parket en jeugdrechtbank krijgen een scala aan maatregelen ter beschikking. Daaruit kunnen ze kiezen, in functie van de kenmerken van de jongere maar ook van de voorstellen die hij zelf doet. Rechtswaarborgen zijn essentieel. Het ontwerp van decreet bevat er al, maar de meerderheid is bereid die, op basis van de opmerkingen in de hoorzittingen, in amendementen aan te scherpen. Zo komt er een veralgemening van het hoorrecht en wordt de besloten begeleiding in de voorlopige fase aan striktere termijnen gebonden. Een eerste voorleiding kan niet meer bij videoconferentie: de jongere zal in persoon voor de rechter moeten verschijnen. Tijdens een videoconferentie zal steeds gewaarborgd zijn dat de jongere zijn raadsman privé kan spreken. Zo de jeugdrechter dat wenst, kan hij de aanwezigheid van de jongere eisen. Jongeren mogen niet in de mogelijkheid zijn zich aan

een confrontatie met jeugdrechter of parketmagistraat te onttrekken, want een contact in persoon kan zaken reveleren die verborgen blijven tijdens een videoconferentie. Bij het opleggen van een maatregel of straf moeten context, ouders en opvoedingsverantwoordelijken, in ogenschouw genomen worden.

Bij een strikte scheiding tussen VOS en MOF is sowieso extra capaciteit in de gesloten opvang nodig. Het evidencebased karakter illustreert de spreker met de geplande evaluatie van de sancties van twee, vijf en zeven jaar en van de uithandengeving na drie jaar. Omdat de voorwaarden cumulatief zijn, wordt uithandengeving minder gemakkelijk. Thans is het aantal jongeren in dat geval klein en ze hoopt dat het met de regeling alleen maar zal teruglopen, maar misschien doen er zich extreme gevallen voor waarvoor de jeugdrechtbank geen andere mogelijkheden ziet.

Het ontwerp van decreet maakt een uitdrukkelijk onderscheid tussen de voorbereidende rechtspleging en de rechtspleging ten gronde, wat een groot verschil is met de huidige Jeugdbeschermingswet waar vooral voorlopige maatregelen genomen werden. Soms kwam er een procedure ten gronde, maar die bevestigde doorgaans de voorlopige maatregelen. Het is een goede zaak dat de voorbereidende rechtspleging, waarin het vermoeden van onschuld heerst, beperkt wordt in tijd.

CD&V hecht veel belang aan de derde vorderingsgrond. Daarmee wordt de link gelegd met de integrale jeugdhulp, wat de spreker omschrijft als één van de pijlers van het ontwerp van decreet.

Katrien Schryvers somt tot slot nog enkele amendementen op. Zo komt er wel een herzieningsmogelijkheid, maar die moet in het voordeel van de delictpleger zijn. Die heeft belang bij duidelijkheid over straf of maatregel. Het is belangrijk dat de jongere verschijnt voor de jeugdrechter want interactie en persoonlijk contact zijn belangrijke troeven. Voor uitzonderlijke gevallen komt er een mogelijkheid tot veroordeling bij verstek, zo niet kan het misdrijf verjaren zonder sanctie. Een ander amendement trekt de duur van de maatregel af van de duur van de sanctie. Dat is trouwens ook zo in het volwassenenstrafrecht. Gesloten opvang in de voorbereidende rechtspleging zal niet langdurig kunnen opgelegd worden, en zo nodig steeds verlengd dienen te worden. Andere wijzigingen zoals aangaande het hoorrecht komen aan bod in de artikelsgewijze bespreking.

4. Uiteenzetting door Bart Van Malderen

Bart Van Malderen laakt de asymmetrie in informatie. Onmiddellijk na de toelichting door de minister stelden leden van de meerderheid in de pers dat de inwerkingtreding diende uitgesteld te worden. De algemene bespreking van dit ontwerp van decreet verloopt evenmin als aanvankelijk gepland. In de algemene bespreking moeten sprekers een tekst bespreken die, ten gevolge van de aankondiging van amendementen, al achterhaald is terwijl de details van de nieuwe regeling duister blijven. Hij vraagt de amendementen te verspreiden zodat ze mee kunnen worden besproken.

Katrien Schryvers vindt het niet meer dan correct de geplande wijzigingen aan te kondigen. Ze belooft dat de amendementen voor de artikelsgewijze bespreking tijdig worden bezorgd.

Bart Van Malderen belicht eerst enkele sterke punten uit het ontwerp van decreet. Nogal wat personen en organisaties loofden het transparante voorbereidingsproces. Het is zeldzaam dat er aan een ontwerp van decreet een brede consultatie en overleg voorafgaan. Dat er tijdens de parlementaire bespreking nog steeds adviezen binnenlopen, bewijst dat heel wat organisaties zich betrokken voelen. Het is zaak dat te honoreren door niet enkel te luisteren maar ook met de opmerkingen rekening te houden.

Enkele basisprincipes genieten algemene steun: de verantwoordelijkheid van de jongeren; duidelijkere, snellere, constructieve en herstelgerichte reacties; een gedifferentieerd aanbod; verschillende kaders om te reageren; gesloten opvang als meest ingrijpende en laatste hulpmiddel; rechtswaarborgen; kwaliteitseisen; en evidencebased werken.

In de memorie van toelichting staan over het verantwoordelijkheidsmodel definities en bepalingen die goed overeenkomen met wat in de thematische werkgroepen en in de werkgroep Jeugdsanctierecht naar voren gebracht is, zoals jongeren die ondersteund worden in het proces van groeien in verantwoordelijkheid, waarvan het gedeelde en gedragen karakter centraal staat. Zowel het proces, de principes als de definities van het verantwoordelijkheidsmodel in die memorie van toelichting, omschrijft de spreker als positief.

Zoals op de hoorzittingen is aangekaart, heeft ook de spreker vastgesteld dat er in het ontwerp van decreet een zekere mate van onduidelijkheid en discrepantie geslopen is. Het gedragen karakter van het groeiproces naar verantwoordelijkheid is daar in mindere mate aanwezig. De kwestie is niet af te glijden naar een volledig individuele verantwoordelijkheid die mogelijk samenvalt met een volledige schuld-bekwaamheid, zoals Stefaan Pleysier aankaarte.

Sp.a gaat voor een positieve verantwoordelijkheid, niet voor een individueel schuldmodel. Jongeren moeten de kans krijgen en gestimuleerd worden tot verantwoordelijkheid. Dat kan door hen goed te informeren en te ondersteunen. Anderzijds is het ook zaak opvoedingsverantwoordelijken en maatschappelijke instanties te steunen. Zij zijn de directe link met de jongeren. Sp.a wil voldoende rechtswaarborgen opdat de positieve verantwoordelijkheid niet doorslaat in een individueel schuldmodel.

Er zijn een achttal onderwerpen vernoemd waarover CD&V en N-VA amendementen zullen indienen. Daar hij niet weet of dat een volledige lijst was en de inhoud van de amendementen niet kent, kan hij niet oordelen of ze tegemoetkomen aan al zijn bezwaren. Zijn eerste bezwaar betreft de leesbaarheid en het taalgebruik. In de hoorzittingen is er door heel wat sprekers gewezen op diverse inconsequenties en onduidelijkheden. Dat zorgt ervoor dat jeugdrechters en openbaar ministerie zelf een en ander moeten interpreteren. Nu Vlaanderen een eigen jeugdsanctierecht kan voeren, is het aan de decreetgever om te zorgen voor helderheid. De Hoge Raad voor de Justitie merkte voorts op dat in het ontwerp van decreet niet verwezen wordt naar de drugswetgeving. Aan de minister vraagt hij of dat een vergetelheid is, en hoe hij denkt over een amendement om dat alsnog te doen?

De Hoge Raad voor de Justitie en de Raad van State kaartten ook de vaagheid van bepaalde begrippen aan, onder meer positief project, ambulante reactie, vervolgtraject, terbeschikkingstelling en delictgericht werken met ouders. Hij wacht af of de amendementen daaraan remediëren. Bij het beoordelen van het ontwerp van decreet en de amendementen zal sp.a de volgende toetsstenen gebruiken: een minderjarige moet kunnen rekenen op procedurele rechtsgaranties onder meer bijstand door een advocaat als hij voor de procureur des Konings en de jeugdrechter verschijnt; de principes van gelijkheid, legaliteit, proportionaliteit en vermoeden van onschuld dienen te worden gerespecteerd; en alle maatregelen en sancties moeten duidelijk in het ontwerp van decreet gedefinieerd of omschreven worden. Hoe wil de minister de kritiek over vaagheid verhelpen? Voor delictgericht werken met ouders bestaan er nog geen diensten. Hoe ziet de minister dat precies?

Dat er een onderscheid is tussen VOS en MOF, is positief. Een MOF moet afgehandeld worden proportioneel ten opzichte van het gepleegde feit. Er moet worden vermeden dat een minderjarige jarenlang onder de hoede van een jeugdrechter staat wegens een VOS, alleen maar omdat de procedure als misdrijf is gestart. Het

is voorts niet duidelijk of de VOS-jongeren uit de gemeenschapsinstellingen zullen verdwijnen. Jeugdrechters geven vandaag de voorkeur aan verblijf in een private voorziening of een opname in de jeugd- en kinderpsychiatrie. Beide soorten instellingen vragen vaak dat de jongere in een gemeenschapsinstelling verblijft vooral eer hem op te nemen. De vrees bestaat dat jongeren die niet functioneren in een private instelling en al verschillende time-outs kregen, naar huis gestuurd worden, waarna het parket de jeugdrechter zal smeken om toch een MOF-vordering op te leggen. Gesloten gemeenschapsinstellingen zullen uitsluitend voor minderjarigen openstaan. Ze zullen particuliere en private voorzieningen wel een time-out aanbieden voor VOS-jongeren. Of die in een aparte afdeling of entiteit zullen worden ondergebracht is niet duidelijk. Al die vragen uit de hoorzittingen, stelt sp.a aan de minister.

Vandaag zijn er al capaciteitsproblemen, met repercussies op de toegankelijkheid. Om aan de nieuwe eisen van het ontwerp van decreet te voldoen, zijn er meer mensen, middelen en plaatsen nodig. Capaciteitsproblemen zorgen ervoor dat een jongere thans soms weken moet wachten op een plaats en onderbreken zo een begeleidingsproces dat idealiter continu is. Met dit ontwerp van decreet zullen die problemen allicht nog meer op scherp gesteld worden. In de hoorzittingen schetsen diensten zelfs een doemscenario als er geen capaciteit bijkomt. Als jongeren die een delict pleegden, niet meer naar gemeenschapsinstellingen kunnen, vergt dat meer plaatsen in de private instellingen. De huidige capaciteitsproblemen bij elektronisch toezicht voor volwassenen zijn van aard om met wantrouwen naar dit alternatief te kijken.

Het ontwerp van decreet schaft het oude artikel 60 grotendeels af. Sp.a is voorstander van het behoud van die herzieningsmogelijkheid. Er moet gekozen worden voor de minst ingrijpende en minst langdurige effectieve sanctie. Sancties en maatregelen moeten echter kunnen herzien worden in het belang van de minderjarige, want op die leeftijd kan de jongere op korte termijn aanzienlijk evolueren. Het Kinderrechtencommissariaat heeft geen wetenschappelijke bewijzen gevonden dat straffen boven een bepaalde duurtijd positievere resultaten hebben. Hij vraagt de minister waarom het vroegere artikel 60 niet behouden is. Aan de meerderheid vraagt hij of ze bij amendement een herzieningsmogelijkheid zullen invoeren. Zo ja, is het dan de bedoeling dat op elk moment op vraag van elke betrokkene een maatregel of straf kan worden herzien? Is het uitgangsprincipe dat het altijd in het voordeel moet zijn van de jongere?

De samenwerking met de psychiatrie is een ander knelpunt. Het ontwerp van decreet blijft vaag over de gesloten zorg voor minderjarigen met een geestesstoornis. Voor sp.a moeten de rechtswaARBorgen voor die jongeren scherper gesteld worden. Voorts moet er een duidelijk kader zijn waarbinnen de zorg voor die groep vorm kan krijgen. In het voortraject en de thematische werkgroepen is gevraagd naar oplossingen voor jongeren met complexe en meervoudige problematieken. Tot nog toe worden die jongeren toevertrouwd aan de jeugdpsychiatrische diensten. De vaagheid van het ontwerp van decreet doet mensen vrezen dat de uitvoering ad calendas graecas verwezen wordt. Hoe ziet de minister de uitvoering, het concrete kader en de afspraken met het andere bevoegdheidsniveau?

Sp.a vraagt om de uithandengeving te schrappen. Het ontwerp van decreet verlengt de maximumtermijnen maar behoudt de uithandengeving. Katrien Schryvers wil het erin laten maar hoopt dat het nog minder wordt gebruikt dan nu. Voor Cachet is het een brug te ver, het hypothekeert de toekomst van de jongere, en staat op gespannen voet met de herstelgedachte van het ontwerp van decreet. Volgens een andere spreker is het niet meer dan een pauzeknop in iemands leven, wat het dan weer haaks op het principe van evidencebased werken plaatst. Ook het Kinderrechtencommissariaat heeft zich in die zin uitgesproken.

Er zijn argumenten te verzinnen om een ruimere bevoegdheid van het parket mogelijk te maken: korter op de bal spelen en vermijden dat de jongere verder in het gerechtelijke systeem moet stromen. Het ontwerp van decreet vult de bevoegdheden van het parket te ruim in waardoor het vermoeden van onschuld bij minderjarigen zo ernstig op de helling komt te staan. Voorwaarden opgelegd door het parket kunnen niet omdat die niet de afbakening kennen van die opgelegd door de jeugdrechter. Daarnaast is er het risico op 'net widening' en grote verschillen tussen de arrondissementen. De kinderrechtencommissaris ziet daarvoor een oplossing: als de minderjarige een bekentenis aflegt, kan het parket de jongere informeren over de mogelijkheid van een positief project. Ook de advocatuur heeft het moeilijk met de aan het openbaar ministerie toegekende bevoegdheden. Zij verkiest het behoud van de wet van 1965 die de bevoegdheden van het parket beperkt tot de beoordeling van het misdrijf, de beslissing al dan niet te seponeren, en het sturen van een brief aan de minderjarige om hem samen met zijn ouders uit te nodigen voor een gesprek. Volgens dit ontwerp van decreet kan het openbaar ministerie echter voorwaarden opleggen, wat te ver gaat voor de advocatuur, die zelfs vindt dat het voorleggen van een positief project louter aan de jeugdrechter toekomt. Bart Van Malderen kijkt uit naar amendementen dienaangaande en vindt het raadzaam de ruime actiemogelijkheden van het parket te beperken als de schuld niet bewezen is. Het opleggen van maatregelen en sancties komt enkel toe aan de jeugdrechter. Voorwaarden opgelegd door de jeugdrechter zijn afgebakend en omschreven. Voor voorwaarden door het parket is dat niet het geval. Ze zijn aan geen enkele beperking onderworpen, niet qua cumulatiemogelijkheden, niet qua inhoud. Het is beter dat de minderjarige door het parket geïnformeerd wordt zodat hij een positief project kan uitwerken.

Niemand stelt het principe van de elektronische monitoring in vraag. Cachet waarschuwt wel voor de combinatie van enkelband en huisarrest. Voor sommige jongeren werkt een enkelband stigmatiserend en voor anderen statusverhogend. De effectiviteit van de maatregel staat of valt met een goede begeleiding van de jongere. Hij vraagt daar dieper op in te gaan tijdens de artikelsgewijze bespreking.

De Vlaamse Jeugdraad vraagt het pedagogische vermogen en niet de zwaarte van de straf, dus het aantal uren, te laten primeren. Ook Cachet vraagt dat de reactie op een delict zinvol zou zijn: de straf moet gelinkt zijn aan de feiten zodat de jongere er iets van leert. Zonder die link zien jongeren de zin van een straf vaak niet in. Ook zij vinden de inhoud van de straf relevanter dan het aantal uren.

Heel wat sprekers kaartten aan dat de regeling verzwarende inhoudt. Zo is het volgens de bemiddelaars niet nodig te bepalen dat er een advocaat dient geraadpleegd te worden vooraleer de partij ingaat op het bemiddelingsaanbod, omdat het al ingebakken is in de werking. Wat is het nut van die bepaling? Ook de verplichting om binnen de vijftien werkdagen te reageren, moet volgens de HCA-diensten geschrapt worden. De partijen hebben vaak langer nodig om over het aanbod na te denken. Sprekers vinden ook de huidige maximumduur voor leerprojecten en gemeenschapsdienst voldoende. De jeugdrechter kan ook nu al tot honderdvijftig uur gemeenschapsdienst opleggen. De praktijk leert echter dat jongeren niet meer leren door langer te werken of dat de kans op recidive daardoor niet afneemt. Volgens het Kinderrechtencommissariaat zijn er zelfs wetenschappelijke bewijzen die het omgekeerde aantonen. Het is immers belangrijk dat de jongeren de straf haalbaar en werkbaar vinden. Sp.a denkt dat voorrang gegeven moet worden aan een rechterlijk, herstelgericht en constructieve interventie die de ontwikkelingskansen en de re-integratie van de minderjarigen centraal plaatst. Is de meerderheid bereid het optrekken van de uren ongedaan te maken? Een jongere die 220 uur gemeenschapsdienst opgelegd krijgt en één gesprek per week, zal meer dan vier jaar lang op gesprek moeten komen. Met de huidige subsidies kunnen de diensten dat niet aan. Hoe denkt de minister beide te rijmen?

Verbondenheid met omgeving en toekomst moeten goed verzorgd worden. Delictgericht werken met ouders suggereert dat ze in het delict betrokken zijn. Ouders vragen dan ook die term te wijzigen. Ondersteuning en begeleiding van ouders is belangrijk, dat staat trouwens ook in het IVRK. Sp.a vraagt met het Kinderrechtencommissariaat dat zo goed mogelijk te concretiseren met een focus op de relationele en materiële gevolgen van het delict. Eventuele breuken moeten worden hersteld. De aandacht voor de ouders mag niet in een sanctionerende maar in een ondersteunende en helpende sfeer baden.

Jongeren tussen twaalf en vijftien jaar, twee tot vijf jaar in een gemeenschapsinstelling laten verblijven, is zeer lang. Voor zestien- en zeventienjarigen is dat tot zeven jaar, ook te lang maar in ieder geval beter dan uithandengeving. Gesloten opvang moet volgens de sprekers een laatste redmiddel zijn. Volgens Cachet zeggen de meeste jongeren er slechter dan voordien uit te komen. Zal de meerderheid die termijnen bij amendement wijzigen?

Algemeen kaart hij de discrepantie aan tussen voorbereiding en resultaat. Veel van de deelnemers aan het participatief voortraject wisten niet dat verharding het doel was. Waarom ligt de focus op een langere straf en niet op de kwaliteit van de begeleiding? Hoe zullen de verschillende gemeenschapsjeugddelinquentiesystemen op elkaar afgestemd worden? Wat als jongeren uit verschillende gemeenschappen samen een delict plegen? Wat met de Brusselaars?

Inwerkingtreding op 1 januari 2019 is niet haalbaar en ook de minister ziet die datum niet als een fetisj. Daarbij komt nog dat de meerderheid veel amendementen over talrijke aspecten aankondigt. Gezien de reikwijdte ervan stelt hij voor om ook over de amendementen het advies van de Raad van State te vragen en die periode te benutten om de mening van het werkveld te weten te komen. Dat zou passen in de oorspronkelijke transparante werkwijze van de minister.

5. Antwoord van Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Minister *Jo Vandeurzen* herinnert eraan dat in een democratie het parlement de beslissingen neemt. Het hoeft zijn werk niet aan elke opmerking van buitenaf aan te passen. Dit ontwerp van decreet kent een lange voorbereiding met veel inspraak van veel kanten, meer dan enig decreet ooit tevoren. Daarop hebben de hoorzittingen belangrijke betrokkenen nog eens de kans gegeven hun bezorgdheden te uiten. De tekst is aangepast aan de adviezen. In een decreetgevend proces moeten er uiteindelijk keuzes gemaakt worden. Hier heeft de Vlaamse Regering geopteerd voor een verantwoordelijkheids- en herstelgerichte benadering. Sommige parlementsleden hebben trouwens geciteerd uit achterhaalde adviezen op vorige versies. Anderen hebben uitgebreid geciteerd uit uiteenlopende of zelfs contradictoire adviezen. Dat de parlementsleden het ene advies wel en het andere niet citeren, betekent dat ook zij keuzes maken. De Vlaamse Regering heeft bijvoorbeeld geoordeeld dat de verantwoordelijkheidsgerichte benadering het nodig maakte ook rechtspositie en rechtswaARBorgen voor de jongeren voldoende en duidelijk te garanderen, onder meer door termijnen scherper te stellen. Sommige adviesverlenende instanties vonden dat niet nodig. De Vlaamse Regering heeft keuzes gemaakt. Het Vlaams Parlement kan daaraan schaven en beslissen.

Dat de regeling uitvoerbaar moet zijn, klasseert de minister als een terechte zorg. De eerste zaak is dat de invoering op 1 januari 2019 bespreekbaar is. Uitstel geeft de minister de kans te overleggen met de federale minister van Justitie over opleidingen en dergelijke meer, en diensten en voorzieningen de kans om hun werking in stelling te brengen. In de begroting 2019 zijn de budgetten alvast aangepast. Zo is het budget van de HCA's met een externe kostendrijver aangepast. Onder andere voor de ambulante maatregelen en het positief project zijn er middelen

vrijgemaakt. De profilering van de gemeenschapsinstellingen heeft belangrijke consequenties op het residentiële aanbod. Er is een uitvoeringsbesluit om het gesloten karakter van het private aanbod alvast in de regelgeving in te schrijven en experimenten zo een reglementaire basis te geven.

Uiteraard kunnen de maatregelen voor de gesloten opvang pas in werking treden als de gepaste schikkingen getroffen zijn, wat zo bepaald is in het ontwerp van decreet. Er is bewust voor gekozen om de invoering te laten sporen met het traject om voor complexe situaties in de integrale jeugdhulp het profiel van het residentiële aanbod te herdenken. Ook die jongeren hebben intensievere begeleiding en kleinere groepen nodig. Als de gemeenschapsinstellingen gereserveerd worden voor een bepaald aanbod, dan moeten de private instellingen overeenkomstig hun taken uitgerust worden, ook op het vlak van capaciteit. Net daarom treden die artikelen later in werking. De Vlaamse Regering kan daartoe pas beslissen als alles gereed is. Het ontwerp van decreet biedt ook een decretale basis voor de VIPA-buffer die kan worden gebruikt voor die voorzieningen die hun infrastructuur willen herconditioneren of uitbreiden. Daaraan moeten budgettaire consequenties voor de financiering van de exploitatie gekoppeld zijn. Dat drie hervormingen op hetzelfde moment gebeuren – het jeugdsanctierecht, de complexe zorgvragen in de integrale jeugdhulp en de fusie van de agentschappen – omschrijft de minister als een grote opportuniteit.

De minister zal het Vlaams Parlement een nota bezorgen waarin de bevoegdheidsverdeling in Brussel wordt uitgelegd. Als de verschillende landsdelen geen ander jeugddelinquentierecht mogen hebben, had men het niet aan de gemeenschappen moeten toevertrouwen. De Franse Gemeenschap heeft al een decreet op het jeugdsanctierecht goedgekeurd. Dat raakt Vlaanderen niet, maar de Brusselse regeling wel want de gemeenschappen staan in voor de uitvoering van de Brusselse ordonnantie, wat thans al het geval is. Uiteraard moet daarover een overeenkomst komen, die de parlementen dienen goed te keuren. Daarover zijn er al contacten geweest met de Brusselse overheid. Aan Vlaamse kant ziet de minister geen grote knelpunten. Voor de Waals-Brusselse overeenkomst ziet de minister wel problemen in de grotere verschillen, al was het maar dat Brussel de leeftijd optrekt tot drieëntwintig jaar en Wallonië niet. De Vlaamse Gemeenschap is trouwens de enige gemeenschap die het jeugddelinquentierecht geagendeerd heeft op het overlegcomité om de afstemming te organiseren. De afstemming is echter geen argument om het Vlaamse decreet te vertragen. Een samenwerkingsakkoord is maar mogelijk als alles decretaal vastligt, zowel in Vlaanderen als in Brussel.

Het ontwerp van decreet biedt enkele mogelijkheden tot buitengerechtelijke afhandeling. Bij de positie van het parket zijn opmerkingen gemaakt. Critici vinden dat het openbaar ministerie meer macht krijgt, terwijl het zelf vindt dat het te veel bij de hand genomen worden, onder meer door de beperking van de termijnen. De rechtswaarborgen voor een positief traject en bemiddeling zijn voor het parket niet zo comfortabel, maar het is toch tevreden dat het een zekere actieradius krijgt. De zittende magistratuur vindt het niet goed dat de staande magistratuur een en ander kan afhandelen. Uiteraard moet het vermoeden van onschuld gehandhaafd worden. De Vlaamse Regering heeft ervoor gekozen het parket de legale mogelijkheden te bieden om te blijven doen wat het eigenlijk al mag doen. De Grondwet geeft het openbaar ministerie immers de bevoegdheid te oordelen over vervolging of seponering. Doel van het ontwerp van decreet is een snellere reactie op het delict mogelijk te maken en ervoor te zorgen dat enkel de zaken waarvoor het echt nodig is, doorstromen naar de jeugdrechter. Voor de minister zijn dat goede keuzes.

In de hoorzittingen werd ook de legaliteit van een en ander in vraag gesteld. Dat definities exacter moeten, is geen kritiek bij de decretale keuzes. Strakker formuleren, vindt de minister geen probleem, maar hij vraagt daar niet in te overdrijven.

Dat de tekst consequent gemaakt wordt, is een goede zaak. Soms is er echter bewust voor gekozen om zaken niet exact te formuleren om het jeugddelinquentierecht een noodzakelijke dynamiek te geven en maatwerk mogelijk te maken. Dat de Vlaamse Regering een en ander vastlegt in uitvoeringsbesluiten, stuit op kritiek die de minister niet begrijpt. Het is evident dat de Vlaamse Regering nog uitvoerende keuzes moet maken die overeenkomen met budgettaire keuzes, wetenschappelijke bewijzen en praktische mogelijkheden.

Voor de kritiek dat er niet verwezen wordt naar de drugswetgeving, valt volgens de minister wel iets te zeggen. Er wordt in het ontwerp van decreet verwezen naar andere wetgeving, maar niet elke verwijzing heeft dezelfde consequenties. Bij de uithandengeving wordt verwezen naar wetsartikelen om de zwaarte van het gepleegde feit te omschrijven, maar de aard van het feit is niet meer dan één overwegingsgrond in de procedure.

Dat het debat over de uithandengeving terug de kop opsteekt, vindt de minister eigenaardig. Dat lag al vast in het Vlaamse regeerakkoord en in de andere landdelen blijft het gehandhaafd. In de hoorzittingen waren er ook sprekers voor het behoud ervan, onder meer het College van Procureurs-Generaal. De misdrijven zijn strikt omschreven en bovendien worden de voorwaarden verstrengd door de cumulatieve vereisten. Daarenboven krijgt de rechter een alternatief, namelijk de vrijheidsberoving in de gesloten opvang. Hij heeft uit de commentaren in de wandelgangen geleerd dat iedereen eigenlijk best met dit evenwicht kan leven. Al die zaken maken het eigenlijk tot een symbolische kwestie. De minister vindt voorts dat de andere vragen en opmerkingen beter behandeld worden in de artikelsgewijze bespreking.

6. Replieken

Elke Van den Brandt toont zich nogmaals tevreden over het lange en degelijke voorbereidingsproces. Het grote aantal adviezen toont de grote betrokkenheid en zoals de ouders aanhaalden, zal de menselijkheid de kwaliteit van de uitvoering bepalen. Anderzijds blijft er fundamentele kritiek. Zo is het evenwicht tussen gepast reageren en voldoende rechtsbescherming nog niet altijd het juiste.

De randvoorwaarden zijn wezenlijk voor het welslagen. In de eerste tekstversie was er sprake van gesloten zorg. Nu zullen die jongeren doorverwezen worden naar de psychiatrie, terwijl dat soort gepaste zorg niet bestaat. Die beslissing is het gevolg van praktische bezwaren: het is een leemte en Vlaanderen is afhankelijk van het federale niveau om het op te zetten, en bijgevolg is het maar geschrapt. Dat jongeren die een MOF plegen gescheiden worden van jongeren die in een VOS zitten, is op zich een goede zaak, maar dan moet dat private aanbod er komen. Er zijn thans al gigantische wachtlijsten voor jeugdzorg.

Aangaande Brussel heeft ze net hetzelfde gezegd als de minister: Vlaanderen staat in voor de uitvoering en moet daarom intens samenwerken met Brussel. Ze citeert een Brusselse jeugdrechter die ervoor huivert op het kruispunt van vier systemen te moeten werken en het moeilijk vindt om uit te leggen aan jongeren waarom ze uiteenlopende straffen krijgen voor dezelfde feiten. Het is goed dat Vlaanderen het op het Overlegcomité agendeert, maar het zijn de resultaten die tellen. Sowieso is het beter dat de systemen op elkaar afgestemd zijn. Dat is geen politiek statement maar een oproep van het werkveld. Ze hoopt dat het klopt dat er geen grote knelpunten zijn, maar haar ervaring is dat samenwerkingsakkoorden vaak te laat komen. Haar enige wens is dat de betrokkenen tijdig overleggen en tot een akkoord komen.

Verharding is een etiket dat ze van Stefaan Pleysier leent. Dat er sancties tot zeven jaar ingevoerd worden en de uithandengeving blijft, maakt dat de zaak onmogelijk

anders gezien kan worden. De spreker acht zich niet gebonden door het Vlaamse regeerakkoord, maar haar houding inzake de uithandengeving is gebaseerd op alle adviezen behalve één. Enkel het openbaar ministerie geeft argumenten om de regeling te behouden. Ook de voorbereidende werkgroepen waren allemaal tegen. Volgens het Kinderrechtencommissariaat is het zelfs in strijd met het IVRK. Er is trouwens een alternatief: jongeren tot zeven jaar in een gesloten instelling houden. Het is een symbooldossier in de zin dat het al weinig gebruikt wordt en het gebruik ervan allicht nog zal verminderen. Toch is het iets waar België internationaal voor op de vingers getikt wordt. Uit studies blijkt dat de recidivecijfers van jongeren die uithandengegeven worden, niet goed zijn. Er zijn evidencebased argumenten tegen, en bijgevolg hoort het niet thuis in een evidencebased ontwerp van decreet. Groen zal een amendement ter schrapping indienen.

Voor de verlenging van dertig tot zestig uur gemeenschapsdienst vindt ze geen enkel argument pro, alleen maar argumenten contra. De HCA-diensten denken dat jongeren door die langere duurtijd sneller zullen uitvallen en dat het resultaat niet beter zal zijn. Ook dat gaat in tegen een evidencebased werkwijze. Ze hoort graag argumenten van de meerderheid.

De minister lijkt bereid een herzieningsmogelijkheid in te voeren. Volgens berichten in de pers wordt de invoering uitgesteld tot september 2019. Het zou fijn zijn als de commissie geïnformeerd wordt over wijzigingen waarover de meerderheid het eens is, in plaats van dat in de pers te moeten lezen. Ze hoopt dat ook de stemming uitgesteld kan worden zodat de teksten kunnen worden bijgewerkt en de amendementen juridisch kunnen worden getoetst, zo nodig door de Raad van State. Ook de oppositie wil immers een zo goed mogelijke regeling.

Bart Van Malderen stelt vast dat Belga de directie Decreetgeving vervangt, want hij krijgt uit die bron net het bericht dat de invoering uitgesteld wordt tot 1 september 2019. Hij gaat ervan uit dat het persagentschap dan ook legistiek advies en taaladvies zal verschaffen. Hij hoopt voorts dat het logische uitstel wordt aangegrepen opdat het alom geprezen voorbereidende werk ook blijkt uit het eindresultaat. Vaagheden wegwerken en definities op punt stellen is niet hetzelfde als politieke keuzes maken. Hij suggereert om ook het advies van de Raad van State over de amendementen te vragen. Het klopt dat het Vlaams Parlement beslist maar als beslissingen afwijken van adviezen, moet dat bewust en gemotiveerd gebeuren.

Hij ziet in de zogenaamde randvoorwaarden dat er zowel mensen als plaatsen moeten komen. Als de doorlooptijd van het ontwerp van decreet twee jaar is, kan er ook op dat vlak voortgang zijn gemaakt. Zowel intersectoraal, tussen gemeenschappen onderling als met het federale niveau zijn samenwerkingsakkoorden nodig. Niemand heeft gezegd dat de regelingen van de gemeenschappen identiek moeten zijn, wel dat ze op elkaar afgestemd moeten zijn. Ook dat vergt tijd.

Dat de verwijzing naar de drugswetgeving overwogen wordt, vindt hij positief. De minister was minder duidelijk over de herzieningsmogelijkheid. Het staat ook niet tussen de amendementen die Katrien Schryvers aankondigde. Als de meerderheid de termijnverlengingen, wel degelijk een verharding, aanhoudt, kan ze beter ook evidencebased en participatief uit de uitgangspunten schrappen. Jongeren worden daardoor volgens het werkveld eerder ontmoedigd dan aangemoedigd om aan hun herstel te werken. Hetzelfde geldt voor uithandengeving. Hij hoort geen enkel argument behalve politieke afspraken als het regeerakkoord en gelijke praktijken in de andere landsdelen. Ineens is het belangrijk om in het hele land hetzelfde te doen, terwijl voor andere punten een eigen beleid als pluspunt naar voren wordt geschoven. Als het toch louter symbolisch is, kan het evengoed geschrapt worden. Sp.a wil constructief kritisch meewerken, net daarom vraagt hij de amendementen tijdig te krijgen.

Lorin Parys wijst erop dat er in Brussel voor de jeugdhulpverlening al vier systemen zijn. De jeugdrechters moeten daarmee al omgaan en hij heeft nog nooit van problemen gehoord. Vreemd genoeg resulteert de zesde staatshervorming, die sp.a wel en N-VA niet goedkeurde, in een logisch gevolg waar N-VA wel en sp.a niet tevreden mee is. De Vlamingen wilden al lang het jeugddelinquentierecht hervormen maar de PS hield dat tegen.

Hij begrijpt dat de minister verwijst naar het Vlaamse regeerakkoord waarin de meerderheid afsprak de uithandengeving te behouden. Het verwijt niet evidence-based te zijn, raakt hem. Bart Van Malderen verwijst naar een studie waarin zeventien van de meer dan tweehonderd jongeren die de laatste tientallen jaren uit handen gegeven zijn voor langere tijd gevolgd zijn. Gemiddeld kregen zij negen nieuwe veroordelingen, waarvan één op vijf verkeersveroordelingen. Daaruit werd geconcludeerd dat uithandengeving geen adequaat middel is om recidive tegen te gaan. Hij is het daarmee eens. Dat komt onder meer omdat de begeleiding in de federale gevangenissen tekortschiet. De studie maakt echter geen vergelijking met de jongeren die vandaag, onder de wet van 1965, in het jeugddelinquentiesysteem zitten. Niemand weet of zij meer of minder recidiveren, en bijgevolg is het niet mogelijk evidencebased te kiezen. Dat recidive voortaan geregistreerd wordt in de interventiedatabank, zal het later wel mogelijk maken evidencebased te werken.

Uithandengeving is een falen van het jeugddelinquentiesysteem, maar een decreetgever mag niet blind zijn voor de mogelijkheid van zeer uitzonderlijke gevallen waarin de bescherming van de maatschappij voorgaat. Het is nodig dat de decreetgever er alles aan doet opdat het niet zou gebeuren. Net daarom zijn de voorwaarden strenger en cumulatief: een misdrijf van een bepaalde ernst en eerst pogen om de jongere in het gewone jeugdsanctiesysteem op het rechte pad te helpen. Geen enkele jeugdrechter zal daar licht over beslissen. Daarenboven schrijft het ontwerp van decreet een evaluatie van de uithandengeving voor. Op dat moment zullen er wel cijfers zijn om de resultaten van zwaardere sancties in het jeugdsanctierecht met de uithandengeving te vergelijken.

Het is de bedoeling dat elk parlementslid en ook de oppositie voldoende tijd krijgt om de amendementen te bestuderen. Hij heeft al gezegd dat zijn fractie oor heeft naar de argumenten voor een algemene mogelijkheid om straffen of maatregelen lichter te maken, als dat tenminste in het belang is van de minderjarige. De voorwaarde is ook dat bij een herziening de belangen van het slachtoffer steeds in overweging genomen worden, dat er altijd oog is voor het herstelgerichte karakter van de maatregel of sanctie. Een slachtoffer moet begrijpen waarom de maatregel aangepast wordt.

Elke Van den Brandt nodigt Lorin Parys uit om eens in Brussel te gaan kijken. De vier systemen werken niet goed samen. Dat is een gevolg van de staatsstructuur. Groen heeft de staatshervorming mee goedgekeurd en die moet zo goed mogelijk geïmplementeerd worden. Het verschil is dat met het nieuwe jeugdsanctierecht de jeugdrechter oordeelt volgens een Brussels, Vlaams en Waals systeem, terwijl de gemeenschappen instaan voor de uitvoering van alle maatregelen. Groen pleit niet voor één systeem, wel voor overleg en afstemming waar mogelijk, zodat het gemakkelijker en efficiënter is en voor de jongeren helderder en gemakkelijker verklaarbaar.

Ze is niet blind voor uitzonderlijke gevallen maar evenmin voor de rechten van de jongeren, zoals vastgelegd in het IVRK. Ze ziet nog steeds geen argumenten waarom de uithandengeving nodig is als een jongere zeven jaar in een gesloten begeleiding kan. Ook alle adviezen zijn van die strekking. Ze vraagt de meerderheid het te schrappen.

Bart Van Malderen kijkt uit naar de tekst over de herzieningsmogelijkheid. Zijn kritiek over de uithandengeving is dubbel. Vooreerst is het niet goed dat de mogelijkheid blijft bestaan, als ook de maximumduur voor de gesloten begeleiding uitgebreid wordt. Op de hoorzittingen heeft de spreker uitdrukkelijk gevraagd naar bewijzen dat uithandengeving werkt, wat ruimer gaat dan een studie over enkel recidive. Het antwoord was dat jongeren er geen positief effect van ervaren, integendeel dat ze 'slechter de gevangenis uitkomen dan dat ze erin gegaan zijn'. Er zijn evenmin wetenschappelijke evidenties dat het werkt. Als er niet bewezen is dat het werkt, als het symbolisch is, als het slechts zeer uitzonderlijk wordt toegepast, waarom het dan niet schrappen? Slechts één van de vijftien sprekers heeft gepleit voor, de anderen waren tegen. Politieke akkoorden staan hier op gespannen voet met evidencebased werken.

Lorin Parys is het er niet mee eens dat het ontwerp van decreet een verharding betekent. Het is mild als het kan, kordaat als het moet. Hij kent geen ander decreet dat zo hard inzet op preventie en deviatie zodat jongeren niet dieper in een systeem geduwd worden dan strikt noodzakelijk. Dat maakt het hen immers alleen maar moeilijker om er terug uit te komen. Het is niet omdat de jeugdrechter een ruimer scala aan mogelijkheden krijgt dat het een verharding is. De rechtswaarborgen en voorwaarden nemen immers ook toe. Hij hoopt dat de aanpak milder wordt omdat het totale systeem beter werkt.

Als *Bart Van Malderen* het een schande vindt dat de uithandengeving blijft bestaan omdat er geen bewijs is dat het werkt, wat vindt hij dan van het positief project, een totaal nieuwe maatregel, waar er evenmin bewijs is dat het werkt? Er is trouwens evenmin wetenschappelijk bewijs dat uithandengeving slechter is voor jongere, slachtoffer en maatschappij dan een jongere in het jeugddelinquentiesysteem houden. Hij is benieuwd naar de evaluatie van deze regeling over vijf jaar. Daaruit zal blijken wat werkt en of het systeem een betere uitkomst heeft voor slachtoffer, maatschappij en jeugddelinquent.

De meerderheid zal haar amendementen tijdig bezorgen en hoopt van de oppositie hetzelfde, aldus besluit *Katrien Schryvers* de algemene bespreking.

III. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

Artikel 1 wordt eenparig met 14 stemmen aangenomen.

Artikel 2

Amendement nr. 1 van *Katrien Schryvers*, *Lorin Parys*, *Martine Taelman*, *Tine van der Vloet*, *Vera Jans* en *Elke Sleurs* strekt ertoe in punt 6°, op de eerste en tweede regel, de woorden "het overleg tussen de minderjarige verdachte en de minderjarige delictpleger" te vervangen door de woorden "het overleg tussen de minderjarige verdachte of de minderjarige delictpleger".

Amendement nr. 2 van *Katrien Schryvers*, *Lorin Parys*, *Martine Taelman*, *Tine van der Vloet*, *Vera Jans* en *Elke Sleurs* strekt ertoe in punt 8°, tussen de zinsnede "opgelegd door de jeugdrechter of jeugdrechtbank," en de woorden "waarbij zowel het jeugddelict als de persoonlijkheid van de minderjarige" de zinsnede "of vastgelegd binnen de afhandeling op niveau van het openbaar ministerie," in te voegen.

Amendement nr. 3 van *Katrien Schryvers*, *Lorin Parys*, *Martine Taelman*, *Tine van der Vloet*, *Vera Jans* en *Elke Sleurs* sterkt ertoe punt 16° te vervangen door: "16° positief project: de deelname aan een activiteit, een programma of een op-

leiding of het uitvoeren van een taak of een project. De minderjarige verdachte of delictpleger neemt zelf initiatief voor de invulling van het positief project en wordt bij de uitvoering ervan begeleid door een erkende dienst. Het positief project is gericht op het herstel van de gevolgen van het gedrag of het jeugddelict en/of de veroorzaakte schade;”.

Katrien Schryvers zegt dat de wijzigingen ervoor zorgen dat er naargelang de stand van de procedure correct wordt verwezen naar de minderjarige: verdachte of delictpleger. Voorts wordt het positief project beter omschreven. Dat komt tegemoet aan een veel geuite kritiek, ook van de Raad van State.

Elke Van den Brandt vraagt of het niet beter is dat de jongere niet enkel voor de uitvoering maar ook bij de invulling van het positief project begeleid wordt.

Katrien Schryvers maakt duidelijk dat de minderjarige zelf het initiatief moet nemen. Bij de opmaak van het plan kan er vanzelfsprekend begeleiding zijn.

Elke Van den Brandt is het daarmee eens, maar vindt het niet goed verwoord. Hoe kan men garanderen dat jongeren zich ook voor de opmaak van dat plan tot een HCA-dienst kunnen wenden voor begeleiding?

Lorin Parys verwijst naar de memorie van toelichting waarin duidelijk staat dat de HCA-dienst ook bij de invulling een rol te spelen heeft.

Bart Van Malderen vindt dit debat exemplarisch voor de pijnpunten. Het is niet de memorie van toelichting die geamendeerd wordt. Dat zelfs de parlementsleden het niet eens zijn over de interpretatie bewijst dat de amendementen niet afdoende zijn om de vrees voor rechtsonzekerheid weg te nemen. Dat zet alleen meer kracht bij zijn vraag om de amendementen voor te leggen aan de Raad van State en andere adviesverleners. Dat door dit amendement een gestructureerd leerprogramma afgehandeld kan worden door het openbaar ministerie, staat haaks op het amendement van sp.a bij artikel 11. Om die reden zal zijn partij deze amendementen niet goedkeuren.

Amendementen nr. 1 tot en met 3 worden met 11 stemmen voor bij 2 tegen en 1 onthouding aangenomen.

Het geamendeerde artikel 2 wordt met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 3

Amendement nr. 4 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs sterkt ertoe in paragraaf 2, 3°, op de derde regel, de woorden “de betrokkene” te vervangen door de woorden “de minderjarige”.

Amendement nr. 5 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs sterkt ertoe in paragraaf 3, tweede lid, 1°, op de eerste regel, de woorden “de situatie van minderjarigen die een jeugddelict hebben gepleegd” te vervangen door de woorden “de situatie van minderjarige verdachten en delictplegers”.

Amendement nr. 6 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs sterkt ertoe in paragraaf 3, tweede lid, punt 3° te vervangen door: “3° bij de tenlasteneming van minderjarige verdachten en delictplegers wordt, wanneer dit mogelijk is, een beroep gedaan op de in dit decreet in hoofdstuk 3, afdeling 2, voorziene afhandeling op niveau van het openbaar mi-

nisterie, waarbij rekening wordt gehouden met de bescherming van de maatschappij;”.

Katrien Schryvers legt uit dat om redenen van duidelijkheid in verschillende artikelen overal het woord ‘betrokkene’ wordt vervangen door ‘minderjarige’. Naargelang de stand van de procedure zal de minderjarige verdachte of delictpleger zijn, daarom worden beide mogelijkheden vermeld. Omdat er nogal wat opmerkingen waren bij de bevoegdheidswijziging van het openbaar ministerie inzake de tenlasteneming, wordt teruggegrepen naar de formulering van de wet van 1965.

Elke Van den Brandt heeft het er moeilijk mee dat dit ontwerp van decreet de formulering overneemt van een wet die uitgaat van een beschermingslogica. Sowieso heeft ze er problemen mee dat het parket te veel taken krijgt. In het voortraject moet het vermoeden van onschuld overeind blijven. Ze vraagt om dat in ieder geval goed te evalueren.

Lorin Parys wijst erop dat de nieuwe bepaling niet identiek is aan die van de wet van 1965 maar aansluit bij de bepalingen ervan. De contouren zijn anders, maar die zijn duidelijk in de rest van het ontwerp van decreet en in de amendementen. Het is niet omdat het model anders is, dat de formuleringen van sommige passages niet dezelfde kunnen zijn.

Minister *Jo Vandeurzen* wijst op de autonomie van het openbaar ministerie om tot vervolging over te gaan of te seponeren. Nu al doet het openbaar ministerie de verdachte, minder- of meerderjarig, of de ouders voorstellen. Dat verbieden en de taken van het parket beperken tot het verzamelen van bewijzen, is een stap terug in de richting van meer repressie. Het ontwerp van decreet geeft het openbaar ministerie niet meer bevoegdheden. Het omschrijft ze nauwkeuriger waardoor de minderjarige meer rechtswaarborgen krijgt. Zoveel mogelijk minderjarigen uit het strafrechtelijke systeem houden, betekent het openbaar ministerie de mogelijkheden geven om snel, adequaat en flexibel op te treden. Het kan niet om het even wat doen, maar moet zich houden aan de bepalingen van het ontwerp van decreet, wat meteen zorgt voor een gelijke behandeling tussen de parketten.

Renaat Landuyt vraagt of de bevoegdheden van het parket beperkt worden tot de omschrijving in het ontwerp van decreet.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat het ontwerp van decreet enkele mogelijkheden opsomt zoals onder meer een positief traject en bemiddeling met de daaraan verbonden rechtsgevolgen. Dat doet geen afbreuk aan de andere mogelijkheden van het openbaar ministerie.

Renaat Landuyt besluit daaruit dat voor die toegevoegde opties de tussenkomst van de jeugdrechtbank niet langer nodig is. Vandaag kan de procureur enkel seponeren, maar geen rechter spelen. Het NRC Handelsblad berichtte recent over wat er in Nederland misloopt omdat het parket er te veel de mogelijkheid heeft om rechter te spelen.

Elke Van den Brandt maakt bezwaar tegen de karikatuur die de minister van haar opmerkingen maakt. Ze wil niet dat het openbaar ministerie enkel kan onderzoeken, maar vraagt wel rekening te houden met de proportionaliteit. Tijdens de hoorzittingen vonden meerdere sprekers het een risico dat het parket bijna over dezelfde mogelijkheden zal beschikken als de jeugdrechter. Ze vragen dat het vermoeden van onschuld bewaakt blijft. De grens aan wat het openbaar ministerie vermag, is voor haar een boeiend debat. Het standpunt van de oppositie is zeker niet doorgeslagen.

Amendementen nr. 4 tot en met 6 worden met 11 stemmen voor bij 2 tegen en 1 onthouding aangenomen.

Het geamendeerde artikel 3 wordt met 11 stemmen voor bij 3 tegen aangenomen.

Artikel 4

Amendement nr. 7 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 2, tweede lid, op de derde regel, het woord "conform" te vervangen door het woord "overeenkomstig".

Katrien Schryvers zegt dat het amendement bij dit artikel ertoe strekt consequent dezelfde termen te gebruiken, waardoor er niet langer 'conform' maar overal 'overeenkomstig' staat. Er volgen nog amendementen daartoe.

Amendement nr. 7 wordt eenparig met 14 stemmen aangenomen.

Het geamendeerde artikel 4 wordt met 11 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 5

Artikel 5 wordt zonder opmerkingen met 11 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 6

Amendement nr. 8 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs sterkt ertoe in het eerste lid, op de tweede regel, de zinsnede "en 37, §§1 en 2" te vervangen door de zinsnede "en 37, §1".

Katrien Schryvers legt uit dat er in het eerste lid niet dient verwezen te worden naar de tweede paragraaf van artikel 37 met de voorwaarden van de sanctie. Enkel in de eerste paragraaf staan immers sancties.

Amendement nr. 8 wordt eenparig met 14 stemmen aangenomen.

Het geamendeerde artikel 6 wordt met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 7 tot en met 10

De artikelen 7 tot en met 10 worden zonder opmerkingen met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 11

Amendement nr. 9 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 2 het eerste lid te vervangen door: "§2. De procureur des Konings brengt de minderjarige verdachte op de hoogte dat hij recht heeft op bijstand van een advocaat. Deze advocaat wordt, in voorkomend geval, aangewezen overeenkomstig artikel 54bis van de wet van 8 april 1965."

Amendement nr. 10 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 4, vierde lid, op de derde regel, het woord "conform" te vervangen door het woord "overeenkomstig".

Amendement nr. 108 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels en Bert Moyaers strekt ertoe dit artikel te schrappen.

Katrien Schryvers zegt dat door dit amendement de procureur des Konings de minderjarige verdachte op de hoogte dient te brengen dat hij het recht heeft op een advocaat, ook als de afhandeling gebeurt door het openbaar ministerie. Het amendement regelt ook de wijze waarop die advocaat wordt aangesteld. Dat de minderjarige ook in deze fase recht krijgt op een advocaat, past in het streven naar de correcte rechtswaarborgen.

Bart Van Malderen vraagt bij amendement dit artikel te schrappen. Behoudens het College van Procureurs-Generaal heeft zowat elke organisatie op de hoorzittingen erop gewezen dat met dit artikel het openbaar ministerie zich in de plaats mag stellen van de jeugdrechter. Sprekers wezen ook op het risico van 'net widening', maar ook van grote regionale verschillen. De jeugdrechter heeft een voldoende ruime keuze van bescherming en repressie.

Lorin Parys vindt dat die argumenten niet opwegen tegen het doel van de meerderheid om de jongeren zo snel mogelijk te deviëren en zo min mogelijk in het rechtssysteem te duwen. Hoe dieper een jongere in het systeem geraakt, hoe moeilijker het is om eruit te geraken. Daarbij komt nog dat de zaak geëvalueerd wordt na drie jaar. Dan zal blijken of er regionale verschillen zijn. Het College van Procureurs-Generaal heeft daarenboven laten weten dat het dat tot 2006 zonder problemen toepaste in Antwerpen. Vandaag is er daarvoor een proefproject Kompas+. Dat doet de spreker besluiten dat het een goede zaak is dat het parket deze bijkomende mogelijkheid krijgt.

Amendementen nr. 9 en 10 worden met 11 stemmen voor bij 2 tegen en 1 onthouding aangenomen.

Amendement nr. 108 wordt met 2 stemmen voor bij 11 tegen en 1 onthouding niet aangenomen.

Het geamendeerde artikel 11 wordt met 11 stemmen voor bij 2 tegen en 1 onthouding aangenomen.

Artikel 12

Amendement nr. 11 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 1, vijfde lid, punt 1° te vervangen door: "1° de minderjarige verdachte, alsook in voorkomend geval het slachtoffer dat jonger is dan achttien jaar, recht heeft op bijstand van een advocaat en zich moet wenden tot die advocaat voor hij ingaat op het voorstel van bemiddeling. Deze advocaat wordt, in voorkomend geval, aangewezen overeenkomstig artikel 54bis van de wet van 8 april 1965;"

Amendement nr. 12 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 1, vijfde lid, punt 6° te vervangen door: "6° de minderjarige verdachte, alsook in voorkomend geval het slachtoffer dat jonger is dan achttien jaar, recht heeft op bijstand van een advocaat op het ogenblik dat het akkoord dat de betrokken personen hebben bereikt, wordt vastgelegd."

Amendement nr. 13 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 3, derde lid, op de derde regel, het woord "conform" te vervangen door het woord "overeenkomstig".

Amendement nr. 109 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels en Bert Moyaers strekt ertoe in paragraaf 1, vijfde lid, 1°, de woorden "en zich moet wenden tot die advocaat voor hij ingaat op het voorstel van bemiddeling" te schrappen.

Amendement nr. 110 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels en Bert Moyaers strekt ertoe in paragraaf 1, vijfde lid, punt 3° te schrappen.

Amendement nr. 122 van Elke Van den Brandt strekt ertoe in paragraaf 1, vijfde lid, 1°, de woorden "en zich moet wenden tot die advocaat voor hij ingaat op het voorstel van bemiddeling" te schrappen.

Amendement nr. 123 van Elke Van den Brandt strekt ertoe in paragraaf 1, vijfde lid, punt 3° te schrappen.

Katrien Schryvers zegt dat deze amendementen het algemene recht op een advocaat voor het slachtoffer jonger dan achttien jaar regelen, alsook de aanstellingsprocedure.

Elke Van den Brandt zegt dat het goed is dat de meerderheid het recht op bijstand in verschillende artikelen en voor verschillende betrokkenen invoegt. Het eerste amendement van Groen bij dit artikel schrapt de bedenktijd van vijftien dagen. Dat is op vraag van de betrokken diensten die de termijn te kort vinden. Ook in artikel 22 zal Groen voorstellen de termijn te schrappen. Het zou jammer zijn dat het herstelgericht aanbod van bemiddeling door die beperkte termijn onderbenut is.

Vooraleer de jongere ingaat op het voorstel tot bemiddeling moet hij zich wenden tot een advocaat. Groen stelt voor dat te schrappen. Verschillende sprekers op de hoorzittingen vonden dat een onnodige verzwaring van de procedure, wat een snelle en vlotte herstelbemiddeling in de weg kan staan.

Bart Van Malderen zegt dat zijn amendement gelijk is op dat van Groen en dezelfde argumenten volgt. Het werkveld meldt dat een termijn van vijftien dagen niet realistisch is en ervoor kan zorgen dat er net minder gevallen van herstelbemiddeling zijn. Het artikel regelt geen recht op bijstand maar verplicht de jongere een advocaat te raadplegen vooraleer hij ingaat op een voorstel van bemiddeling. Die verzwaring staat haaks op de praktijk, zo werd gezegd tijdens de hoorzittingen.

Amendementen nr. 11 tot en met 13 worden met 11 stemmen voor bij 2 stemmen tegen en 1 onthouding aangenomen.

Amendementen nr. 109 en 110 worden met 3 stemmen voor bij 11 tegen niet aangenomen.

Amendement nr. 122 en 123 worden met 3 stemmen voor bij 11 tegen niet aangenomen.

Het geamendeerde artikel 12 wordt met 11 stemmen voor bij 2 tegen en 1 onthouding aangenomen.

Artikel 13

Amendement nr. 14 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 1 het tweede lid te vervangen door: "De procureur des Konings roept de minderjarige, vermeld in het eerste lid, en zijn ouders of zijn opvoedingsverantwoordelijken op om voor hem te verschijnen. De procureur des Konings brengt de minderjarige verdachte op de hoogte dat hij recht heeft op bijstand van een advocaat. Deze advocaat wordt, in voorkomend geval, aangewezen overeenkomstig artikel 54bis van de wet van 8 april 1965."

Amendement nr. 15 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 1, derde lid, 2°, het woord "betrokkene" te vervangen door de woorden "minderjarige verdachte".

Amendement nr. 16 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 1, zesde lid, punt 3° te vervangen door: "3° de minderjarige verdachte recht heeft op bijstand van een advocaat op het ogenblik dat het uit te voeren positief project wordt vastgelegd;"

Amendement nr. 17 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 2, derde lid, op de derde regel, het woord "conform" te vervangen door het woord "overeenkomstig".

Amendement nr. 111 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels en Bert Moyaers strekt ertoe een negende en een tiende lid toe te voegen, die luiden als volgt: "Het positief project is bij uitstek het instrument voor en van de minderjarige zelf. De minderjarige kan zelf initiatief nemen om een positief project voor te stellen. Het geeft hem de mogelijkheid om verantwoordelijkheid te nemen wanneer hij van mening is dat dit nodig is, zonder dat hij ertoe gedwongen wordt.

Noch de procureur des Konings, noch de jeugdrechter/jeugdrechtbank, kan een inhoudelijk voorstel formuleren voor een positief project. Bij de procureur des Konings is enkel voorzien in de mogelijkheid om in voorkomend geval ambtshalve aan de minderjarige verdachte voor te stellen om een positief project uit te werken. Dit betreft geen voorstel over de (mogelijke inhoud) van het positief project."

Amendement nr. 124 van Elke Van den Brandt strekt ertoe aan paragraaf 1, eerste lid, een nieuwe zin toe te voegen: "De minderjarige kan zelf initiatief nemen om een positief project voor te stellen aan de procureur des Konings."

Amendement nr. 125 van Elke Van den Brandt strekt ertoe in paragraaf 2 het tweede lid te vervangen door: "Als de minderjarige verdachte het positief project heeft uitgevoerd overeenkomstig wat schriftelijk werd vastgesteld, maakt de procureur des Konings daarvan een proces-verbaal op en houdt hij daarmee rekening bij zijn beslissing om de zaak al dan niet te seponeren. De beslissing tot seponering doet de strafvordering vervallen. Als de procureur des Konings beslist om de strafvordering alsnog te stellen, moet hij zijn beslissing motiveren."

Volgens *Katrien Schryvers* regelen haar amendementen het recht op bijstand van een advocaat zowel als de procureur des Konings de minderjarige oproept om met zijn ouders of opvoedingsverantwoordelijke voor hem te verschijnen als bij de vastlegging van het positief project. Het woord 'betrokkene' wordt ook hier vervangen door 'minderjarige verdachte'.

Elke Van den Brandt is het daarmee eens. In het kader van de participatieve justitie vindt Groen het belangrijk dat een positief traject er komt op initiatief van de jongeren zelf. Daartoe dient ze bij de drie artikelen 13, 20 en 23 amendementen

in. Het tweede amendement van Groen bij dit artikel strekt ertoe dat een positief traject niet automatisch leidt tot verval van strafvordering. Dat is zo bij de bemiddeling maar niet bij het positief traject. Bij de bemiddeling staat namelijk dat het aan de procureur des Konings is om te bepalen en te motiveren of een strafvordering nog relevant is. Op die manier blijft de vrijwilligheid van het aanbod behouden.

Bart Van Malderen vindt het positief dat de meerderheid tracht te remediëren aan de vaagheid van definities en begrippen. Toch acht sp.a het onvoldoende correct omschreven dat een positief project dient uit te gaan van de jongere zelf. Nochtans is het conform aan de doelstellingen van het ontwerp van decreet dat de minderjarigen zelf verantwoordelijkheid dragen. De nieuwe paragrafen zijn in lijn met de opmerkingen van de Hoge Raad voor de Justitie en de Raad van State.

Amendementen nr. 14 tot en met 17 worden met 11 stemmen voor bij 2 tegen en 1 onthouding aangenomen.

Amendement nr. 111 wordt met 3 stemmen voor bij 11 tegen niet aangenomen.

Amendementen nr. 124 en 125 worden met 3 stemmen voor bij 11 tegen niet aangenomen.

Het geamendeerde artikel 13 wordt met 11 stemmen voor bij 2 tegen en 1 onthouding aangenomen.

Artikel 14

Artikel 14 wordt zonder opmerkingen met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 15

Amendement nr. 18 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 1 het eerste lid te vervangen door: "De minderjarige verdachte of delictpleger wordt persoonlijk door de jeugdrechter of jeugdrechtbank gehoord over het jeugddelict dat hem ten laste wordt gelegd, vóór de jeugdrechter of jeugdrechtbank zich uitspreekt over de vordering van het openbaar ministerie en een reactie kan worden bepaald. De jeugdrechtbank moet de minderjarige verdachte of delictpleger niet persoonlijk horen wanneer hij niet kan gevonden worden, zijn gezondheidstoestand het niet toelaat of indien hij weigert te verschijnen."

Amendement nr. 19 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe aan paragraaf 1, laatste lid, de volgende zin toe te voegen: "Wanneer een minderjarige verdachte of delictpleger niet aanwezig is op de zitting waarvoor hij werd gedagvaard, is een beslissing bij verstek mogelijk."

Amendement nr. 20 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe na paragraaf 1 een nieuwe paragraaf 1/1 in te voegen: "§1/1. De minderjarige verdachte of delictpleger heeft, telkens als hij voor de jeugdrechter of jeugdrechtbank verschijnt, recht op bijstand van een advocaat. Deze advocaat wordt, in voorkomend geval, aangewezen overeenkomstig artikel 54bis van de wet van 8 april 1965."

Amendement nr. 21 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe paragraaf 3 te schrappen.

Katrien Schryvers zegt dat deze amendementen de mogelijkheid van veroordeling bij verstek handhaven. Interactie tussen minderjarige en jeugdrechter is altijd te prefereren maar het mag niet zo zijn dat een minderjarige die niet opdaagt, een veroordeling kan ontlopen.

Elke Van den Brandt vraagt waarom de verstekmogelijkheid in het eerste lid van de eerste paragraaf anders omschreven wordt dan in het laatste lid van dezelfde paragraaf. Is het nodig om te zeggen dat de minderjarige 'niet in persoon aanwezig is', volstaat het niet te stellen dat hij niet aanwezig is? Het ontwerp van decreet geeft immers andere mogelijkheden om gehoord te worden. In de wet van 1965 staat dat de jeugdrechter de jongere moest horen vooraleer hij enige maatregel kan treffen. Hier is de formulering anders. Is de meerderheid zeker dat die sluitend is? Dat de bepaling over het verslag geschrapt wordt, vindt het lid een goede zaak.

Renaat Landuyt vraagt of het geen risico op discriminatie inhoudt dat de jeugdrechter de minderjarige niet moet horen als zijn gezondheidstoestand het niet toelaat.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat het ook nu zo in de wet staat, wat *Renaat Landuyt* geen valabel argument vindt.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat de bepaling niet slaat op personen met een beperking, wel op ernstig zieken, bijvoorbeeld iemand die op intensieve ligt. Dat is in overeenstemming met de bestaande rechtspraktijk.

Lorin Parys wijst erop dat er geen discriminatie is als er een objectief verschil is in de situatie van de minderjarige rechtszoekende.

Renaat Landuyt repliceert dat iedere handicap een objectief verschil is.

Voor *Lorin Parys* zal dit verslag duidelijkheid brengen als jeugdrechters twijfelen aan de interpretatie van de passage.

Amendementen nr. 18 tot en met 21 worden met 13 stemmen voor bij 1 onthouding aangenomen.

Het geamendeerde artikel 15 wordt met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 16

Amendement nr. 22 van *Katrien Schryvers*, *Lorin Parys*, *Martine Taelman*, *Tine van der Vloet*, *Vera Jans* en *Elke Sleurs* strekt ertoe dit artikel te vervangen door:

"Art. 16. §1. Om de beslissing tot het opleggen van een reactie te nemen, houdt de jeugdrechter of de jeugdrechtbank rekening met al de volgende factoren, overeenkomstig de opgesomde volgorde:

- 1° de ernst van de feiten, de schade en de gevolgen voor het slachtoffer;
- 2° de persoonlijkheid en maturiteit van de minderjarige verdachte of delictpleger;
- 3° recidive, of het risico op recidive;
- 4° de veiligheid van de maatschappij;
- 5° de leefomgeving van de minderjarige verdachte of delictpleger;
- 6° de veiligheid van de minderjarige verdachte of delictpleger.

Uit de genomen beslissing blijkt duidelijk op welke wijze met de factoren rekening is gehouden.

§2. De jeugdrechter of jeugdrechtbank kan te allen tijde, ambtshalve of op vordering van het openbaar ministerie, de opgelegde maatregelen of sancties ten aanzien van de minderjarige verdachte of delictpleger intrekken of wijzigen en binnen de perken van dit decreet optreden op een minder strenge of ingrijpende manier ten aanzien van de vermelde minderjarige.

De minderjarige verdachte, zijn ouders of zijn opvoedingsverantwoordelijken, kunnen, via gemotiveerd verzoekschrift, de herziening van een opgelegde maatregel vragen. Zij kunnen de vraag, om een minder strenge of ingrijpende maatregel te nemen, stellen na een termijn van drie maanden vanaf de dag waarop de beslissing definitief werd. De griffie bezorgt het openbaar ministerie onverwijld een kopie van het verzoekschrift. De jeugdrechter hoort de minderjarige verdachte en zijn ouders of zijn opvoedingsverantwoordelijken, alsmede het openbaar ministerie ingeval het erom verzoekt. De verzoeker mag geen nieuw verzoekschrift indienen dat hetzelfde voorwerp heeft alvorens een termijn van drie maanden is verstreken vanaf de datum van de laatste beslissing houdende verwerping van zijn verzoek. Wanneer de jeugdrechter ingaat op het verzoek tot herziening van de maatregel houdt hij er rekening mee dat het herstelgericht karakter van de maatregel gevrijwaard blijft.

De minderjarige delictpleger, zijn ouders of zijn opvoedingsverantwoordelijken, kunnen, via gemotiveerd verzoekschrift, de herziening van een opgelegde sanctie vragen. Zij kunnen de vraag, om een minder strenge of ingrijpende sanctie te nemen, stellen na een termijn van zes maanden vanaf de dag waarop de beslissing definitief werd. Indien dit verzoekschrift wordt afgewezen, kan het niet worden hernieuwd voordat zes maanden verstreken zijn sedert de dag waarop de afwijzende beslissing definitief is geworden. Wanneer de jeugdrechtbank ingaat op het verzoek tot herziening van de sanctie houdt zij er rekening mee dat het herstelgericht karakter van de sanctie gevrijwaard blijft.

In het geval van uitvoering van een akkoord dat werd bereikt binnen het herstelrechtelijk aanbod als vermeld in artikel 30, geldt de wachttermijn van zes maanden voor het herzien van de sanctie. Ingeval de uitvoering van het akkoord volgens de daarin bepaalde regels plaatsvindt na de uitspraak van het vonnis, kan de zaak te allen tijde bij de jeugdrechtbank aanhangig worden gemaakt om de aan de minderjarige delictpleger opgelegde sanctie te wijzigen en binnen de perken van dit decreet op te treden op een minder strenge of ingrijpende manier ten aanzien van de minderjarige delictpleger.

Iedere sanctie zoals bedoeld in artikel 29, §2, moet, voor zover geen bijzondere bepalingen voorzien zijn, opnieuw worden onderzocht, ten einde te worden bevestigd, ingetrokken of gewijzigd vóór het verstrijken van een termijn van één jaar te rekenen van de dag waarop de beslissing definitief is geworden. Deze procedure wordt ingeleid door het openbaar ministerie overeenkomstig de in artikel 45, 2°, b) en c), genoemde vormvereisten.

De bevoegde dienst die instaat voor de opvolging van de sanctie stuurt om de drie maanden aan de jeugdrechtbank een evaluatieverslag.

De jeugdrechter of jeugdrechtbank houdt er bij de herziening rekening mee dat het herstelgericht karakter van de maatregel of sanctie gevrijwaard blijft. Bij de herziening van een sanctie moet de jeugdrechtbank bijkomend de belangen van het slachtoffer in overweging nemen voordat zij een beslissing neemt. Indien nodig kan zij hiertoe een maatschappelijk onderzoek laten uitvoeren.

Het slachtoffer wordt geïnformeerd over de beslissing tot herziening van de maatregel of de sanctie door de door de Vlaamse Regering bepaalde dienst.”.

Amendement nr. 112 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels en Bert Moyaers strekt ertoe een derde lid toe te voegen: "De jeugdrechtbank kan te allen tijde ambtshalve, de maatregelen genomen zowel ten aanzien van de vader, moeder of degenen die de persoon onder hun bewaring hebben, als ten aanzien van de minderjarige zelf, wijzigen en binnen de perken van deze wet optreden in het belang van de persoon. De vader, moeder, voogden of degenen die de minderjarige onder hun bewaring hebben, alsmede de minderjarige tegen wie de maatregel is genomen, kunnen via een gemotiveerd verzoekschrift, de herziening van de maatregel vragen bij de jeugdrechter."

Amendement nr. 126 van Elke Van den Brandt strekt ertoe een derde en vierde lid toe te voegen: "De jeugdrechter kan te allen tijde ambtshalve, de maatregelen genomen zowel ten aanzien van de ouders of degenen die de minderjarige delictpleger onder hun bewaring hebben als ten aanzien van de minderjarige delictpleger zelf, intrekken of opheffen en binnen de perken van dit decreet optreden in het belang van de minderjarige delictpleger.

De ouders of degenen die de minderjarige delictpleger onder hun bewaring hebben, alsmede de minderjarige delictpleger tegen wie de maatregel is genomen, kunnen zich met dat doel bij verzoekschrift tot de jeugdrechter wenden."

Katrien Schryvers zegt dat dit amendement de mogelijkheid tot herziening invoert. Tijdens de sanctie of maatregel kunnen de jongere en zijn omgeving wijzigingen ondergaan die dat rechtvaardigen. Het amendement omschrijft de procedure daartoe. Het slachtoffer moet er altijd bij betrokken worden.

Bart Van Malderen zegt dat de sprekers op de hoorzittingen unisono stelden dat de herzieningsmogelijkheid in het ontwerp van decreet op een paar punten tekortschoot. Na lezing van het meerderheidsamendement opteert sp.a ervoor een eigen amendement in te dienen om het artikel 60 van de huidige wet in te voegen. In het amendement van de meerderheid staan te vaak 'als', 'wanneer' en 'onverwijld'. Het is in hetzelfde bedje ziek als andere formuleringen in het ontwerp van decreet, namelijk weinig precies. Waarom vindt de meerderheid het nodig om de herzieningsmogelijkheid anders te definiëren dan in de huidige wet?

Katrien Schryvers legt uit dat het jeugddelinquentierecht fundamenteel anders in elkaar zit dan de bestaande wet: een verantwoordelijkheidsmodel en geen beschermingsmodel meer. Een sanctie is voortaan gelieerd aan het delict. Een herziening kan geen verzwaring van straf meer zijn. Dat vergt enkele rechtswaARBorgen en een andere, nauwkeurig beschreven procedure. Het is vreemd dat sp.a de ene keer tekeer gaat tegen volgens haar onnauwkeurige procedures terwijl ze hier de procedure blijkbaar te nauwkeurig omschreven vindt.

Het verwondert *Lorin Parys* dat sp.a pleit voor een systeem waar de sanctie ook zwaarder kan worden gemaakt. In het jeugddelinquentierecht staat het slachtoffer centraler, en bijgevolg staat in het amendement dat bij een herziening van de sanctie de belangen van het slachtoffer altijd in overweging moeten worden genomen. De mogelijkheid bestaat zelfs dat de jeugdrechter een maatschappelijk onderzoek vraagt om de impact op het slachtoffer na te gaan. Er zijn twee grote verschillen met de bestaande herzieningsmogelijkheid: geen verzwaring en de rol van het slachtoffer.

Elke Van den Brandt heeft in haar amendement over de herzieningsmogelijkheid het huidige artikel 60 zo aangepast dat de straf enkel minder ingrijpend kan worden, maar ook dat de ouders of de minderjarige delictpleger daartoe een verzoek bij de jeugdrechter kunnen indienen. Beide elementen staan ook in het amendement van de meerderheid. Ze heeft al enkele vragen gesteld waarop er geen antwoord komt. Ze vraagt dit wel te doen omdat het alleen maar de bedoelingen

van de wetgever duidelijker maakt. In het meerderheidsamendement staan wachttijden voor het vragen van een herziening. Waarom is dat drie maanden voor een maatregel en zes maanden voor een sanctie of herstelrechtelijk aanbod? Is dat louter omdat het de helft van de termijn is of zit er een andere logica achter?

Bart Van Malderen heeft maar één aspect gehoord waarin het meerderheidsamendement afwijkt van het huidige artikel 60, namelijk de wens om het slachtoffer te betrekken in de procedure. In het amendement wordt de procedure uitgebreider beschreven maar niet nauwkeurig genoeg. De Raad van State maakte die opmerkingen over heel wat passages van het ontwerp van decreet. De intentie mag dan juist zijn, het risico bestaat dat de procedure erdoor wordt verzwaard. Hij vraagt *Lorin Parys* hem geen woorden in de mond te leggen, noch onterecht intenties toe te dichten. Het amendement van sp.a zorgt er wel degelijk voor dat strafverzwaring niet mogelijk is. Dat is net de reden waarom het zo dicht mogelijk bij het oude artikel 60 blijft. Het is een compacte beschrijving, wat volgens de spreker beter is dan een weinig precieze.

Voor *Lorin Parys* is elke termijn arbitrair. Dat er iets duurzaam veranderd is bij de jongere of zijn omstandigheden, kan pas na verloop van enkele maanden blijken. Daarom is er gekozen voor drie en voor zes maanden.

Minister *Jo Vandeurzen* wijst erop dat een maatregel na een jaar telkens met drie maanden kan worden verlengd. Het is logisch dezelfde termijn te hanteren voor een verzoek tot herziening. Voor een sanctie is de wachttijd voor herziening nu één jaar, bijgevolg is zes maanden een hele verbetering.

Elke Van den Brandt suggereert geen termijn te stellen voor de eerste aanvraag, enkel dat er valabele argumenten zijn en pas voor de tweede aanvraag een wachtermijn in te stellen.

Lorin Parys vindt de beroepsmogelijkheid beter geschikt om dadelijk na een vonnis een herziening te vragen. Hij vraagt hoe een jongere na een korte periode, eventueel de dag na de uitspraak een duurzame gedragsverandering kan aantonen.

Elke Van den Brandt begrijpt dat de jeugdrechter zelf de straf of maatregel op elk moment kan herzien. Het kan toch ook dat een jongere sneller dan drie of zes maand verandering voelt en kan aantonen. Waarom hem die kans niet geven?

Minister *Jo Vandeurzen* vindt het een goede zaak dat de jongere er even tijd moet laten overgaan. De jeugdrechter kan trouwens wel eerder ingrijpen.

Elke Van den Brandt leest in de verantwoording dat het slachtoffer op de hoogte gebracht wordt van de herzieningsbeslissing door een door de Vlaamse Regering aangeduide dienst. Is dat de huidige sociale dienst van de rechtbanken? Wie zal die dienst informeren over welke informatie hij aan het slachtoffer dient te bezorgen?

Minister *Jo Vandeurzen* antwoordt dat het de sociale dienst zal zijn. De opdracht daartoe van de Vlaamse Regering zal ook duidelijk maken welke informatie er precies moet worden overgebracht.

Amendement nr. 22 wordt met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Amendement nr. 112 wordt met 2 stemmen voor bij 12 tegen niet aangenomen.

Amendement nr. 126 wordt met 3 stemmen voor bij 11 tegen niet aangenomen.

Het geamendeerde artikel 16 wordt met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 17

Artikel 17 wordt zonder opmerkingen met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 18

Amendement nr. 23 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 1 het eerste lid te vervangen door: "Als de jeugdrechter of de jeugdrechtbank de minderjarige verdachte of minderjarige delictpleger een maatregel of sanctie oplegt, kan de jeugdrechter of de jeugdrechtbank, op vordering van het openbaar ministerie, ambtshalve of op verzoek van de ouders of opvoedingsverantwoordelijken, opleggen dat ook met de ouders of de opvoedingsverantwoordelijken delictgericht moet worden gewerkt."

Amendement nr. 24 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 2, op de eerste regel, het woord "afschrift" te vervangen door het woord "kopie".

Bij amendement tracht de meerderheid de leesbaarheid van de tekst te verbeteren, aldus *Katrien Schryvers*. Voorts wordt om dezelfde reden het woord 'afschrift' vervangen door 'kopie'. Dat zal ook verderop in de tekst nog gebeuren.

Amendementen nr. 23 en 24 worden eenparig met 14 stemmen voor aangenomen.

Het geamendeerde artikel 18 wordt met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 19

Artikel 19 wordt zonder opmerkingen met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 20

Amendement nr. 25 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 2, eerste lid, 5°, op de derde en vierde regel, de woorden "drie, zes of negen maanden" te vervangen door de woorden "drie maanden opeenvolgend".

Amendement nr. 26 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 2 het derde lid te vervangen door: "Als de jeugdrechter een maatregel als vermeld in het eerste lid, 1° tot en met 5°, uitspreekt, bepaalt hij de maximumduur ervan. De duur van een maand, vermeld in het eerste lid, 4° en 5°, is dertig dagen. De maatregel als vermeld in het eerste lid, 5°, kan worden opgeheven voor hij zijn einddatum bereikt wanneer blijkt dat er voor de minderjarige verdachte geen behoefte aan gesloten begeleiding meer aanwezig is. De jeugdrechter kan ambtshalve, of op vordering van het openbaar ministerie, de opgelegde maatregel opheffen."

Amendement nr. 27 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 2, vijfde lid, op de laatste regel, de zinsnede ", vermeld in het eerste tot en met het vierde lid," te vervangen door de zinsnede ", vermeld in het eerste lid,".

Amendement nr. 28 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 3, eerste lid, de laatste zin te schrappen.

Amendement nr. 127 van Elke Van den Brandt strekt ertoe aan paragraaf 1, eerste lid, een nieuwe zin toe te voegen: "De minderjarige verdachte kan hiertoe zelf ook initiatief nemen."

Katrien Schryvers zegt dat door haar amendementen de gesloten begeleiding tijdens de voorbereidende rechtspleging, die eerst drie, zes of negen maanden kon duren, de maximumduur op drie maanden wordt gebracht, die telkens kan worden verlengd. In een fase waarin het vermoeden van onschuld heerst, is een termijn van negen maanden te lang, iets wat tal van sprekers op de hoorzittingen aantakten.

Elke Van den Brandt verwijst naar de toelichting bij haar amendementen op artikel 13. De formulering in de toelichting van het meerderheidsamendement 'verlengbaar met telkens drie maanden' vindt ze helderder dan 'drie maanden opeenvolgend' uit de amendementstekst. Die opmerking geldt trouwens ook nog voor andere amendementen.

Katrien Schryvers acht de bedoeling voldoende duidelijk.

Lorin Parys voegt daaraan toe dat de opmerking van Elke Van den Brandt de tekst alleen maar verduidelijkt.

Amendementen nr. 25 tot en met 28 worden met 12 stemmen voor bij 2 onthoudingen aangenomen.

Amendement nr. 127 wordt met 3 stemmen voor bij 11 tegen niet aangenomen.

Het geamendeerde artikel 20 wordt met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 21

Amendement nr. 29 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe de tekst van dit artikel te vervangen door:

"Art. 21. In de volgende gevallen kan van de duur, vermeld in artikel 20, §3, eerste lid, worden afgeweken door de jeugdrechter:

- 1° het onderzoek naar de feiten is nog niet afgerond;
- 2° het jeugddelict waarvan de minderjarige verdacht wordt het te hebben gepleegd, betreft een feit dat, als het zou zijn gepleegd door een meerderjarige, in de zin van het Strafwetboek of de bijzondere wetten, een opsluiting van vijf jaar of een zwaardere straf tot gevolg kan hebben.

In het geval één voorwaarde, vermeld in het eerste lid, 1° of 2°, vervuld is, bedraagt de maximumduur van de voorbereidende rechtspleging twaalf maanden.

De duur van de voorbereidende rechtspleging bedraagt maximaal twee jaar, indien de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, 1° en 2°, cumulatief vervuld zijn.

De jeugdrechter neemt hiertoe uitdrukkelijk uiterlijk voor het verstrijken van de in het tweede en derde lid vermelde termijn, na de minderjarige verdachte, zijn ouders of zijn opvoedingsverantwoordelijken te hebben opgeroepen een bijzondere

gemotiveerde beslissing tot verlenging van de termijn van maximaal drie maanden opeenvolgend.

De voorbereidende rechtspleging kan zeer uitzonderlijk, zolang beide voorwaarden cumulatief vervuld blijven, na de in het voorgaande lid vermelde termijn, maximaal per maand opeenvolgend verlengd worden, indien de jeugdrechter dergelijke verlenging absoluut noodzakelijk acht en de redenen hiervoor specifiek motiveert in zijn beslissing, na de minderjarige verdachte, zijn ouders of zijn opvoedingsverantwoordelijken te hebben opgeroepen.

In afwijking van artikel 24, derde lid, artikel 25, §2, eerste lid en artikel 27, §1, eerste lid, kan de duur van de maatregel maximaal per drie maanden opeenvolgend verlengd worden en dit uiterlijk totdat de maximale termijn van de voorbereidende rechtspleging is verstreken.”.

Amendement nr. 128 van Elke Van den Brandt strekt ertoe in het derde lid, de eerste zin te vervangen door: “De duur van de voorbereidende rechtspleging is uitzonderlijk verlengbaar indien deze verlenging noodzakelijk is om de als misdrijf omschreven feiten te bepalen of om de persoonlijkheid te leren kennen van de verdachte, ouders en opvoedingsverantwoordelijken. De jeugdrechter moet de verlenging van deze termijn motiveren.”.

Katrien Schryvers heeft uit de hoorzittingen geleerd dat er uitzonderlijke gevallen zijn waarin een voorbereidende rechtspleging van twee jaar niet volstaat. Daarom zal, als het onderzoek nog niet afgerond is, of als het jeugddelict waarvan de minderjarige verdacht worden, zo gepleegd door een meerderjarige een opsluiting van vijf jaar of langer tot gevolg zou hebben, verlengd kunnen worden. Als slechts aan één van die voorwaarden voldaan is, geldt een verlenging met maximaal twaalf maand. Wanneer ze beide voldaan zijn, geldt een verlenging met maximaal vierentwintig maand. In zeer uitzonderlijke gevallen kan die termijn dan nog eens verlengd worden, maar maximaal per maand.

Elke Van den Brandt heeft een amendement in dezelfde zin dat ertoe strekt ervoor te zorgen dat de voorbereidende rechtspleging kan worden verlengd, maar dan wel goed gemotiveerd. Ook in dit amendement van de meerderheid vindt ze de formulering ‘maand opeenvolgend’ niet duidelijk genoeg. Voorts vraagt ze of ‘verlenging van de termijn van maximaal drie maanden’ hetzelfde betekent als ‘telkens met maximaal drie maanden’.

Elke Van den Brandt vraagt of het niet nodig is toe te voegen dat het parket moet uitleggen waarom een onderzoek niet afgerond is.

Minister *Jo Vandeurzen* legt uit dat de voorlopige maatregel ook bedoeld is om een onderzoek te voeren naar de persoonlijkheid van de minderjarige. Uiteraard moet het parket motiveren waarom het strafrechtelijke onderzoek niet afgelopen is, maar ook de jeugdrechter kan van oordeel zijn dat er nog bijkomende onderzoek nodig is. Het woord ‘opeenvolgend’ is toegevoegd om hiaten tussen maatregelen te vermijden, en om te vermijden dat er een beslissing is over drie maanden waar dan na drie maanden op kan worden teruggekomen.

Amendement nr. 29 wordt met 12 stemmen voor bij 2 onthoudingen aangenomen.

Amendement nr. 128 wordt niet ter stemming voorgelegd.

Het geamendeerde artikel 21 wordt met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 22

Amendement nr. 30 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 3, eerste lid, op de tweede regel, de zinsnede "artikel 12, §1, tweede en derde lid" te vervangen door de zinsnede "artikel 12, §1, tweede lid".

Amendement nr. 31 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 4, op de tweede en de derde regel, de zinsnede ", vermeld in paragraaf 3," te vervangen door de zinsnede ", vermeld in paragraaf 3, eerste lid,".

Amendement nr. 32 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 5, op de eerste regel, de zinsnede ", vermeld in paragraaf 3," te vervangen door de zinsnede ", vermeld in paragraaf 3, eerste lid,".

Amendement nr. 33 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 7, tweede lid, op de eerste regel, de zinsnede ", vermeld in paragraaf 3," te vervangen door de zinsnede ", vermeld in paragraaf 3, eerste lid,".

Amendement nr. 34 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 8, op de tweede regel, de zinsnede ", vermeld in paragraaf 3," te vervangen door de zinsnede ", vermeld in paragraaf 3, eerste lid,".

Amendement nr. 35 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 9, op de eerste regel, de zinsnede ", vermeld in paragraaf 3," te vervangen door de zinsnede ", vermeld in paragraaf 3, eerste lid,".

Amendement nr. 36 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 10, tweede lid, op de zevende regel, het woord "afschrift" te vervangen door het woord "kopie".

Amendement nr. 113 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels en Bert Moyaers strekt ertoe in paragraaf 2, 1°, de woorden "en dat die minderjarige zich ook tot die advocaat moet wenden voor hij ingaat op het voorstel van bemiddeling of het herstelgericht groepsoverleg" te schrappen.

Amendement nr. 114 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels en Bert Moyaers strekt ertoe in paragraaf 2, punt 3° te schrappen.

Amendement nr. 129 van Elke Van den Brandt strekt ertoe in paragraaf 2, 1°, de woorden "en dat die minderjarige zich tot die advocaat moet wenden voor hij ingaat op het voorstel van bemiddeling of het herstelgericht groepsoverleg" te schrappen.

Amendement nr. 130 van Elke Van den Brandt strekt ertoe in paragraaf 2, punt 3° te schrappen.

Katrien Schryvers zegt dat de meerderheidsamendementen bedoeld zijn om fouten in de verwijzingen te verbeteren. Ook hier wordt 'afschrift' vervangen door 'kopie'.

Bart Van Malderen stelt voor de verplichting om een advocaat te raadplegen vooraleer in te gaan op een aanbod van bemiddeling of herstelgericht groepsoverleg te schrappen. Dat is, zoals ook bleek op de hoorzittingen, een onnodige verzwaring van de procedure. Vijftien dagen om op het aanbod in te gaan, vonden de betrok-

ken organisaties onrealistisch kort. Daarom wil sp.a die verplichte termijn schrappen.

Elke Van den Brandt zegt dat haar amendementen dezelfde logica volgen.

Amendementen nr. 30 tot en met 36 worden met 11 stemmen voor bij 2 tegen en 1 onthouding aangenomen.

Amendementen nr. 113 en 114 worden met 3 stemmen voor bij 11 tegen niet aangenomen.

Amendementen nr. 129 en 130 worden met 3 stemmen voor bij 11 tegen niet aangenomen.

Het geamendeerde artikel 22 wordt met 11 stemmen voor bij 2 tegen en 1 onthouding aangenomen.

Artikel 23

Amendement nr. 37 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 1, tweede lid, de laatste zin te schrappen.

Amendement nr. 38 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 1, derde lid, op de tweede regel, de woorden "de betrokken minderjarige" te vervangen door de woorden "de minderjarige verdachte".

Amendement nr. 39 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 1, derde lid, op de vijfde en zesde regel, de zinsnede "artikel 13, §1, vierde en vijfde lid" te vervangen door de zinsnede "artikel 13, §1, vierde lid".

Amendement nr. 40 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 1, vierde lid, 2°, het woord "betrokkene" te vervangen door de woorden "minderjarige verdachte".

Amendement nr. 41 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 3, derde lid, op de derde regel, het woord "betrokkene" te vervangen door het woord "minderjarige".

Amendement nr. 42 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 3, derde lid, op de vierde regel, het woord "conform" te vervangen door het woord "overeenkomstig".

Artikel 131 van Elke Van den Brandt strekt ertoe aan paragraaf 1, eerste lid, een nieuwe zin toe te voegen: "De minderjarige verdachte kan hiertoe zelf ook initiatief nemen."

Katrien Schryvers legt uit dat het algemene recht op bijstand van een advocaat telkens een minderjarige verdachte of delictpleger voor de jeugdrechtbank verschijnt, zoals bij amendement ingevoerd in artikel 2, het mogelijk maakt afzonderlijke vermeldingen ervan in de artikelen te schrappen. Voorts worden verwijzingen gecorrigeerd en woorden vervangen zoals 'betrokkene' door 'minderjarige' en 'conform' door 'overeenkomstig'.

Elke Van den Brandt herhaalt dat de amendementen bij de artikelen 13, 20 en 23 het initiatiefrecht voor een positief project bij de jongere zelf leggen.

Minister *Jo Vandeurzen* wijst erop dat amendement nr. 3 van de meerderheid op de definitie van het positief project duidelijk maakt dat het enkel kan op initiatief van de jongere.

Amendementen nr. 37 en 42 worden eenparig met 14 stemmen aangenomen.

Amendement nr. 131 wordt met 3 stemmen voor bij 11 tegen niet aangenomen.

Het geamendeerde artikel 23 wordt met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 24

Amendement nr. 43 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe het tweede lid te vervangen door: "Een ambulante maatregel betreft een behandeling bij een psychologische of psychiatrische dienst, bij een dienst voor seksuele opvoeding, bij een dienst die deskundig is op het gebied van alcohol- of drugsverslaving of een contextbegeleiding die inzet op de breedsporige ondersteuning van de minderjarige en alle relevante betrokkenen uit zijn gezins- en opvoedingsmilieu en andere belangrijke levensdomeinen. Er wordt gewerkt met onderbouwde methodieken die inwerken op het gedrag van de minderjarige en de gevolgen ervan en die herhaling voorkomen."

Katrien Schryvers zegt dat de meerderheid met dit amendement de ambulante maatregel definieert. Daarover waren er opmerkingen op de hoorzittingen maar ook van de Raad van State.

Amendement nr. 43 wordt met 13 stemmen voor bij 1 onthouding aangenomen.

Het geamendeerde artikel 24 wordt met 13 stemmen voor bij 1 onthouding aangenomen.

Artikel 25

Amendement nr. 44 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 1, tweede lid, op de derde regel, het woord "conform" te vervangen door het woord "overeenkomstig".

Amendement nr. 45 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 1, derde lid, op de tweede regel, de woorden "de betrokken minderjarige" te vervangen door de woorden "de minderjarige verdachte".

Amendement nr. 46 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 1, derde lid, op de derde regel, de woorden "in de artikel 20" te vervangen door de woorden "in artikel 20".

Amendement nr. 47 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 2, op de eerste regel, de woorden "dienen te" te vervangen door het woord "moeten".

Amendement nr. 48 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 5, eerste lid, op de eerste regel, het woord "en" te schrappen.

Amendement nr. 49 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 5, tweede lid, op de eerste regel, de woorden "de betrokken minderjarige" te vervangen door de woorden "de minderjarige verdachte".

Amendement nr. 50 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 6, eerste lid, op de tweede regel, de woorden "zal moeten instaan" te vervangen door het woord "instaat".

Amendement nr. 51 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe paragraaf 7 te vervangen door: "§7. Als de jeugdrechter van oordeel is dat een aanpassing van de voorwaarden aan de orde is, kan dat pas als de minderjarige, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, en zijn advocaat gehoord zijn. De jeugdrechter kan ook de ouders, of de opvoedingsverantwoordelijken, alsook het openbaar ministerie horen."

Amendement nr. 52 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 8, eerste lid, op de vijfde regel, de woorden "de betrokken minderjarige" te vervangen door de woorden "de minderjarige verdachte".

Amendement nr. 53 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 8, tweede lid, op de vierde regel, de woorden "de betrokken minderjarige" te vervangen door de woorden "de minderjarige verdachte".

Amendement nr. 115 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels en Bert Moyaers strekt ertoe in paragraaf 3, punt 3° en 4° te vervangen door:
3° het volgen van een leerproject voor ten hoogste 30 uur;
4° het uitvoeren van een gemeenschapsdienst voor ten hoogste 30 uur;"

Amendement nr. 132 van Elke Van den Brandt strekt ertoe in paragraaf 3, 3°, het woord "zestig" te vervangen door het woord "dertig".

Amendement nr. 133 van Elke Van den Brandt strekt ertoe in paragraaf 3, 4°, het woord "zestig" te vervangen door het woord "dertig".

Katrien Schryvers zegt dat de talrijke wijzigingen aan dit artikel tekstuele verbeteringen zijn die passen in het heerlijk-helderconcept.

Bart Van Malderen heeft een amendement dat ertop gericht is de algemene doelstelling van het ontwerp, namelijk evidencebased werken, beter te dienen. Er is geen bewijs dat minderjarigen meer baat hebben bij gemeenschapsdiensten en leerprojecten van zestig uur dan van dertig uur. Sp.a vreest een middel-doelomkering en wil de duurtijd terugbrengen tot diegene waar de meeste educatieve voordelen bij verwacht worden.

Elke Van den Brandt onthoudt uit de hoorzittingen dat het optrekken van dertig naar zestig uur op veel onbegrip stoot. Vooreerst omdat dertig uur lang genoeg is. Cachet ziet bijvoorbeeld geen enkel bewijs dat langer meer impact zou hebben en ziet zelfs mogelijke negatieve gevolgen als meer uitval. Ook zij stelt dus voor de termijn op dertig uur te houden.

Katrien Schryvers wijst erop dat er staat 'ten hoogste zestig uur'. De meerderheid heeft vertrouwen in de beslissing van de jeugdrechter en verruimt gewoon zijn mogelijkheden. CD&V zal de amendementen van sp.a en Groen niet goedkeuren.

Ook *Lorin Parys* stelt dat er niets is dat de jeugdrechter verplicht om voor zestig uur te kiezen. Het is een extra mogelijkheid.

Elke Van den Brandt vraagt waar de meerderheid de mosterd haalt aangezien experts het geen goed idee vinden. Zaken invoeren om niet toegepast te worden, is een vreemde werkwijze.

Bart Van Malderen herinnert eraan dat het participatieve beslissingstraject dat aan het ontwerp van decreet voorafging, door veel betrokkenen positief bevonden wordt, maar ze zien de uitkomst daarvan te weinig weerspiegeld in het resultaat, onder meer door deze verdubbeling. Op wiens vraag kwam de verlenging er? Kwam dat in het participatieproces tot uiting of is het een politieke beslissing? Als de mogelijkheid bestaat, zal ze toegepast worden, maar voor dergelijke verlenging zijn er onvoldoende mensen en middelen. Dat hebben de bemiddelingsdiensten op de hoorzittingen duidelijk gemaakt.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat de huidige wettelijke regeling twee maximumtermijnen bevat: dertig en honderdvijftig uur. Ook dat zijn arbitraire grenzen, niet evidencebased. Doel van de nieuwe grenzen van dertig en zestig uur is meer mogelijkheden op parketniveau creëren alsook een duidelijke bovengrens. In de huidige wet zijn enkele maatregelen in de voorbereidende fase niet geplafonneerd. De uren zijn bewust ruim gelaten omdat die maatregelen aldus ook voor zwaardere feiten kunnen dienen. Voorts wijst hij op de evaluatie na enkele jaren die ook dit plafond zal beoordelen. Hij zegt tot slot dat er, ook in de uitvoering van de huidige wet, met HCA-diensten goede afspraken zijn en de regionale goede praktijken verspreid worden. Een deel van de financiering van die diensten volgt trouwens het aantal dossiers. Hij denkt dat bepaalde terechte zorgen op die manier kunnen worden ondervangen.

Amendementen nr. 44 tot en met 53 worden met 12 stemmen voor bij 2 tegen aangenomen.

Amendement nr. 115 wordt met 3 stemmen voor bij 11 tegen niet aangenomen.

Amendementen nr. 132 en 133 worden met 3 stemmen voor bij 11 tegen niet aangenomen.

Het geamendeerde artikel 25 wordt met 11 stemmen voor bij 2 tegen en 1 onthouding aangenomen.

Artikel 26

Amendement nr. 54 van *Katrien Schryvers*, *Lorin Parys*, *Martine Taelman*, *Tine van der Vloet*, *Vera Jans* en *Elke Sleurs* strekt ertoe in paragraaf 4, vierde lid, op de laatste regel, het woord "conform" te vervangen door het woord "overeenkomstig".

Amendement nr. 55 van *Katrien Schryvers*, *Lorin Parys*, *Martine Taelman*, *Tine van der Vloet*, *Vera Jans* en *Elke Sleurs* strekt in paragraaf 4, vierde lid, op de laatste regel, de zinsnede "artikel 27, §2, tweede lid" te vervangen door de zinsnede "artikel 27, §2".

Katrien Schryvers brengt bij amendement taalkundige wijzigingen en verwijzingsaanpassingen aan.

Amendementen nr. 54 en 55 worden eenparig met 14 stemmen aangenomen.

Het geamendeerde artikel 26 wordt met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 27

Amendement nr. 56 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 1, op de vierde regel, de zinsnede „ zes of negen” te schrappen.

Amendement nr. 57 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 2, eerste lid, op de tweede en derde regel, de zinsnede “artikel 26, §§2 en 3” te vervangen door de zinsnede “artikel 26, §1”.

Amendement nr. 58 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 2 de laatste twee zinnen te schrappen.

Lorin Parys legt uit dat de meerderheid met deze amendementen de bepalingen in overeenstemming brengt met de aanpassing van de voorbereidende fase in voorgaande artikelen, onder meer besloten begeleiding voor maximaal drie maanden en telkens verlengbaar met drie maanden (en een verlenging van de termijn van twee jaar in uitzonderlijke gevallen).

Amendementen nr. 56 tot en met 58 worden met 13 stemmen voor bij 1 onthouding aangenomen.

Het geamendeerde artikel 27 wordt met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 28

Artikel 28 wordt zonder opmerkingen met 11 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 29

Amendement nr. 59 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 3, tweede lid, de laatste drie zinnen te schrappen.

Amendement nr. 60 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe paragraaf 4 te vervangen door: “§4. De jeugdrechtbank kan mits bijzondere motivering of in de gevallen waar een sanctie als vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 6°, 7° of 8°, wordt overwogen, een elektronische monitoring gecombineerd met begeleiding, als modaliteit of ter ondersteuning van een sanctie als vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 3° tot en met 5°, opleggen. De jeugdrechtbank bepaalt de duur daarvan.

Elektronische monitoring is elke technologie die de naleving van de opgelegde sanctie van op een afstand controleert. Tijdens de elektronische monitoring wordt de minderjarige begeleid door een erkende dienst.”.

Amendement nr. 61 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 5 de laatste zin te vervangen door: "De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de modaliteiten van de elektronische monitoring, alsook de nadere regels voor de begeleiding waarmee de elektronische monitoring gecombineerd moet worden."

Amendement nr. 116 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels en Bert Moyaers strekt ertoe in paragraaf 2, 3°, de zinsnede "van ten hoogste 220 uur" te vervangen door de zinsnede "van ten hoogste 150 uur".

Lorin Parys zegt dat de zinnen over de opheffing van gesloten begeleiding geschrapt worden omdat er een algemene mogelijkheid tot herziening komt. De verwarring tussen elektronische monitoring en elektronische opvolging wordt opgeheven door 'of opvolging' te schrappen. In de toelichting wordt uitgelegd dat hoewel het elektronisch toezicht thans beperkt is tot een enkel- of polsband, ook nieuwe vormen van elektronische monitoring, gekoppeld aan begeleiding en onder voorwaarden, onder de toepassing van het ontwerp van decreet kunnen vallen. Zo kunnen jongeren in sommige gevallen thuis blijven als alternatief voor gesloten begeleiding.

Ter verklaring van zijn amendement verwijst *Bart Van Malderen* naar zijn amendement op artikel 25 over de gemeenschapdienst en herstelgerichte projecten. Ook hier ziet sp.a een verstrenging door het opdrijven van het aantal uren zonder dat er wetenschappelijke bewijzen zijn dat het de gewenste effecten oplevert. Doel van sp.a is het aantal uren op een realistisch en effectief niveau te brengen.

Elke Van den Brandt toont zich vooreerst tevreden dat de meerderheid duidelijkheid tracht te brengen. In de hoorzittingen en uit gesprekken met praktijkmensen heeft ze geleerd dat elektronische monitoring een ruimere term is dan elektronische opvolging. Wat ze minder positief vindt, is de focus op de enkelband, alsook dat het wordt voorgesteld als een alternatief voor gesloten begeleiding. Heel wat praktijklui, alsook zijzelf, hebben vragen bij de wenselijkheid om minderjarige te verplichten tot het dragen van een enkelband. Jongeren worden verplicht thuis te zijn waar de situatie vaak verre van ideaal is. Een volwassene die een enkelband draagt, kan zelf beslissen over wat hij als zijn thuis beschouwt. Daarbij komt dat een enkelband voor een jongere een stigma of een statussymbool kan zijn, terwijl geen van beide gewenst is. Elektronische monitoring kan evengoed betekenen dat een jongere die in het weekend naar huis mag, om de drie uur met de voorziening moet telefoneren.

Volgens *Lorin Parys* is de meerderheid niet doof voor die zorgen. Net om die reden zijn er bijzondere voorwaarden verbonden aan de enkelband. De jeugdrechter oordeelt over de beste maatregel om recidive te vermijden, en overweegt ook de kans dat het een stigma of statussymbool wordt. Duits onderzoek zegt dat het voor sommige jonge delinquenten een geschikte maatregel is om structuur en routine te brengen. Het zorgt er daarenboven voor dat jongeren naar school kunnen blijven gaan. In de analyse van hun beleidskader zegt Jeugdzorg Nederland dat het jongeren duidelijkheid en structuur biedt, hen verplicht om verantwoordelijkheid te nemen en de kans op recidive vermindert. Lorin Parys vraagt erop te vertrouwen dat een jeugdrechter enkel een maatregel zal nemen die aangepast is aan de jongere.

Elke Van den Brandt is daartoe bereid maar wil helder bepalen wat een jeugdrechter wanneer kan. Een jeugdrechter moet daarenboven over alle elementen en instrumenten beschikken om te handelen zoals hij gepast acht. Bij volwassenen wordt de enkelband vaak gebruikt als alternatief voor gevangenisstraf met als doel de overbevolking in de gevangenissen tegen te gaan. Het mag in het jeugddelinquentierecht niet zo worden dat de enkelband gebruikt wordt als alternatief omdat de gesloten instellingen volzet zijn. Ze hoopt dat het artikel pas in voege treedt

als de jeugdrechter beide opties heeft, en er bijgevolg voldoende capaciteit is. Ze dringt aan op een goede opvolging om dat te verzekeren.

Minister *Jo Vandeurzen* wijst op de strenge voorwaarden: elektronische monitoring moet worden gemotiveerd en er moet een begeleidende dienst zijn. Het ruime pallet aan maatregelen geeft de jeugdrechter de kans jongeren niet naar de besloten begeleiding te verwijzen tenzij het strikt nodig is. Dat de elektronische monitoring door de nieuwe definitie ruimer wordt dan de enkelband, als diverse voorwaarden gerespecteerd worden, is nog een verrijking van het pallet, wat de minister een goede zaak vindt want het maakt van de gesloten begeleiding nog meer het ultimatum remedium.

Amendementen nr. 59 tot en met 61 worden met 11 stemmen voor bij 2 tegen en 1 onthouding aangenomen.

Amendement nr. 116 wordt met 3 stemmen voor bij 11 tegen niet aangenomen.

Het geamendeerde artikel 29 wordt met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 30 en 31

De artikelen 30 en 31 worden zonder opmerkingen met 11 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 32

Amendement nr. 62 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in het derde lid, op de derde en vierde regel, het woord "conform" telkens te vervangen door het woord "overeenkomstig".

Amendement nr. 63 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in het derde lid, op de laatste regel, de zinsnede "artikel 29, §2, eerste lid, 4°, 5° en 6°" te vervangen door de zinsnede "artikel 29, §2, eerste lid, 4°, 5°, 6° en 7°".

Amendement nr. 117 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels en Bert Moyaers strekt ertoe in het tweede lid de zinsnede "mag het positief project ten hoogste 220 uur bedragen" te vervangen door de zinsnede "mag het positief project ten hoogste 150 uur bedragen".

Bart Van Malderen zegt ook bij dit artikel dat de kans op recidive niet daalt door het aantal uren te vermeerderen. Het is vooral symbolisch met weinig praktisch nut. Sp.a gaat voor een maximum dat efficiënt en haalbaar is. Het werkveld is het daar helemaal mee eens.

Lorin Parys legt uit dat de amendementen van de meerderheid gericht zijn op consequent taalgebruik en juiste verwijzingen zodat het toevertrouwen aan een afdeling van een gemeenschapsinstelling voor gesloten begeleiding ook mogelijk is als vervangende sanctie. Dat dient echter steeds voorafgegaan te worden door een gesloten oriëntatie.

Katrien Schryvers wijst Bart Van Malderen opnieuw op de woorden 'ten hoogste'. Het staat de jeugdrechter vrij om binnen de grenzen van het ontwerp van decreet te beslissen over de duurtijd.

Amendementen nr. 62 en 63 worden met 12 stemmen voor bij 2 tegen aangenomen.

Amendement nr. 117 wordt met 3 stemmen voor bij 11 tegen niet aangenomen.

Het geamendeerde artikel 32 wordt met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 33

Amendement nr. 64 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe na het eerste lid het volgende lid in te voegen: "Een ambulante sanctie betreft een behandeling bij een psychologische of psychiatrische dienst, bij een dienst voor seksuele opvoeding, bij een dienst die deskundig is op het gebied van alcohol- of drugsverslaving of een contextbegeleiding die inzet op de breedsporige ondersteuning van de minderjarige en alle relevante betrokkenen uit zijn gezins- en opvoedingsmilieu en andere belangrijke levensdomeinen. Er wordt delictgericht gewerkt met onderbouwde methodieken die inwerken op het gedrag van de minderjarige, de gevolgen van het jeugddelict en die recidive moeten voorkomen."

Lorin Parys zegt met dit amendement te antwoorden op de opmerking van de Raad van State en de Hoge Raad voor de Justitie dat de definitie van ambulante maatregel onvoldoende duidelijk is. Er wordt een link gelegd met de mogelijkheden in de huidige wet, maar ook met de contextbegeleiding zoals omschreven in het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp.

Amendement nr. 64 wordt met 13 stemmen voor bij 1 onthouding aangenomen.

Het geamendeerde artikel 33 wordt met 11 stemmen voor bij 11 onthoudingen aangenomen.

Artikel 34

Amendement nr. 118 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels en Bert Moyaers strekt ertoe paragraaf 2 te vervangen door: "§2. De bepalingen omtrent de procedure, vermeld in artikel 25, §§3 tot en met 7, zijn van toepassing. In afwijking van artikel 25, §§3 en 4, is het maximale aantal uur dat een leerproject of een gemeenschapsdienst mag bedragen, 30 uur voor gemeenschapsdienst en 150 uur voor leerproject."

Amendement nr. 134 van Elke Van den Brandt strekt ertoe in paragraaf 2, het getal "220" telkens te vervangen door het getal "100".

Bart Van Malderen zegt dat ook dit amendement bedoeld is om de huidige maximale uren te behouden.

Elke Van den Brandt stelt vast dat ongeveer 80 uur het gangbare maximum is. Groen stelt 100 uur voor, maar kan eventueel akkoord gaan met 150 uur zoals het thans is, maar het wil zeker geen 220 uur zoals de meerderheid voorstelt. Het is inderdaad niet meer dan een optie, maar wel alweer een zwaardere optie.

Amendement nr. 118 wordt met 3 stemmen voor bij 11 tegen niet aangenomen.

Amendement nr. 134 wordt met 1 stem voor bij 13 tegen niet aangenomen.

Artikel 34 wordt met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 35

Amendement nr. 65 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in het tweede lid, op de derde en vierde regel, de zinsnede „, vermeld in artikel 26, §2, 2° en 3°, §3, eerste lid, 2° en 4° en tweede lid, §§4 en 5,” te vervangen door de zinsnede „, vermeld in artikel 26, §2, 2° en 3°, §3, 2° en 4°, en §§4 en 5”.

Lorin Parys zegt dat artikel 26, §3 uit slechts één lid bestaat. De verwijzingen naar een eerste en tweede lid moeten derhalve worden geschrapt.

Amendement nr. 65 wordt eenparig met 14 stemmen aangenomen.

Het geamendeerde artikel 35 wordt met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 36

Amendement nr. 66 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in het derde lid de laatste zin te schrappen.

Lorin Parys zegt dat in het derde lid de laatste zin geschrapt wordt omdat er een algemeen artikel over de herziening bij amendement nr. 22 ingevoegd wordt.

Amendement nr. 66 wordt met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Het geamendeerde artikel 36 wordt met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 37

Amendement nr. 67 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe aan paragraaf 1, eerste lid, een zin toe te voegen, die luidt als volgt: “Elke maatregel voorzien in artikel 20, §2, 5°, tot het toevertrouwen aan een gesloten afdeling in de gemeenschapsinstelling voor een gesloten begeleiding ondergaan ten gevolge van het jeugddelict dat tot het opleggen van deze sanctie aanleiding geeft, wordt toegerekend op de duur van de opgelegde sanctie.”.

Amendement nr. 68 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe aan paragraaf 1, tweede lid, de woorden “op het ogenblik van het plegen van het jeugddelict” toe te voegen.

Amendement nr. 69 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 3, op de zesde regel, de woorden, “en in aanwezigheid van zijn advocaat” te schrappen.

Amendement nr. 70 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 3, op de zevende en achtste regel, de woorden “paragraaf 1 en 2” te vervangen door de woorden “paragraaf 1”.

Amendement nr. 71 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 3, op de achtste regel, het woord "betrokken" te vervangen door de woorden "minderjarige delictpleger".

Amendement nr. 72 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 4, eerste lid, op de eerste regel, de zinsnede "paragraaf 2, eerste lid, 1° en 4°, en paragraaf 3" te vervangen door de zinsnede "paragraaf 2, 1°".

Amendement nr. 73 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 5, eerste lid, op de tweede en derde regel, de zinsnede "en in aanwezigheid van zijn advocaat," te schrappen.

Amendement nr. 74 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe paragraaf 6 te vervangen door: "§6. De jeugdrechtbank kan de sanctie, vermeld in paragraaf 1, alleen opleggen nadat zij maatschappelijke en medisch-psychologische onderzoeken heeft laten verrichten door een multidisciplinair samengesteld team. Het medisch-psychologisch onderzoek is erop gericht de situatie te evalueren in functie van de persoonlijkheid van de minderjarige delictpleger, zijn persoonlijkheid en zijn maturiteitsgraad. De aard, frequentie en ernst van de feiten die de minderjarige delictpleger ten laste worden gelegd, worden in overweging genomen als ze bijdragen tot de evaluatie van zijn persoonlijkheid.

De jeugdrechtbank kan echter:

- 1° de sanctie ook opleggen zonder dat zij over het verslag van het medisch-psychologisch onderzoek beschikt, als zij constateert dat de minderjarige delictpleger zich aan dat onderzoek onttrekt of weigert zich eraan te onderwerpen;
- 2° de sanctie ook opleggen zonder dat zij een maatschappelijk onderzoek en een medisch-psychologisch onderzoek heeft laten uitvoeren, als bij vonnis al een sanctie genomen is ten aanzien van een minderjarige delictpleger en die een of meer feiten als vermeld in de artikelen 323, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 392 393, 394, 401, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475 en 476 van het Strafwetboek, heeft gepleegd, nadat hij de leeftijd van zestien jaar had bereikt, en die persoon opnieuw wordt vervolgd omdat hij na die eerste veroordeling weer een of meer van de voormelde feiten heeft gepleegd. De stukken van de vorige procedure worden bij die van de nieuwe procedure gevoegd;
- 3° onder dezelfde voorwaarden als vermeld in 2°, de sanctie opleggen ten aanzien van een minderjarige delictpleger die een feit, dat als misdadig wordt omschreven en waarop een straf staat die hoger ligt dan twintig jaar opsluiting of correctionele gevangenisstraf, heeft gepleegd nadat hij de leeftijd van zestien jaar had bereikt en pas wordt vervolgd nadat hij de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt."

Amendement nr. 75 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe paragraaf 8 te vervangen door: "§8. Het toevertrouwen van een minderjarige delictpleger aan een afdeling binnen een gemeenschapsinstelling, ingericht voor personen die een reactie opgelegd krijgen met toepassing van dit decreet, voor een gesloten begeleiding als vermeld in paragraaf 1, eerste lid, wordt in voorkomend geval gecombineerd met een terbeschikkingstelling van de jeugdrechtbank van maximaal tien jaar, na het einde van de hier vermelde sanctie. De jeugdrechtbank legt de terbeschikkingstelling op en bepaalt de duur ervan uiterlijk op het moment van de uitspraak van de hier vermelde sanctie.

De terbeschikkingstelling kan enkel worden uitgesproken wanneer de volgende voorwaarden cumulatief voldaan zijn:

- 1° het jeugddelict dat de minderjarige delictpleger gepleegd heeft, is een feit als vermeld in de artikelen 136bis, 136ter, 136quater, 136sexies, 137, 140, 141, 376, eerste lid, 393, 394, 395, 396, 397, 417ter, derde lid, 2°, 428, §5, 474 en 475 van het Strafwetboek, voor zover deze strafbaar zijn met twintig jaar opsluiting of meer;
- 2° de minderjarige delictpleger is zich op het ogenblik van de feiten ten volle bewust van de ernst van de feiten en de gevolgen die zijn daad tot gevolg hebben, rekening houdend met zijn persoonlijkheid, zijn omgeving en zijn maturiteitsgraad, onverminderd artikel 71 van het Strafwetboek;
- 3° een verdere opvolging is noodzakelijk na het aflopen van de sanctie met het oog op de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van de minderjarige delictpleger of van derden en gelet op de ernst van de strafbare feiten met het oog op de bescherming van de maatschappij tegen een hoog risico op recidive.

Aan de voorwaarden, vermeld in het tweede lid, 1°, 2° en 3°, moet cumulatief voldaan zijn op het ogenblik van de beslissing van de jeugdrechtbank tot terbeschikkingstelling en op het ogenblik van het verstrijken van de duur van de met toepassing van paragraaf 1, opgelegde sanctie. De jeugdrechtbank kan de terbeschikkingstelling alleen opleggen nadat zij een maatschappelijk en medisch-psychologisch onderzoek heeft laten verrichten door een multidisciplinair samengesteld team. Het medisch-psychologisch onderzoek is erop gericht de situatie te evalueren in functie van het verlenen van een advies over al dan niet voldoen aan de voorwaarden als vermeld in het tweede lid, 2° en 3°. Ten vroegste drie maanden en uiterlijk één maand voor het verstrijken van de duur van de met toepassing van paragraaf 1, opgelegde sanctie, spreekt de jeugdrechtbank zich uit over het handhaven, het verminderen van de duur of het opheffen van de terbeschikkingstelling en de wijze waarop zij uitvoering geeft aan de terbeschikkingstelling. De jeugdrechtbank kan deze beslissing enkel nemen op basis van een geactualiseerd maatschappelijk en medisch-psychologisch verslag dat niet ouder mag zijn dan één maand.

De terbeschikkingstelling van de jeugdrechtbank die ten aanzien van de minderjarige delictpleger is uitgesproken, neemt aanvang bij het verstrijken van de termijn van de met toepassing van paragraaf 1, opgelegde sanctie. De jeugdrechtbank kan in de uitvoering van de terbeschikkingstelling de minderjarige delictpleger:

- 1° een ambulante sanctie opleggen;
- 2° voorwaarden opleggen overeenkomstig artikel 34;
- 3° toevertrouwen aan een afdeling van een gemeenschapsinstelling ingericht voor personen die een sanctie opgelegd krijgen met toepassing van dit decreet.

De jeugdrechtbank kan mits bijzondere motivering ter ondersteuning aan de reactie als vermeld in het voorgaand lid, 1° en 2°, als modaliteit een elektronische monitoring als vermeld in artikel 29, §4, opleggen.

De jeugdrechtbank evalueert uiterlijk binnen de zes maanden na de aanvang van de terbeschikkingstelling en vervolgens elke zes maanden, de uitvoering van de terbeschikkingstelling, met het oog op de handhaving ervan, het wijzigen of het opheffen.

De terbeschikkingstelling aan de jeugdrechtbank neemt in elk geval een einde op het ogenblik dat de minderjarige delictpleger de volle leeftijd van vijftwintig jaar heeft bereikt. Uiterlijk drie maanden voor het bereiken van de leeftijd van vijftwintig jaar, of in voorkomend geval onmiddellijk na de uitspraak van de jeugdrechtbank zoals bedoeld in het tweede lid, maakt de jeugdrechtbank het gerechtelijk dossier over aan de territoriale bevoegde strafuitvoeringsrechtbank

met het oog op de verdere uitvoering van de terbeschikkingstelling op grond van dit decreet uitgesproken en dit overeenkomstig titel XIbis, hoofdstuk 1, van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten. De jeugdrechtsbank kan de beslissing tot het overmaken van het dossier aan de strafuitvoeringsrechtbank enkel nemen op basis van een geactualiseerd maatschappelijk en medisch-psychologisch verslag dat niet ouder mag zijn dan één maand.”.

Amendement nr. 76 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe een paragraaf 9 toe te voegen, die luidt als volgt: “§9. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de opmaak en inhoud van het medisch-psychologisch onderzoek.”.

Amendement nr. 119 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels en Bert Moyaers strekt ertoe in paragraaf 1 het tweede lid te schrappen.

Amendement nr. 120 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels en Bert Moyaers strekt ertoe paragraaf 4 te schrappen.

Lorin Parys legt uit dat de amendementen van de meerderheid ervoor zorgen dat elke maatregel van artikel 20, §3, 5° wordt verrekend in de duur van de sanctie. De vereiste voor een maatschappelijke en medisch-psychologische onderzoek wordt gelijkgesteld voor de gesloten begeleiding, de uithandengeving en de terbeschikkingstelling. Voorts wordt de terbeschikkingstelling duidelijker omschreven en dient er een maatschappelijk en medisch-psychologisch onderzoek aan vooraf te gaan. Dat komt tegemoet aan de kritiek van de Hoge Raad voor de Justitie en de Unie van Nederlandstalige Jeugdmagistraten.

Voor *Bart Van Malderen* is dit artikel cruciaal voor zijn beoordeling van het ontwerp van decreet. Het is duidelijk dat de meerderheid steevast kiest voor een zwaardere regeling zonder wetenschappelijke bewijzen. Ze gaat voorbij aan het feit dat jonge mensen op die leeftijd nog sterk en snel evolueren. Jonge mensen van twaalf tot veertien jaar tot twee jaar, en vijftien- en zestienjarigen tot vijf jaar in een gesloten begeleiding stoppen, is voor sp.a geen gepast antwoord op een jeugddelict. Over zeven jaar als alternatief voor zestienjarigen, maar dan wel in combinatie met zijn amendement nr. 121 op artikel 38 over de uithandengeving, valt te praten. Sp.a stelt voor om diverse passages te schrappen. Zo de meerderheid haar niet gelooft, is er nog altijd het advies van het Kinderrechtencommissariaat waarin dezelfde analyse en remedie voorgesteld wordt.

Lorin Parys geeft toe dat de termijnen lang zijn. Ze zijn echter nodig om de uithandengeving zoveel mogelijk te vermijden. Het ontwerp van decreet wil mild zijn waar kan, kordaat waar moet. Dat de sp.a uithandengeving wil schrappen maar toch de termijnen wil beperken, begrijpt hij niet. Dat getuigt niet van een consistente redenering. Wat zal sp.a doen in het onwaarschijnlijke maar mogelijke geval dat een jongere verschrikkelijke feiten pleegt, bijvoorbeeld terroristische misdrijven? Hij mag dan niet doorverwezen worden naar het volwassenenstrafrecht, maar evenmin lang vastgehouden worden in de gesloten begeleiding van het jeugddelinquentierecht. Wat is haar alternatief?

Bart Van Malderen herhaalt dat hij termijnen wil die pedagogisch werken en geen symboolmaatregelen. Dat vermijdt frustraties op het terrein. Hij ziet dat de meerderheid systematisch kiest voor verzwaring om andere redenen dan die in het participatieve proces belangrijk geacht werden. Voor sp.a kan voor minderjarigen vanaf zestien jaar gesloten begeleiding van zeven jaar mits uithandengeving geschrapt worden. Hij kan het verwijt van inconsistentie terugkaatsen: de meerderheid zegt de termijnen voor gesloten begeleiding langer te maken om uithandengeving

te vermijden, maar laat die mogelijkheid gewoon staan. Lorin Parys geeft altijd hetzelfde extreme voorbeeld om de noodzaak van uithandengeving aan te tonen, maar voor Bart Van Malderen volstaat ook voor dergelijke gevallen gesloten begeleiding van zeven jaar.

Lorin Parys heeft begrip voor die redenering maar legt uit waarom beide opties behouden blijven. Voor het eerst zal er evidencebased gewerkt worden, maar daar zijn momenteel nog geen data voor. In een overgangsperiode, tot aan de evaluatie, blijven beide mogelijkheden bestaan. Pas nadien zijn er gegevens om een eventuele bijsturing op te baseren. Op dit ogenblik al uithandengeving schrappen, zou het onzeker maken of het verantwoordelijkheidsmodel ten uitvoering kan worden gebracht. De redeneringen van Bart Van Malderen passen beter bij het beschermingsmodel. Dat neemt niet weg dat de begeleiding van de jongeren een essentieel verschil is met het volwassenenstrafrecht. Bescherming van maatschappij en slachtoffer krijgen met dit ontwerp van decreet een prominentere rol, ook in extreme gevallen. Om die redenen behoudt de meerderheid vooralsnog de uithandengeving.

De ambities zijn ruimer want de werking wordt evidencebased na de evaluatie. De meerderheid wil uithandengeving niet overhaast afschaffen omdat ze niet weet of dat tot problemen zal leiden. Er wordt geopteerd voor een voorzichtige werkwijze met een smalle trechter naar uithandengeving, waarbij verwacht wordt dat de jeugdrechters eerder zullen grijpen naar een langere straf in het jeugddelinquentierecht.

Bart Van Malderen denkt dat het alternatief van zeven jaar gesloten begeleiding, mogelijk vanaf zestien jaar, maatschappij en slachtoffer voldoende beschermen. België is al verschillende keren veroordeeld voor de uithandengeving. Hij begrijpt niet hoe de afschaffing dan overhaast kan worden genoemd. Een overgangsperiode waarin Vlaanderen nog meer veroordelingen riskeert en jongeren kunnen terecht komen in een systeem dat niet werkt, is een vreemde werkwijze.

Elke Van den Brandt vraagt zich af hoeveel adviezen en oproepen Lorin Parys nodig heeft om een niet-lichtzinnige beslissing te nemen. Thans gaat hij lichtzinnig over zowat alle adviezen en de internationale veroordelingen. N-VA mag dan niet gehecht zijn aan internationale verdragen, toch wijst ze er nogmaals op dat uithandengeving in strijd is met het IVRK. Groen stapt daar niet lichtzinnig overheen.

Lorin Parys repliceert dat de voorwaarden voor uithandengeving strenger worden. De jeugdrechter kan er enkel toe beslissen als de minderjarige al een straf, bijvoorbeeld gesloten begeleiding, achter de rug heeft en als hij een feit pleegt die in de opsomming van het ontwerp van decreet staat. Die opsomming is overgenomen uit de wet van 1965. Een langere straf, een gesloten begeleiding of andere maatregel, moet gefaald hebben. Hij blijft het lichtzinnig vinden ervan afstand te doen zonder dat het duidelijk is dat de langere gesloten begeleiding volstaat. De studies waar Bart Van Malderen naar verwijst, plaatsen de belangen van maatschappij en slachtoffer niet centraal, maar bekijken louter of uithandengegeven jongeren recidiveren. De resultaten zijn inderdaad niet zo goed, maar niemand weet of ze bijvoorbeeld niet beter zijn dan de cijfers van de jongeren die in het huidige jeugddelinquentiesysteem zitten. Hij vraagt de regeling van de meerderheid te behouden tot duidelijk is wat het effect in praktijk is.

Amendementen nr. 67 tot en met 76 worden met 11 stemmen voor bij 2 tegen en 1 onthouding aangenomen.

Amendementen nr. 119 en 120 worden met 3 stemmen voor bij 11 tegen niet aangenomen.

Het geamendeerde artikel 37 wordt met 11 stemmen voor bij 2 tegen en 1 onthouding aangenomen.

Artikel 38

Amendement nr. 77 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe paragraaf 3 te vervangen door: "§3. De jeugdrechtbank kan de zaak alleen uit handen geven nadat zij maatschappelijke en medisch-psychologische onderzoeken heeft laten verrichten door een multidisciplinair samengesteld team. Het medisch-psychologisch onderzoek is erop gericht de situatie te evalueren in functie van de persoonlijkheid van de minderjarige delictpleger, zijn omgeving en zijn maturiteitsgraad. De aard, frequentie en ernst van de feiten die de minderjarige delictpleger ten laste worden gelegd, worden in overweging genomen als ze bijdragen tot de evaluatie van zijn persoonlijkheid.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de opmaak en inhoud van het medisch-psychologisch onderzoek.

De jeugdrechtbank kan echter:

- 1° de zaak uit handen geven zonder dat zij over het verslag van het medisch-psychologisch onderzoek beschikt, als ze constateert dat de minderjarige delictpleger zich aan dat onderzoek onttrekt of weigert zich eraan te onderwerpen;
- 2° de zaak uit handen geven zonder dat zij een maatschappelijk onderzoek en een medisch-psychologisch onderzoek heeft laten uitvoeren, als bij vonnis al een sanctie genomen is ten aanzien van een minderjarige delictpleger en die een of meer feiten als vermeld in de artikelen 323, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 392, 393, 394, 401, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475 en 476 van het Strafwetboek, heeft gepleegd, nadat hij de leeftijd van zestien jaar had bereikt, en die persoon opnieuw wordt vervolgd omdat hij na die eerste veroordeling weer een of meer van de voormelde feiten heeft gepleegd. De stukken van de vorige procedure worden bij die van de nieuwe procedure gevoegd;
- 3° onder dezelfde voorwaarden als vermeld in 2°, uitspraak doen over de vordering tot het uit handen geven ten aanzien van een minderjarige delictpleger die een feit, dat als misdaad wordt omschreven en waarop een straf staat die hoger ligt dan twintig jaar hoofdgevangenisstraf, heeft gepleegd nadat hij de leeftijd van zestien jaar had bereikt en pas wordt vervolgd nadat hij de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt."

Amendement nr. 121 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels en Bert Moyaers strekt ertoe dit artikel te schrappen.

Amendement nr. 135 van Elke Van den Brandt strekt ertoe dit artikel te schrappen.

Lorin Parys verwijst naar de motivering van de amendementen bij artikel 37.

Renaat Landuyt vraagt of de jeugdrechtbank eerst moet vaststellen dat de verdachte de feiten gepleegd heeft vooraleer over te gaan tot uithandengeving. In het artikel staat immers dat de delictpleger uit handen gegeven wordt. Hij acht het begrip 'verdachte' aangewezen. Op andere plaatsen maakt het ontwerp van decreet wel een onderscheid tussen verdachte en pleger.

Lorin Parys bevestigt dat de jeugdrechtbank vaststelt dat de minderjarige schuldig is. Het gaat trouwens over recidive, de minderjarige heeft al een delict gepleegd.

Minister *Jo Vandeurzen* heeft de huidige tekst overgenomen, maar begrijpt de argumenten van *Renaat Landuyt*. Hij stelt voor met een amendement het woord 'delictpleger' te vervangen door 'minderjarige verdachte'.

Amendement nr. 137 en subamendement nr. 138 van *Lorin Parys*, *Katrien Schryvers* en *Freya Saeys* strekken ertoe woorden "minderjarige delictpleger" telkens te vervangen door de woorden "minderjarige verdachte".

De discussie noopt *Elke Van den Brandt* nogmaals te vragen om ook de kwaliteit van de amendementen te laten controleren. Ze looft *Renaat Landuyt* voor zijn opmerkzaamheid. Ze wil vermijden dat andere aspecten aan de aandacht ontsnappen waardoor het uiteindelijke decreet niet het best mogelijke zou zijn.

Bart Van Malderen acht het debat over de gesloten begeleiding afdoende gevoerd. Voor hem staat uithandengeving haaks op het IVRK, terwijl er afdoende alternatieven zijn.

Minister *Jo Vandeurzen* wijst erop dat het decreet van de Franse Gemeenschap als ook de Brusselse ordonnantie de uithandengeving behouden. Voor de Brusselaars wordt de toepassing ervan zelfs nog verbreed.

Lorin Parys vult aan dat de Brusselse initiatiefnemer minister *Pascal Smet* is. Het is vreemd dat sp.a niet in alle gremia hetzelfde standpunt inneemt.

Elke Van den Brandt herneemt haar argumenten tegen de uithandengeving. In de hoorzittingen werd zelfs gezegd dat voor sommige jongeren de uithandengeving tot mindere zware straffen zal leiden dan een strikt toegepast jeugdsanctierecht.

Amendement nr. 77 wordt met 11 stemmen voor bij 3 tegen aangenomen.

Amendementen nr. 137 en 138 worden met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Amendement nr. 121 wordt met 3 stemmen voor bij 11 onthoudingen niet aangenomen.

Amendement nr. 135 wordt met 3 stemmen voor bij 11 onthoudingen niet aangenomen.

Het geamendeerde artikel 38 wordt met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 39 tot en met 41

De artikelen 39 tot en met 41 worden zonder opmerkingen met 11 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 42

Amendement nr. 78 van *Katrien Schryvers*, *Lorin Parys*, *Martine Taelman*, *Tine van der Vloet*, *Vera Jans* en *Elke Sleurs* strekt ertoe in paragraaf 1, eerste lid, op de tweede regel, de zinsnede "artikel 11, §4, tweede lid" te vervangen door de zinsnede "artikel 11, §4, eerste lid".

Amendement nr. 79 van *Katrien Schryvers*, *Lorin Parys*, *Martine Taelman*, *Tine van der Vloet*, *Vera Jans* en *Elke Sleurs* strekt ertoe in paragraaf 1, eerste lid, op

de derde regel, de zinsnede "artikel 22, §3" te vervangen door de zinsnede "artikel 22, §3, eerste lid".

Amendement nr. 80 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 1, eerste lid, op de vierde regel, de zinsnede "artikel 25, §6" te vervangen door de zinsnede "artikel 25, §6, eerste lid".

Amendement nr. 81 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 1, eerste lid, op de vierde en vijfde regel, de woorden "als vermeld in artikel 2, 5°" te schrappen.

Amendement nr. 82 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 1, tweede lid, op de eerste regel, de zinsnede "artikel 11, §4, tweede lid" te vervangen door de zinsnede "artikel 11, §4, eerste lid".

Amendement nr. 83 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 1, tweede lid, op de tweede regel, de zinsnede "artikel 22, §3, tweede lid" te vervangen door de zinsnede "artikel 22, §3, eerste lid".

Amendement nr. 84 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 1, tweede lid, op de derde regel, de zinsnede "artikel 25, §6, tweede lid" te vervangen door de zinsnede "artikel 25, §6, eerste lid".

Amendement nr. 85 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 1, derde lid, op de eerste regel, het woord "voorziening" te vervangen door het woord "dienst".

Amendement nr. 86 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 1, vijfde lid, op de eerste regel, de woorden "als vermeld in artikel 2, 5°" te schrappen.

Amendement nr. 87 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 2, eerste lid, op de derde regel, het woord "voorzieningen" te schrappen.

Amendement nr. 88 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 2, eerste lid, op de derde regel, de woorden "als vermeld in artikel 2, 5°" te schrappen.

Amendement nr. 89 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 2, tweede lid, op de eerste regel, de zinsnede "artikel 11, §4, tweede lid" te vervangen door de zinsnede "artikel 11, §4, eerste lid".

Amendement nr. 90 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 2, zesde lid, op de eerste regel, de zinsnede "artikel 22, §3, tweede lid" te vervangen door de zinsnede "artikel 22, §3, eerste lid".

Amendement nr. 91 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 2, achtste lid, op de eerste regel, het woord "voorziening" te vervangen door het woord "dienst".

Amendement nr. 92 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 2, negende lid, op de eerste regel, de zinsnede "artikel 25, §6" te vervangen door de zinsnede "artikel 25, §6, eerste lid".

Amendement nr. 93 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 2, tiende lid, op de eerste regel, de zinsnede ", vermeld in artikel 2, 5°," te schrappen.

Amendement nr. 94 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 2, laatste lid, de zinsnede "betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade" te schrappen.

Amendement nr. 95 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 3, eerste lid, de zinsnede "als vermeld in artikel 2, 5°," te schrappen.

Amendement nr. 96 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 3 het tweede lid te vervangen door: "De verwerkingsverantwoordelijke van persoonsgegevens is de dienst voor de verwerking van persoonsgegevens met het oog op de uitvoering van de opdrachten omschreven in artikel 11, §4, eerste lid, artikel 12, §1, tweede lid, artikel 13, §1, vierde lid, artikel 18, §2, artikel 22, §3, eerste lid, artikel 23, §1, derde lid, artikel 24, tweede lid en artikel 25, §6, eerste lid."

Lorin Parys zegt dat de amendementen verwijzingen corrigeren. De definitie wordt geschrapt omdat gesloten oriëntatie eerder al gedefinieerd is. Omdat er in de nieuwe definitie van ambulante maatregel geen sprake meer is van een voorziening, maar van diensten, wordt ook dat gewijzigd.

De amendementen nr. 78 tot en met 96 worden eenparig met 14 stemmen aangenomen.

Het geamendeerde artikel 42 wordt met 11 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 43

Amendement nr. 97 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in het eerste lid de eerste zin te vervangen door: "Met het oog op wetenschappelijk onderzoek naar de effectiviteit van de voorziene reacties bezorgen de diensten, vermeld in artikel 11, §4, eerste lid, artikel 12, §1, tweede lid, artikel 13, §1, vierde lid, artikel 18, §2, artikel 22, §3, eerste lid, artikel 23, §1, derde lid, artikel 24, tweede lid, en artikel 25, §6, eerste lid, de gesloten oriëntatie, de gemeenschapsinstelling en de sociale dienst geanonimiseerde of gecodeerde persoonsgegevens aan de Vlaamse overheid."

Lorin Parys zegt dat gesloten oriëntatie eerder gedefinieerd is en dat de verwijzing naar het artikel waarin de opdrachten van de erkende diensten worden bepaald, wordt gecorrigeerd.

Amendement nr. 97 wordt eenparig met 14 stemmen aangenomen.

Het geamendeerde artikel 43 wordt met 11 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 44

Amendement nr. 98 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe het eerste lid te vervangen door: "De diensten, vermeld in artikel 11, §4, eerste lid, artikel 12, §1, tweede lid, artikel 13, §1, vierde lid, artikel 18, §2, artikel 22, §3, eerste lid, artikel 23, §1, derde lid, artikel 24, tweede lid, en artikel 25, §6, eerste lid, de gesloten oriëntatie, de gemeenschapsinstelling en de sociale dienst, wisselen onder elkaar persoonsgegevens uit met het oog op de uitvoering van de hun toegewezen opdrachten, geregeld bij dit decreet."

Lorin Parys refereert naar de motivering bij amendement nr. 97. Ook in artikel 44 worden verwijzingen gecorrigeerd en de definitie van gesloten oriëntatie geschrapt.

Amendement nr. 98 wordt eenparig met 14 stemmen aangenomen.

Het geamendeerde artikel 44 wordt met 11 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 45

Amendement nr. 99 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe de woorden "betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade" te schrappen.

Het amendement is bedoeld om de verwijzing naar de wet van 8 april 1965 overal gelijk te maken, conform de definitie in artikel 2, aldus *Lorin Parys*.

Amendement nr. 99 wordt eenparig met 14 stemmen aangenomen.

Het geamendeerde artikel 45 wordt met 11 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 46 tot en met 71

De artikelen 46 tot en met 71 worden zonder opmerkingen met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 72

Amendement nr. 100 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in de inleidende bepaling, de zinsnede "op de datum van inwerkingtreding van de artikelen in artikel 89, tweede lid," te schrappen.

Amendement nr. 101 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in de voorgestelde tekst van artikel 60, eerste lid, op de derde regel, het woord "betrokkene" te vervangen door het woord "minderjarige".

Lorin Parys zegt dat in de inleidende bepaling van dit artikel een inwerkings-tredingsregeling is opgenomen. Als dit ontwerp van decreet wordt goedgekeurd, verdwijnt artikel 72 uit het rechtsverkeer. Het nieuwe artikel 60 van de wet van

8 april 1965 wordt in deze wet verwerkt en er zal geen enkel spoor van de inwerkingtreding overblijven. De bepaling zal in werking treden op de datum, bepaald in artikel 89, eerste lid, van dit ontwerp van decreet.

Amendementen nr. 100 en 101 worden met 11 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Het geamendeerde artikel 72 wordt met 11 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 73 tot en met 83

De artikelen 73 tot en met 83 worden zonder opmerkingen met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 84

Amendement nr. 102 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe de woorden "op de datum van inwerkingtreding van de in artikel 89, tweede lid, vermelde artikelen" te schrappen.

Het amendement zorgt ervoor dat de Vlaamse Regering zal bepalen wanneer de wet van 1 maart 2002 wordt opgeheven, aldus *Lorin Parys*.

Amendement nr. 102 wordt eenparig met 14 stemmen aangenomen.

Het geamendeerde artikel 84 wordt met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 85

Amendement nr. 103 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe dit artikel te vervangen door: "Art. 85. De resterende bepalingen van artikel 37 van de wet van 8 april 1965, gewijzigd bij de wet van 27 december 2006, worden opgeheven."

De wet van 8 april 1965 staat tussen de gedefinieerde begrippen en de wet van 1 maart 2002 wordt opgeheven op een datum die de Vlaamse Regering zal bepalen, zo legt *Lorin Parys* dit amendement uit.

Amendement nr. 103 wordt eenparig met 14 stemmen aangenomen.

Het geamendeerde artikel 85 wordt met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 86

Amendement nr. 104 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe dit artikel te vervangen door: "Art. 86. De resterende bepalingen van artikel 52 van de wet van 8 april 1965, gewijzigd bij de wet van 15 mei 2006, worden opgeheven."

Lorin Parys verwijst naar de motivering van amendement nr. 103.

Amendement nr. 104 wordt eenparig met 14 stemmen aangenomen.

Het geamendeerde artikel 86 wordt met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 87

Amendement nr. 105 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 1, tweede lid, op de vierde regel, het woord "conform" te vervangen door het woord "overeenkomstig".

Amendement nr. 106 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe in paragraaf 2, op de vierde regel, het woord "conform" te vervangen door het woord "overeenkomstig".

Ook deze amendementen zorgen voor consistent woordgebruik, aldus *Lorin Parys*.

Amendementen nr. 105 en 106 worden eenparig met 14 stemmen aangenomen.

Het geamendeerde artikel 87 wordt met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 88

Artikel 88 wordt zonder opmerkingen eenparig met 14 stemmen aangenomen.

Artikel 89

Amendement nr. 107 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Sleurs strekt ertoe dit artikel te vervangen door: "Art. 89. Onverminderd het tweede lid, treedt dit decreet in werking op 1 september 2019.

Voor de artikelen 25, §8, derde, vierde en vijfde lid, 32, derde lid, 33, tweede lid en 34, §1, derde lid, voor zover de vervangende reactie het toevertrouwen van de minderjarige delictpleger aan een afdeling binnen een gemeenschapsinstelling, ingericht voor minderjarigen die een reactie opgelegd krijgen met toepassing van dit decreet betreft, 26, 27, 35, 36, 37, met uitzondering van 37, §8, 39, 84, 85 en 86, bepaalt de Vlaamse Regering de datum van inwerkingtreding nadat zij uitdrukkelijk heeft vastgesteld dat de nodige randvoorwaarden zijn gerealiseerd die toelaten dat deze artikelen kunnen uitgevoerd worden. Deze artikelen treden uiterlijk in werking op 1 september 2022.

Artikel 37, §8, treedt in werking drie maanden na publicatie in het Belgisch Staatsblad van de laatste van de instemmingsdaden van het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Federale Staat.

Als de Vlaamse Regering, met het oog op de realisatie van deze randvoorwaarden investeringssteun geeft overeenkomstig de toepasselijke regelgeving, kan zij ook diegene die de investeringssteun bekomt, toezeggen dat de nodige erkenningen en werkingsmiddelen zullen toegekend worden op het ogenblik dat de infrastructuur waarvoor de investeringssteun wordt verleend, in gebruik wordt genomen."

Subamendement nr. 139 van Tine van der Vloet, Katrien Schryvers, Freya Saeys, Lorin Parys en Vera Jans op amendement nr. 107 strekt ertoe het eerste lid te vervangen door: "Onverminderd het tweede en derde lid, treedt dit decreet in werking op 1 september 2019."

Amendement nr. 136 van Elke Van den Brandt strekt ertoe in het eerste lid de datum "1 januari 2019" te vervangen door de datum "1 september 2019".

Lorin Parys zegt dat het subamendement nr. 139 de tekst van amendement nr. 107 wijzigt.

Elke Van den Brandt is van oordeel dat het meerderheidsamendement beter geformuleerd is dan haar amendement nr. 136.

Amendement nr. 107 wordt eenparig met 14 stemmen aangenomen.

Amendement nr. 136 wordt niet ter stemming voorgelegd.

Amendement nr. 139 wordt met 13 stemmen voor bij 1 onthouding aangenomen.

Het geamendeerde artikel 89 wordt met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen aangenomen.

IV. Tweede lezing over de in eerste lezing geamendeerde artikelen

De *commissievoorzitter* verduidelijkt dat de tweede lezing focust op alle in eerste lezing geamendeerde artikelen.

Elke Van den Brandt merkt op dat er terecht nieuwe amendementen worden ingediend gezien de fundamentele opmerkingen van de Raad van State, maar vraagt tijd om die door te nemen.

Bart Van Malderen is tevreden dat Vlaams parlementsvoorzitter Jan Peumans bereid is gevonden de Raad van State om advies te vragen over de in eerste lezing ingediende amendementen (Hierna het tweede advies van de Raad van State). De meerderheid zou hem en de oppositie daarvoor dankbaar moeten zijn omdat het de gelegenheid biedt het ontwerp van decreet te verbeteren.

Omdat hij niet op de hoogte was van de intenties van de meerderheid, heeft hij na ontvangst van het tweede advies van de Raad van State zelf amendementen opgesteld en ingediend. De amendementen van de meerderheid gaan enerzijds in op opmerkingen uit het tweede advies van de Raad van State, maar anderzijds ook op het advies van de Raad van State op het voorontwerp van decreet. Hij sluit zich daarom aan bij de vraag van Elke Van den Brandt.

Op voorstel van de commissievoorzitter wordt de vergadering geschorst.

Artikel 2

Artikel 2 wordt met 12 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 3

Amendement nr. 152 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels en Bert Moyaers strekt ertoe in paragraaf 3, tweede lid, 3° te vervangen door: "3° bij de tenlasteneming van minderjarige verdachten en delictplegers wordt,

wanneer dit mogelijk is, een beroep gedaan op de afhandeling zoals voorzien in voorafgaande titel, 5°, e), van de Jeugdbeschermingswet van 8 april 1965;”.

Bart Van Malderen zegt dat de Raad van State in zijn tweede advies technische opmerkingen maakt, suggesties doet om het ontwerp van decreet te verduidelijken en ten slotte ingaat op principiële keuzes. Dit amendement gaat in op een principiële keuze.

Het tweede advies van de Raad van State sterkt de spreker in de overtuiging dat het ontwerp van decreet foutief is. De Raad van State omschrijft artikel 3 als te verregaand. Het openbaar ministerie krijgt een te grote voorrang waardoor andere vormen van ‘diversie’ stiefmoederlijk behandeld en zelfs uitgesloten worden. Mogelijks gaat dat in tegen het IVRK. Er worden geen criteria gedefinieerd op basis waarvan het parket moet werken. De Raad van State twijfelt eraan of deze bepaling de fundamentele rechten en vrijheden, waaronder het vermoeden van onschuld, de proceswaarborgen en de toegang tot de rechter, afdoende waarborgt.

Bart Van Malderen bevestigt dat het parket een rol te spelen heeft, maar maatregelen en voorwaarden opleggen gaat te ver. Deze mening is tijdens de hoorzittingen door vrijwel alle sprekers onderschreven.

Elke Van den Brandt bevestigt dat de verhouding tussen openbaar ministerie en jeugdrechter uitvoerig aan bod is gekomen tijdens de hoorzittingen. Vermijden dat jongeren voor een jeugdrechter moeten verschijnen door een zaak op parket-niveau af te handelen, is een verdedigbare aanpak, maar tijdens de hoorzittingen bleek dat dit ontwerp van decreet op dit punt te ver gaat. De Raad van State zegt in zijn tweede advies dat enkele fundamentele rechten en vrijheden niet gewaarborgd zijn met de voorgestelde aanpak. Amendement nr. 152 komt tegemoet aan die kritiek. Afsluitend vraagt ze de minister waarom hij niet ingaat op deze scherpe en fundamentele commentaar van de Raad van State.

Minister *Jo Vandeurzen* zegt dat de kritiek slaat op een fundament van dit ontwerp van decreet, en verwijst in de eerste plaats naar de argumenten die hij tijdens de algemene en de artikelsgewijze bespreking heeft aangehaald. Op basis van de Grondwet kan het openbaar ministerie in grote mate autonoom oordelen of er vervolgd moet worden. In het kader van de drughulpverlening onderwerpt het openbaar ministerie vervolging vaak aan voorwaarden. Dit ontwerp van decreet omschrijft een aantal modellen waardoor de voorspelbaarheid toeneemt en de vrijheid van het openbaar ministerie in zekere mate gekanaliseerd wordt. De opties die het ontwerp van decreet neemt, zijn het resultaat van een lang participatief traject en zorgen voor evenwicht tussen alle actoren. Deze optie moet vermijden dat zaken gejuridiseerd worden door er snel en adequaat op te reageren.

Elke Van den Brandt zegt dat een advies van de Raad van State zwaarwichtiger is dan opmerkingen tijdens een hoorzitting, hoewel vrijwel alle sprekers er tijdens de hoorzittingen op wezen dat dit niet in evenwicht is omdat het openbaar ministerie het overwicht krijgt. De opmerking van de Raad van State in zijn tweede advies gaat niet over een detail maar over de essentie.

Bart Van Malderen zegt dat het antwoord van minister Jo Vandeurzen niet voldoet. De autonomie van het openbaar ministerie wordt in de wet van 1965 in evenwicht gebracht dankzij ‘diversie’. Omdat dit ontwerp van decreet het parket een te grote rol toebedeelt, wordt de brede keuze aan mogelijkheden uit de wet van 1965 withheld. Waar de minister verwijst naar een aantal modellen, zegt de Raad van State dat criteria ontbreken en vaagheid heerst. Over het participatieve traject ter voorbereiding van dit ontwerp van decreet heerst algemene tevredenheid. Over het resultaat ervan is dat minder het geval. Tijdens de hoorzittingen verklaarde enkel het College van Procureurs-Generaal zich akkoord met dit aspect.

De Raad van State schrijft in zijn tweede advies dat fundamentele rechten en vrijheden niet afdoende gewaarborgd zijn. Met zijn amendement herneemt Bart Van Malderen de mogelijkheden die de wet van 1965 biedt.

Amendement nr. 152 wordt met 2 stemmen tegen 12 bij 1 onthouding niet aangenomen.

Artikel 3 wordt met 12 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 4

Artikel 4 wordt met 12 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 6

Amendement nr. 140 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Wouters strekt ertoe in het eerste lid, op de tweede regel, de zinsnede "37, §1" te vervangen door de zinsnede "37, §§1 en 2".

Katrien Schryvers zegt dat het herinvoeren van een verwijzing tegemoetkomt aan opmerking 3 van de Raad van State.

Amendement nr. 140 wordt eenparig met 15 stemmen aangenomen.

Het geamendeerde artikel 6 wordt met 12 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 11

Amendement nr. 153 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels en Bert Moyaers strekt ertoe artikel 11 te schrappen.

Bart Van Malderen herhaalt dat het parket in dit ontwerp van decreet te grote bevoegdheden krijgt. Hij benadrukt dat het parket wel degelijk een rol te spelen heeft. Het parket kan seponeren, of inlichten over bemiddeling of het positief project, dat met dit ontwerp van decreet wordt ingevoerd. Maatregelen of sancties opleggen komt de jeugdrechtbank toe. Omdat het om een principiële kwestie gaat, stelt hij voor artikel 11 te schrappen.

Elke Van den Brandt zegt dat de Raad van State opmerkt dat wanneer een minderjarige verdachte een oproeping ontvangt met het oog op seponering onder voorwaarden, hij zich niet kan laten vertegenwoordigen. Nog volgens de Raad van State gaat het mogelijks om een ongewilde weglating. Waarom gaat de meerderheid niet in op deze opmerking?

Katrien Schryvers zegt dat artikel 54 van de wet op de jeugdbescherming niet wordt geschrapt waardoor de algemene mogelijkheid om zich te laten vertegenwoordigen van kracht blijft.

Amendement nr. 153 wordt met 3 stemmen tegen 12 niet aangenomen.

Artikel 11 wordt met 12 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 12

Elke Van den Brandt vraagt de meerderheid te reageren op de vraag van de Raad van State om te expliciteren dat ook een minderjarig slachtoffer recht heeft op bijstand door een advocaat.

Bart Van Malderen sluit zich daarbij aan.

Katrien Schryvers zegt dat de minderjarige uit dit artikel ook een minderjarig slachtoffer kan zijn.

Peter Persyn zegt dat de oppositie iedereens kostbare tijd verspilt door telkens in te gaan op technische opmerkingen van de Raad van State. Hij wil zich in de toekomst beraden over deze onproductieve aanpak.

Elke Van den Brandt voelt zich beledigd. De Raad van State, een belangrijk orgaan, maakt enkele fundamentele opmerkingen. Dit ontwerp van decreet bepaalt hoe jongeren, die van een als misdrijf omschreven feit beticht worden, bestraft worden. Het is de plicht van de decreetgever om daar secuur mee om te gaan. Ze begrijpt niet waarom ze niet mag ingaan op technische opmerkingen die in de toekomst mogelijks voor problemen zorgen tijdens een rechtszaak.

Bart Van Malderen neemt deze bevoegdheid ernstig. Omdat deze bevoegdheid door de zesde staatshervorming is overgeheveld, was het uitgangspunt een blanco blad. Het is belangrijk secuur tewerk te gaan om fouten te vermijden. Technische opmerkingen zijn mogelijks vervelend, maar dit ontwerp van decreet heeft maanden stof liggen vergaren op het kabinet. Tijdens de hoorzittingen is gebleken dat het ontwerp van decreet bol staat van vaagheden, technische fouten en tekortkomingen.

Hij had tot in den treure kunnen filibusteren. Hij had zich – zoals de meerderheid vaak doet met goede oppositievoorstellen – tot vrijblijvende kritiek, gemeenplaatsen of een karikatuur kunnen beperken, maar heeft ervoor gekozen om tot tweemaal toe constructieve amendementen in te dienen. De Raad van State en de hoorzittingen geven de oppositie op tal van punten gelijk. De opmerking van Peter Persyn doet afbreuk aan het werk, de energie en de tijd die hierin is gestoken.

Eén van de basistaken van het Vlaams Parlement is voor goede decreetgeving zorgen. De decreetgever wordt geregeld terecht aangevallen omdat hij slordige decreetgeving aflevert. Bart Van Malderen wil dat met dit ontwerp van decreet vermijden hoewel daar al van bij aanvang aanleiding toe is.

Martine Taelman bevestigt dat de oppositie constructief heeft meegewerkt en is het niet eens met wat Peter Persyn zegt. Het Vlaams Parlement besteedt in tegenstelling tot andere parlementen te weinig aandacht aan wetgevingstechniek. Het Vlaams Parlement moet zichzelf ernstig nemen en een goed werkstuk afleveren. Zowel meerderheid als oppositie spelen daarin een rol. Dat moet in een constructieve sfeer gebeuren door wat niet ter zake doet te vermijden.

Minister *Jo Vandeurzen* wil zich concentreren op het inhoudelijke punt waar de Raad van State terecht aandacht voor vraagt. Een responsabiliserend jeugddelinquentierecht vereist aandacht voor het recht op verdediging en bijstand. Het antwoord van Katrien Schryvers komt tegemoet aan de opmerking. Er is verwezen naar artikel 54 van de wet op de jeugdbescherming. Een -18-jarige die geding is in een zaak kan zich laten bijstaan. Geding zijn is breder dan betichte of beklaagde zijn.

Katrien Schryvers sluit zich daarbij aan.

Artikel 12 wordt met 12 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 13

Artikel 13 wordt zonder opmerkingen met 12 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 15

Katrien Schryvers vraagt de diensten van het Vlaams Parlement in te gaan op de opmerking van de Raad van State om dit artikel te hernoemen.

Bart Van Malderen vindt het opvallend dat de meerderheid niet reageert op de belangrijke opmerking van de Raad van State over de bevoegdheid. De Raad van State is van oordeel dat Vlaanderen niet bevoegd is. Vlaanderen kan zich niet op de Grondwet beroepen omdat er met de wet van 1965 al wetgevend is opgetreden.

Artikel 15 wordt met 12 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 16

Amendement nr. 141 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Wouters strekt ertoe in paragraaf 2 het eerste lid te vervangen door: "De jeugdrechter of jeugdrechtbank kan te allen tijde, ambtshalve of op vordering van het openbaar ministerie, de opgelegde maatregelen of sancties ten aanzien van de minderjarige verdachte of delictpleger herzien, door deze in te trekken of te wijzigen in een minder strenge of ingrijpende maatregel of sanctie."

Amendement nr. 142 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Wouters strekt ertoe in paragraaf 2, tweede lid, de laatste zin te schrappen.

Amendement nr. 143 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Wouters strekt ertoe in paragraaf 2, derde lid, de laatste zin te schrappen.

Amendement nr. 144 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Wouters strekt ertoe in paragraaf 2, vierde lid, op de zesde, zevende en achtste regel, de zinsnede "te wijzigen en binnen de perken van dit decreet op te treden op een mindere strenge of ingrijpende manier ten aanzien van de minderjarige delictpleger" te vervangen door de zinsnede "te herzien door deze in te trekken of te wijzigen in een minder strenge of ingrijpende sanctie".

Amendement nr. 154 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels en Bert Moyaers strekt ertoe in paragraaf 2 het eerste lid te vervangen door: "De jeugdrechter of de jeugdrechtbank kan te allen tijde, ambtshalve of op vordering van het openbaar ministerie, de opgelegde maatregelen of sancties ten aanzien van de minderjarige verdachte of delictpleger herzien, door deze in te trekken of te wijzigen in een minder strenge of ingrijpende maatregel of sanctie."

Amendement nr. 155 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels en Bert Moyaers strekt ertoe in paragraaf 2, tweede lid, de laatste zin te schrappen.

Amendement nr. 156 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels en Bert Moyaers strekt ertoe in paragraaf 2, derde lid, de laatste zin te schrappen.

Katrien Schryvers zegt dat haar amendement ingaat op opmerkingen 9 en 10 van de Raad van State door de formulering te verduidelijken en overbodige zinnen te schrappen.

Bart Van Malderen zegt dat hij een identiek amendement heeft ingediend.

Elke Van den Brandt zegt dat de amendementen niet op alle opmerkingen van de Raad van State ingaan. Er zijn immers nog de opmerkingen dat een straf van minder dan één jaar niet jaarlijks herzien kan worden, en over informatieverstrekking aan slachtoffers.

Katrien Schryvers zegt dat ervoor is geopteerd het tweede punt niet te wijzigen omdat het belang van informatieverstrekking aan slachtoffers algemeen is onderschreven.

Lorin Parys zegt dat een verantwoordelijkheidsmodel de rechtswaarborgen van iedereen op een volwassene leest moet schoeien. Het is belangrijk dat het slachtoffer zijn plaats krijgt en alle informatie ontvangt waar hij recht op heeft.

Elke Van den Brandt herhaalt dat het duidelijk moet zijn dat een sanctie van minder dan één jaar niet verlengd kan worden door herziening na een jaar. Ze vraagt daar expliciet op te reageren.

Bart Van Malderen hecht veel belang aan het advies van de Raad van State. Hij is het eens met de regeling voor informatieverstrekking aan slachtoffers. Dat kan juridisch onderbouwd worden door explicitering in dit verslag. Dat geldt evenzeer voor het andere punt dat *Elke Van den Brandt* aanhaalt.

Katrien Schryvers zegt dat een verlenging na één jaar niet kan omdat een herziening minder streng of ingrijpend moet zijn. De meerderheid kiest ervoor dit niet te wijzigen omdat bijvoorbeeld de mogelijkheid bestaat dat een werkstraf na één jaar nog niet volledig is uitgevoerd.

De amendementen nr. 141, 142, 143 en 144 worden eenparig met 15 stemmen aangenomen.

De amendementen nr. 154, 155 en 156 worden niet ter stemming voorgelegd.

Het geamendeerde artikel 16 wordt met 12 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 18

Artikel 18 wordt met 12 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 20

Amendement nr. 145 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Wouters strekt ertoe paragraaf 3 te schrappen.

Amendement nr. 157 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels en Bert Moyaers strekt ertoe in paragraaf 2, derde lid, de derde en vierde zin te schrappen.

Katrien Schryvers zegt met haar amendement tegemoet te komen aan het advies van de Raad van State.

Bart Van Malderen streeft dezelfde doestelling na. De Raad van State wijst op een aantal bijzondere bepalingen en merkt daarbij op dat alle bepalingen bij voorkeur in één artikel worden opgenomen. Hij vindt het logisch om eerst de algemene bepaling te omschrijven en daarna pas de uitzonderingen. De meerderheid draait dat met haar amendement om.

Katrien Schryvers zegt dat meerderheid en oppositie hetzelfde resultaat beogen. Wat aanvankelijk in artikel 20 stond, wordt bij amendement verschoven naar artikel 21.

Amendement nr. 145 wordt met 12 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Amendement nr. 157 wordt met 2 stemmen tegen 12 bij 1 onthouding niet aangenomen.

Het geamendeerde artikel 20 wordt met 12 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 21

Amendement nr. 146 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Wouters strekt ertoe dit artikel te vervangen door: "Art. 21. §1. Buiten de gevallen, vermeld in paragraaf 2, is de duur van de voorbereidende rechtspleging beperkt tot zes maanden vanaf de vordering, vermeld in artikel 14. De termijn van de voorbereidende rechtspleging wordt geschorst tussen de datum van neerlegging van de akte van hoger beroep en de datum van de uitspraak van het arrest.

Als de termijn van zes maanden, vermeld in het eerste lid, wordt overschreden, is het niet meer mogelijk om een maatregel op te leggen behoudens voor de gevallen, vermeld in paragraaf 2.

§2. In de volgende gevallen kan van de duur, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, worden afgeweken door de jeugdrechter:

- 1° het onderzoek naar de feiten is nog niet afgerond;
- 2° het jeugddelict waarvan de minderjarige verdacht wordt het te hebben gepleegd, betreft een feit dat, als het zou zijn gepleegd door een meerderjarige, in de zin van het Strafwetboek of de bijzondere wetten, een opsluiting van vijf jaar of een zwaardere straf tot gevolg kan hebben.

In het geval één voorwaarde, vermeld in het eerste lid, 1° of 2°, vervuld is, bedraagt de maximumduur van de voorbereidende rechtspleging twaalf maanden.

De duur van de voorbereidende rechtspleging bedraagt maximaal twee jaar, indien de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, 1° en 2°, cumulatief vervuld zijn.

De jeugdrechter neemt hiertoe uitdrukkelijk uiterlijk voor het verstrijken van de in paragraaf 1 vermelde termijn, na de minderjarige verdachte, zijn ouders of zijn opvoedingsverantwoordelijken te hebben opgeroepen, een bijzondere gemotiveerde beslissing tot verlenging van de termijn van maximaal drie maanden en zolang de voorwaarden zijn vervuld, telkenmale voor het verstrijken van de aldus verlengde termijn.

§3. De voorbereidende rechtspleging kan zeer uitzonderlijk, zolang beide voorwaarden cumulatief vervuld blijven, na de termijn, vermeld in paragraaf 2, derde lid, maximaal per maand opeenvolgend verlengd worden, indien de jeugdrechter dergelijke verlenging absoluut noodzakelijk acht en de redenen hiervoor specifiek motiveert in zijn beslissing, na de minderjarige verdachte, zijn ouders of zijn opvoedingsverantwoordelijken te hebben opgeroepen.

§4. In afwijking van artikel 24, derde lid, artikel 25, §2, en artikel 27, §1, eerste lid, kan de duur van de maatregel maximaal per drie maanden opeenvolgend verlengd worden en dit uiterlijk totdat de maximale termijn van de voorbereidende rechtspleging is verstreken.”.

Katrien Schryvers verwijst naar haar toelichting bij het amendement op artikel 20.

Bart Van Malderen wijst op de fundamentele opmerking over vage en enigszins tegenstrijdige formuleringen. De nieuwe paragraaf 3 bepaalt dat de voorbereidende rechtspleging “zeer uitzonderlijk” en “voor zolang beide voorwaarden cumulatief vervuld zijn” verlengd kan worden. Hij stelt voor ‘zeer uitzonderlijk’ te schrappen en te verwijzen naar de verplichting dat beide voorwaarden cumulatief vervuld zijn. Met een formulering als ‘zeer uitzonderlijk’ bestaat het risico dat met andere afwegingen rekening wordt gehouden.

Katrien Schryvers zegt dat “zeer uitzonderlijk” gevolgd wordt door “zolang beide voorwaarden cumulatief vervuld zijn”. Ze benadrukt dat de beide voorwaarden cumulatief vervuld moeten zijn.

Amendement nr. 146, dat het volledige artikel vervangt, wordt met 12 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 22, 23 en 24

De artikelen 22, 23 en 24 worden met 12 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 25

Amendement nr. 147 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Wouters strekt ertoe in paragraaf 7 de woorden “en zijn advocaat gehoord zijn” vervangen door de woorden “gehoord is”.

Amendement nr. 158 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels en Bert Moyaers strekt ertoe in paragraaf 7 de woorden “en zijn advocaat gehoord zijn” vervangen door de woorden “gehoord is”.

Katrien Schryvers zegt dat dit amendement tegemoetkomt aan opmerkingen van de Raad van State.

Amendement nr. 147 wordt eenparig met 15 stemmen aangenomen.

Amendement nr. 158 wordt niet ter stemming voorgelegd.

Het geamendeerde artikel 25 wordt met 12 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 26

Artikel 26 wordt met 12 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 27

Amendement nr. 159 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels en Bert Moyaers strekt ertoe in paragraaf 2, eerste lid, de laatste twee zinnen te schrappen.

Bart Van Malderen komt met dit amendement tegemoet aan een voorstel van de Raad van State. Hij vraagt waarom de meerderheid dat niet wenst te doen.

Minister *Jo Vandeurzen* beschouwt de opmerking van de Raad van State als een opmerking over amendement nr. 58 en niet over het geamendeerde artikel.

Amendement nr. 159 wordt met 3 stemmen tegen 12 niet aangenomen.

Artikel 27 wordt met 12 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 29, 32, 33, 35 en 36

De artikelen 29, 32, 33, 35 en 36 worden met 12 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 37

Amendement nr. 148 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Wouters strekt ertoe in paragraaf 1, eerste lid, de laatste zin te vervangen door: "Elke maatregel voorzien in artikel 20, §2, 4°, tot het toevertrouwen aan een gesloten afdeling in de gemeenschapsinstelling voor een gesloten oriëntatie en artikel 20, §2, 5°, tot het toevertrouwen aan een gesloten afdeling in de gemeenschapsinstelling voor een gesloten begeleiding ondergaan ten gevolge van het jeugddelict dat tot het opleggen van deze sanctie aanleiding geeft, wordt toegerekend op de duur van de opgelegde sanctie."

Amendement nr. 149 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Wouters strekt ertoe in paragraaf 6, eerste lid, de tweede zin te vervangen door: "Het medisch-psychologisch onderzoek is erop gericht de situatie te evalueren in functie van de persoonlijkheid, zijn omgeving en de maturiteitsgraad van de minderjarige delictpleger."

Amendement nr. 150 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Wouters strekt ertoe in paragraaf 8, derde lid, de derde zin te vervangen door: "Het medisch-psychologisch onderzoek is erop gericht de situatie te evalueren in functie van de persoonlijkheid, zijn omgeving en de maturiteitsgraad van de minderjarige delictpleger en omvat tevens een advies omtrent de voorwaarden als vermeld in het tweede lid, 2° en 3°."

Amendement nr. 160 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels en Bert Moyaers strekt ertoe in paragraaf 1, eerste lid, de laatste zin te vervangen door: "Elke maatregel voorzien in artikel 20, §2, 5°, tot het toevertrouwen aan een gesloten afdeling in de gemeenschapsinstelling voor een gesloten oriëntatie of gesloten begeleiding ondergaan ten gevolge van het jeugddelict dat tot het opleggen

van deze sanctie aanleiding geeft, wordt toegerekend op de duur van de opgelegde sanctie.”.

Amendement nr. 161 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels en Bert Moyaers strekt ertoe in paragraaf 6, eerste lid, de tweede zin te vervangen door: “Het medisch-psychologisch onderzoek is erop gericht de situatie te evalueren in functie van de persoonlijkheid en de maturiteitsgraad van de minderjarige delictpleger.”.

Katrien Schryvers zorgt met haar amendement voor een duidelijker en uniformer formulering van de doelstellingen van het medisch-psychologisch onderzoek zoals de Raad van State voorstelt. De duurtijd van de oriëntatiefase wordt meegerekend bij de gesloten opvang in de voorlopige fase.

Bart Van Malderen zegt dat zijn amendementen identiek zijn.

De amendementen nr. 148, 149 en 150 worden met 14 stemmen bij 1 onthouding aangenomen.

De amendementen nr. 160 en 161 worden niet ter stemming voorgelegd.

Het geamendeerde artikel 37 wordt met 12 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 38, 42, 43, 44 en 45

De artikelen 38, 42, 43, 44 en 45 worden met 12 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 72

Amendement nr. 151 van Katrien Schryvers, Lorin Parys, Martine Taelman, Tine van der Vloet, Vera Jans en Elke Wouters strekt ertoe in de voorgestelde tekst van artikel 60, eerste lid, op de laatste regel, het woord “betrokkene” te vervangen door het woord “minderjarige”.

Amendement nr. 162 van Bart Van Malderen, Freya Van den Bossche, Jan Bertels en Bert Moyaers strekt ertoe in de voorgestelde tekst van artikel 60, eerste lid, op de laatste regel, het woord “betrokkene” te vervangen door het woord “minderjarige”.

Katrien Schryvers gaat met haar amendement in op de terechte opmerking van de Raad van State.

Bart Van Malderen zegt dat zijn amendement identiek is.

Amendement nr. 151 wordt eenparig met 15 stemmen aangenomen.

Amendement nr. 162 wordt niet ter stemming voorgelegd.

Het geamendeerde artikel 72 wordt met 12 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 84, 85, 86, 87, 88 en 89

De artikelen 84, 85, 86, 87, 88 en 89 worden met 12 stemmen bij 3 onthoudingen aangenomen.

V. Stemming over het geheel

Bart Van Malderen zegt dat dit ontwerp van decreet van bij het begin hoge verwachtingen heeft gecreëerd. De zesde staatshervorming geeft Vlaanderen de mogelijkheid een eigen jeugddelinquentierecht in te voeren. De verwachtingen worden niet allemaal ingelost. Velen waarderen het participatieve traject. Het resultaat kan op minder instemming rekenen.

Hij is van oordeel dat de basiskritiek, waar hij van bij de aanvang op heeft gewezen, ook na bespreking en amendering overeind blijft. Er wordt buitenproportioneel verhard. Er zijn de lange termijnen voor gesloten opvang. In combinatie met het blijven bestaan van de uithandengeving is dat te verregaand. Daarnaast is het zo dat het parket wel degelijk een rol te spelen heeft, maar de rol die het in dit ontwerp van decreet krijgt toebedeeld is te verregaand. Bemiddelen, een positief project aanbieden en seponering zouden afdoende moeten zijn. Voorwaarden opleggen gaat echter te ver. Hij rondt af met de aankondiging dat de sp.a-fractie zal tegenstemmen.

Het ontwerp van decreet wordt met 12 stemmen tegen 3 aangenomen.

Bert MOYAERS,
voorzitter

Ingeborg DE MEULEMEESTER
Bart VAN MALDEREN,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

EVRM	Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden
HCA	diensten voor herstelgerichte en constructieve afhandeling
IVRK	Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind
MOF	als misdrijf omschreven feit
VIPA	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
VOS	verontrustende (opvoedings)situatie

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° bemiddeling: het overleg tussen de minderjarige verdachte of de minderjarige delictpleger, de ouders, de opvoedingsverantwoordelijken, het slachtoffer en de personen die ten aanzien van het minderjarig slachtoffer het ouderlijk gezag uitoefenen of de opvoedingsverantwoordelijken, om hen de mogelijkheid te bieden, samen en met de hulp van een onpartijdige bemiddelaar, onder meer aan de relationele en materiële gevolgen van een jeugddelict tegemoet te komen;
- 2° betrokken personen: de minderjarige verdachte, de minderjarige delictpleger, de ouders, de opvoedingsverantwoordelijken, het slachtoffer en de personen die ten aanzien van het minderjarige slachtoffer het ouderlijk gezag uitoefenen of de opvoedingsverantwoordelijken;
- 3° gemeenschapsdienst: de onbezoldigde prestatie voor een aantal uren, opgelegd door de jeugdrechter of jeugdrechtbank als reactie op een delict;
- 4° gemeenschapsinstelling: een door de overheid ingerichte instelling met een gesloten aanbod;
- 5° gesloten oriëntatie: een gemeenschapsinstelling, of een afdeling van een gemeenschapsinstelling, die als opdracht heeft om voor de minderjarige verdachte of minderjarige delictpleger een gedocumenteerd antwoord te formuleren op de vraag of gesloten residentiële begeleiding noodzakelijk is en een oriëntatievoorstel te formuleren;
- 6° herstelgericht groepsoverleg: het overleg tussen de minderjarige verdachte of de minderjarige delictpleger, het slachtoffer, hun sociale omgeving alsook alle dienstige personen, om hen de mogelijkheid te bieden om in groep en met de hulp van een onpartijdige bemiddelaar in overleg uitgewerkte oplossingen te overwegen over de wijze waarop het conflict kan worden opgelost dat voortvloeit uit het jeugddelict, onder meer rekening houdend met de relationele en materiële gevolgen van het jeugddelict;
- 7° jeugddelict: een als misdrijf omschreven feit gepleegd door een minderjarige;
- 8° leerproject: een gestructureerd leerprogramma, opgelegd door de jeugdrechter of jeugdrechtbank, of vastgelegd binnen de afhandeling op niveau van het openbaar ministerie, waarbij zowel het jeugddelict als de persoonlijkheid van de minderjarige of zijn vaardigheidstekorten als aanknopingspunt worden meegenomen;
- 9° maatregel: het maatschappelijk antwoord op een jeugddelict tijdens de voorbereidende rechtspleging, met uitsluiting van het herstelrechtelijk aanbod;
- 10° minderjarige: een persoon van minstens twaalf jaar die de leeftijd van achttien jaar niet heeft bereikt op het ogenblik van het plegen van het jeugddelict;
- 11° minderjarige delictpleger: een minderjarige die een jeugddelict heeft gepleegd;
- 12° minderjarige verdachte: een minderjarige die verdacht wordt van het plegen van een jeugddelict;
- 13° opvoedingsverantwoordelijken: andere natuurlijke personen dan de ouders die de minderjarige op duurzame wijze in feite onder hun bewaring hebben of bij wie de minderjarige geplaatst is door bemiddeling of ten laste van een openbare overheid;
- 14° oriëntatievoorstel: het voorstel van het meest aangewezen traject voor een bepaalde jongere dat wordt geformuleerd op grond van een multidisciplinaire screening en risicotaxatie tijdens een gesloten oriëntatie;
- 15° ouders: de natuurlijke personen die titularis zijn van het ouderlijk gezag, of bij ontstentenis van die personen, de wettelijke vertegenwoordigers;

- 16° positief project: de deelname aan een activiteit, een programma of een opleiding of het uitvoeren van een taak of een project. De minderjarige verdachte of delictpleger neemt zelf initiatief voor de invulling van het positief project en wordt bij de uitvoering ervan begeleid door een erkende dienst. Het positief project is gericht op het herstel van de gevolgen van het gedrag of het jeugddelict en/of de veroorzaakte schade;
- 17° reactie: de maatregel of sanctie als maatschappelijk antwoord op een jeugddelict;
- 18° rechtspleging ten gronde: de rechtspleging met het oog op de toepassing van een van de sancties, vermeld in hoofdstuk 4, afdeling 3;
- 19° sanctie: het maatschappelijk antwoord op een jeugddelict tijdens de rechtspleging ten gronde, met uitsluiting van het herstelrechtelijk aanbod, de uithandengeving en het toevertrouwen van een minderjarige aan een afdeling van een jeugdpsychiatrische dienst;
- 20° slachtoffer: de persoon die verklaart morele of materiële schade te hebben geleden die veroorzaakt is door een jeugddelict;
- 21° sociale dienst: de Sociale Dienst voor Gerechtelijke Jeugdhulpverlening, vermeld in artikel 56 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp;
- 22° voorbereidende rechtspleging: de rechtspleging met het oog op de toepassing van een van de maatregelen, vermeld in hoofdstuk 4, afdeling 2;
- 23° wet van 8 april 1965: de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade.

Hoofdstuk 2. Grondbeginselen en toepassingsgebied

Afdeling 1. Grondbeginselen

Art. 3. §1. Het optreden van de actoren die betrokken zijn bij de uitvoering van dit decreet, beoogt tijdig en gepast:

- 1° het vaststellen van het jeugddelict en het bepalen van de verantwoordelijkheid hiervoor;
- 2° de uitdrukkelijke verwijzing naar en de uitleg van de geldende norm, de procedure waarin de minderjarige zich bevindt, waar de minderjarige zich aan mag verwachten en wat de minderjarige zelf kan doen binnen deze procedure en dit in een voor de minderjarige begrijpelijke taal, alsook de confrontatie met de concrete gevolgen van het gepleegde jeugddelict;
- 3° het herstel van de schade die door het gepleegde jeugddelict wordt berokkend, met inbegrip van de sociale re-integratie van de minderjarige in, en het herstel van de banden met zijn context. Dit mag de positieve medewerking van de minderjarige aan een buitengerechtelijk herstel van de maatschappelijke verhoudingen niet in de weg staan en mag de jeugdhulpverlening niet (ver)hinderen;
- 4° de bescherming van het veilig en vredig samenleven in de maatschappij;
- 5° het vermijden van recidive ter bescherming van de maatschappij op lange termijn door multidisciplinair in te zetten op preventie en de onderliggende oorzaken van jeugddelinquentie aan te pakken.

§2. Elk optreden:

- 1° wordt uitgevoerd door personen die een speciale en aangehouden vorming hebben genoten over het jeugdrecht;
- 2° is voor alle partijen humaan, zinvol en zingevend;
- 3° mag niet strenger of ingrijpender zijn dan gerechtvaardigd wordt door de aard en de ernst van het jeugddelict, de erdoor veroorzaakte schade en de objectieve gevaarlijkheid van de minderjarige voor de maatschappij;
- 4° houdt rekening met de specifieke situatie;
- 5° houdt rekening met de kennis en inzichten verworven uit wetenschappelijk onderzoek en goede praktijken.

§3. De minderjarige verdachte en de minderjarige delictpleger genieten de toepasselijke rechtswaarborgen die zijn opgenomen in het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp en bijkomende waarborgen die zijn ingebouwd in dit decreet. Op elke actor die betrokken is bij de uitvoering van dit decreet, rust de verplichting om de minderjarige verdachte en delictpleger van deze rechtswaarborgen op een door hem begrijpbare manier tijdig op de hoogte te brengen.

De minderjarige verdachte en de minderjarige delictpleger genieten bovendien van alle specifieke rechten die hem als dusdanig door de Grondwet en internationale verdragsteksten worden toegekend, inzonderheid de rechten die in het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind zijn omschreven. Die rechten en vrijheden gaan gepaard met de volgende bijzondere waarborgen:

- 1° de situatie van minderjarige verdachten en delictplegers, vereist herstel, een reactie en begeleiding. Hun toestand van afhankelijkheid, hun ontwikkelingskansen en maturiteitsgraad scheppen bijzondere behoeften die luisterbereidheid, raad en bijstand vereisen;
- 2° elke reactie en afhandeling op niveau van het openbaar ministerie heeft tot doel de minderjarigen aan te moedigen zich de maatschappelijke normen eigen te maken;
- 3° bij de tenlasteneming van minderjarige verdachten en delictplegers wordt, wanneer dit mogelijk is, een beroep gedaan op de in dit decreet in hoofdstuk 3, afdeling 2, voorziene afhandeling op niveau van het openbaar ministerie, waarbij rekening wordt gehouden met de bescherming van de maatschappij;
- 4° in het kader van dit decreet mogen aan het recht op vrijheid van de minderjarigen alleen de belemmeringen worden opgelegd die noodzakelijk zijn voor de bescherming van de maatschappij of van de minderjarige zelf, rekening houdend met de behoeften van de minderjarigen, de belangen van hun context en de rechten van de slachtoffers.

Aan de minderjarige verdachte en de minderjarige delictpleger worden de toepasselijke artikelen uit het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, overhandigd.

§4. Het opnemen van de verantwoordelijkheid bij de uitoefening van de rechten en de plichten door de ouders of de opvoedingsverantwoordelijken wordt op alle niveaus van de maatschappelijke tussenkomst geëerbiedigd.

§5. Reacties worden voor een zo kort mogelijke duur genomen.

Reacties worden genomen als er voldoende ernstige aanwijzingen bestaan dat verder onderzoek noodzakelijk is, of de schuld bewezen is, en alleen als de reden waarom een reactie wordt opgelegd op geen enkele andere manier kan worden bereikt.

Geen enkele maatregel kan worden genomen met het oog op onmiddellijke sanctionering, noch met het oog op bekentenissen of het afdwingen van bepaalde verklaringen.

Afdeling 2. Toepassingsgebied van het jeugddelinquentierecht

Art. 4. §1. Dit decreet is van toepassing op de minderjarige verdachte en de minderjarige delictpleger.

§2. Ten opzichte van een persoon die een jeugddelict heeft gepleegd en die op het ogenblik van de feiten de volle leeftijd van twaalf jaar nog niet heeft bereikt, bestaat binnen dit decreet een onweerlegbaar vermoeden van niet-verantwoordelijkheid.

De daden, handelingen of nalatigheid waarvan de persoon, vermeld in het eerste lid, wordt verdacht, of zijn leefsituatie, kunnen aanleiding geven tot doorverwijzing naar de jeugdhulpverlening overeenkomstig artikel 47 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp.

Art. 5. Behoudens samenhang met vervolgingen wegens andere misdrijven dan die hieronder bepaald, nemen de op grond van het gemene recht bevoegde rechtbanken, kennis van de vorderingen van het openbaar ministerie jegens personen ouder dan zestien jaar en beneden achttien jaar op het ogenblik van het plegen van de feiten, wegens overtreding van:

- 1° de bepalingen van de wetten en verordeningen betreffende het wegverkeer;
- 2° de artikelen 418, 419 en 420 van het Strafwetboek voor zover er samenhang is met een overtreding van de onder punt 1° bedoelde wetten en verordeningen;
- 3° de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen.

Indien uit de debatten voor de rechtbanken, vermeld in het voorgaande lid, blijkt dat een reactie op grond van het voorliggende decreet geschikter is, kunnen die gerechten de zaak bij een met redenen omklede beslissing uit handen geven en ze naar het openbaar ministerie verwijzen met het oog op de vorderingen voor de jeugdrechtbank als daartoe grond bestaat.

Art. 6. Behalve in het geval van de sancties, vermeld in de artikelen 29, §2, eerste lid, 1° en 2°, en 37, §§1 en 2, en de terbeschikkingstelling, vermeld in artikel 37, §8, nemen alle reacties, vermeld in hoofdstuk 4, uiterlijk een einde als de minderjarige verdachte of de minderjarige delictpleger de volle leeftijd van drieëntwintig jaar bereikt. Ook de afhandeling op niveau van het openbaar ministerie, vermeld in hoofdstuk 3, neemt een einde op het moment dat de minderjarige de volle leeftijd van drieëntwintig jaar bereikt.

De sancties, vermeld in artikel 29, §2, eerste lid, 1° en 2°, kunnen worden opgelegd tot de minderjarige delictpleger de volle leeftijd van drieëntwintig jaar bereikt.

Hoofdstuk 3. De sociale onderzoeksopdrachten en de afhandeling op niveau van het openbaar ministerie

Afdeling 1. De sociale onderzoeksopdrachten

Art. 7. De procureur des Konings kan een door de Vlaamse Gemeenschap georganiseerde of erkende dienst, de opdracht geven om de naleving van de voorwaarden, vermeld in artikel 11, op te volgen of een positief project, vermeld in artikel 13, te begeleiden.

De Vlaamse Regering bepaalt welke diensten instaan voor de sociale onderzoeksopdrachten en bepaalt de nadere regels voor de organisatie, de erkenning, de samenstelling, de werking, de subsidiëring, alsook de wijze waarop hun werking en de kwaliteit van hun dienstverlening worden geëvalueerd.

Afdeling 2. De afhandeling op niveau van het openbaar ministerie

Onderafdeling 1. Seponering door de procureur des Konings

Art. 8. De procureur des Konings kan de zaak met een met redenen omklede beslissing seponeren.

Art. 9. De procureur des Konings kan de minderjarige verdachte een waarschuwingsbrief sturen waarin hij vermeldt dat hij heeft kennisgenomen van de feiten, dat hij van oordeel is dat die feiten ten laste van de minderjarige vaststaan en dat hij beslist heeft het dossier te seponeren.

Een kopie van de waarschuwingsbrief wordt bezorgd aan de ouders of aan de opvoedingsverantwoordelijken.

Art. 10. De procureur des Konings die een beslissing tot seponering heeft genomen, kan de minderjarige verdachte en zijn ouders of zijn opvoedingsverantwoordelijken oproepen en hen wijzen op hun wettelijke verplichtingen en de risico's die ze lopen.

Onderafdeling 2. Verval van de strafvordering na de uitvoering van voorwaarden

Art. 11. §1. De procureur des Konings kan voorwaarden verbinden aan de seponering als de minderjarige verdachte het plegen van het jeugddelict niet ontkent. Deze wijze van afhandeling bestaat uit de verplichting bijzondere voorwaarden na te leven gedurende een bepaalde termijn.

De procureur des Konings roept de minderjarige en zijn ouders of zijn opvoedingsverantwoordelijken op om voor hem te verschijnen. De volgende voorwaarden kunnen worden vastgelegd door de procureur des Konings:

- 1° het verbod om op bepaalde plaatsen te verblijven;
- 2° het verbod om bepaalde met naam genoemde personen op te zoeken of ze te verontrusten;
- 3° het volgen van een schoolse of professionele vorming of opleiding;
- 4° het volgen van een leerproject voor ten hoogste dertig uur;
- 5° het onderwerpen aan de richtlijnen van een ambulant centrum voor geestelijke gezondheidszorg, voor seksuele opvoeding of een centrum voor de behandeling van alcohol- of drugsverslaving voor ten hoogste dertig uur;
- 6° het aanmelden bij een door de gemeenschap georganiseerde dienst van hulpverlening.

§2. De procureur des Konings brengt de minderjarige verdachte op de hoogte dat hij recht heeft op bijstand van een advocaat. Deze advocaat wordt, in voorkomend geval, aangewezen overeenkomstig artikel 54bis van de wet van 8 april 1965.

Alle betrokkenen, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, hebben een bedenktijd van vijftien werkdagen om al dan niet in te gaan op de door de procureur des Konings voorgestelde voorwaarden.

§3. De voorwaarden nemen zo snel mogelijk een aanvang en ze worden niet langer dan zes maanden uitgevoerd.

§4. Het bewijs van de naleving van de voorwaarden wordt aan de procureur des Konings geleverd door de hiertoe erkende diensten.

Na de uitvoering van de voorwaarden stelt de dienst, vermeld in het voorgaande lid, een verslag op en bezorgt dat aan de procureur des Konings. Het wordt bij het dossier van de procedure gevoegd.

Als de minderjarige verdachte de vastgelegde voorwaarden heeft nageleefd, maakt de procureur des Konings daarvan een proces-verbaal op en vervalt de strafvordering.

Als de minderjarige de vastgelegde voorwaarden niet volledig heeft nageleefd, maakt de procureur des Konings daarvan een proces-verbaal op en voegt hij dat bij het dossier. Hij kan de zaak aanhangig maken bij de jeugdrechter overeenkomstig artikel 14.

Een kopie van het proces-verbaal wordt overhandigd aan de minderjarige, aan zijn advocaat, zijn ouders of opvoedingsverantwoordelijken, alsook aan de dienst, vermeld in het eerste lid. Als de overhandiging aan een van deze personen niet heeft kunnen plaatsvinden, wordt deze persoon op de hoogte gebracht van de kopie van het proces-verbaal met een gerechtsbrief, of per elektronische post, overeenkomstig artikel 32bis van het Gerechtelijk Wetboek.

De Vlaamse Regering bepaalt welke diensten instaan voor de opvolging van de voorwaarden en bepaalt de nadere regels voor de organisatie, de erkenning, de samenstelling, de werking, de subsidiëring, alsook de wijze waarop hun werking en de kwaliteit van hun dienstverlening worden geëvalueerd.

Onderafdeling 3. De bemiddeling

Art. 12. §1. De procureur des Konings doet de betrokken personen schriftelijk het aanbod om deel te nemen aan een bemiddeling.

De procureur des Konings informeert de betrokken personen dat ze in dit kader de mogelijkheid hebben om zich te wenden tot een dienst die hij aanwijst, door de gemeenschap georganiseerd of beantwoordend aan de door de gemeenschap gestelde voorwaarden.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van erkenning van de diensten die instaan voor begeleiding en ondersteuning van de bemiddeling en bepaalt de nadere regels voor de organisatie, de samenstelling, de werking, de subsidiëring, alsook de wijze waarop hun werking en de kwaliteit van hun dienstverlening worden geëvalueerd.

De procureur des Konings doet een aanbod als vermeld in het eerste lid, als de volgende voorwaarden vervuld zijn:

- 1° er bestaan ernstige aanwijzingen van schuld;
- 2° de minderjarige verdachte ontkent het jeugddelict niet;
- 3° er is een slachtoffer geïdentificeerd.

De procureur des Konings brengt de betrokken personen ervan op de hoogte dat:

- 1° de minderjarige verdachte, alsook in voorkomend geval het slachtoffer dat jonger is dan achttien jaar, recht heeft op bijstand van een advocaat en zich moet wenden tot die advocaat voor hij ingaat op het voorstel van bemiddeling. Deze advocaat wordt, in voorkomend geval, aangewezen overeenkomstig artikel 54bis van de wet van 8 april 1965;
- 2° de ouders of de opvoedingsverantwoordelijken en het slachtoffer dat ouder is dan achttien jaar, raad kunnen inwinnen bij een advocaat voor ze deelnemen aan de bemiddeling;
- 3° de betrokken personen een bedenktijd hebben van vijftien werkdagen om al dan niet op het voorstel tot bemiddeling in te gaan;
- 4° de betrokken personen op elk ogenblik kunnen terugkomen op hun instemming met de bemiddeling;
- 5° alle betrokken personen gedurende de gehele duur van de bemiddeling bijstand van een advocaat kunnen krijgen;

6° de minderjarige verdachte, alsook in voorkomend geval het slachtoffer dat jonger is dan achttien jaar, recht heeft op bijstand van een advocaat op het ogenblik dat het akkoord dat de betrokken personen hebben bereikt, wordt vastgelegd.

De procureur des Konings deelt de dienst, vermeld in het tweede lid, de identiteit mee van de betrokken personen, met wie de dienst verzocht wordt contact op te nemen. De voormelde dienst kan, met het akkoord van de personen, vermeld in het eerste lid, ook andere personen met een direct belang bij de bemiddeling betrekken.

Als de betrokken personen binnen acht werkdagen vanaf de ontvangst van het schriftelijke aanbod van de procureur des Konings, vermeld in het eerste lid, geen stappen ondernomen hebben bij die dienst, vermeld in het tweede lid, neemt die dienst contact op met hen.

Een bemiddeling kan alleen plaatsvinden als alle personen die eraan deelnemen, er uitdrukkelijk en zonder voorbehoud ten aanzien van de procureur des Konings mee instemmen en dat blijven doen zolang de bemiddeling loopt.

§2. Binnen twee maanden vanaf zijn aanwijzing door de procureur des Konings stelt de dienst, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, een bondig verslag over de voortgang van de bemiddeling op. Daaruit moet de vrijwillige en positieve deelname van alle betrokkenen aan de bemiddeling blijken, alsook het vooruitzicht op een actieve medewerking aan de oplossing van de gevolgen van het jeugddelict.

De bij de bemiddeling betrokken personen leggen met behulp van de voormelde dienst zo snel mogelijk een voorstel voor aan de procureur des Konings.

Het bereikte akkoord wordt ondertekend door de bij de bemiddeling betrokken personen. De procureur des Konings kan de inhoud niet wijzigen. Hij kan alleen weigeren een akkoord goed te keuren als het strijdig is met de openbare orde.

§3. Een of meer van de bij de bemiddeling betrokken personen kunnen de procureur des Konings erom verzoeken het akkoord te laten homologeren door de jeugdrechtbank. In dat geval dagvaardt de procureur des Konings de betrokken personen.

De jeugdrechtbank kan de homologatie alleen weigeren als het akkoord strijdig is met de openbare orde.

De jeugdrechtbank motiveert haar beslissing om niet te homologeren. Zij verwijst de bij de bemiddeling betrokken personen terug naar de procureur des Konings, die opnieuw handelt overeenkomstig dit artikel. Daarna kan desgewenst een nieuwe procedure, eventueel met een nieuwe bemiddelaar, doorlopen worden.

§4. De dienst, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, stelt een verslag op over de uitvoering van het akkoord, en stuurt het naar de procureur des Konings. Het wordt bij het dossier van de procedure gevoegd.

Als de minderjarige verdachte het akkoord heeft uitgevoerd volgens de afspraken die erin bepaald zijn, maakt de procureur des Konings daarvan een proces-verbaal op en houdt hij daarmee rekening bij zijn beslissing om de zaak al dan niet te seponeren. De beslissing tot seponering doet de strafvordering vervallen. Als de procureur des Konings beslist om de strafvordering alsnog in te stellen, moet hij zijn beslissing motiveren.

Een kopie van het proces-verbaal wordt overhandigd aan de bij de bemiddeling betrokken personen, aan de advocaat van de voormelde minderjarige, alsook aan de voormelde dienst. Als de overhandiging aan een van deze personen niet heeft kunnen plaatsvinden, wordt deze persoon op de hoogte gebracht van de kopie van het proces-verbaal met een gerechtsbrief of per elektronische post, overeenkomstig artikel 32bis van het Gerechtelijk Wetboek.

§5. Als de bemiddeling geen resultaat oplevert, kan noch de erkenning van de feiten door de minderjarige, noch het verloop of het resultaat van de bemiddeling door de gerechtelijke overheden of een andere persoon worden gebruikt in het nadeel van de minderjarige. Evenmin kunnen het akkoord dat uit de bemiddeling voortvloeit of gegevens inzake de bemiddelingsprocedure, wanneer de bemiddeling geslaagd is, tegen de minderjarige worden gebruikt in een latere procedure.

De documenten die worden opgemaakt en de mededelingen die worden gedaan in het kader van de tussenkomst van de dienst, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, zijn vertrouwelijk. Zij kunnen slechts ter kennis worden gebracht van de gerechtelijke overheden mits instemming van de personen die deelnemen aan de bemiddeling. Ze kunnen niet worden aangewend in een strafrechtelijke, burgerrechtelijke, administratieve, arbitrale of enige andere procedure voor het oplossen van conflicten en zijn niet toelaatbaar als bewijs, zelfs niet als buitengerechtelijke bekentenis.

Onderafdeling 4. Het positief project

Art. 13. §1. De procureur des Konings kan aan de minderjarige verdachte voorstellen om een positief project uit te werken.

De procureur des Konings roept de minderjarige, vermeld in het eerste lid, en zijn ouders of zijn opvoedingsverantwoordelijken op om voor hem te verschijnen. De procureur des Konings brengt de minderjarige verdachte op de hoogte dat hij recht heeft op bijstand van een advocaat. Deze advocaat wordt, in voorkomend geval, aangewezen overeenkomstig artikel 54bis van de wet van 8 april 1965.

De procureur des Konings kan een voorstel als vermeld in het eerste lid, doen als de volgende voorwaarden cumulatief vervuld zijn:

- 1° er bestaan ernstige aanwijzingen van schuld;
- 2° de minderjarige verdachte ontkent het jeugddelict niet.

De procureur des Konings informeert de minderjarige dat hij de mogelijkheid heeft om zich te wenden tot een dienst die door de gemeenschap georganiseerd of erkend wordt, om hem te laten begeleiden en ondersteunen in de inhoudelijke uitwerking van het positief project.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van erkenning van de diensten die instaan voor begeleiding en ondersteuning van het positief project en bepaalt de nadere regels voor de organisatie, de samenstelling, de werking, de subsidiëring, alsook de wijze waarop hun werking en de kwaliteit van hun dienstverlening worden geëvalueerd.

De procureur des Konings brengt de personen, vermeld in het tweede lid, ervan op de hoogte dat:

- 1° het positief project ten hoogste dertig uur mag bedragen;
- 2° de minderjarige verdachte een bedenktijd van vijftien werkdagen heeft om al dan niet op het aanbod in te gaan om een positief project uit te werken;
- 3° de minderjarige verdachte recht heeft op bijstand van een advocaat op het ogenblik dat het uit te voeren positief project wordt vastgelegd;

4° het positief project uitgevoerd moet worden binnen zes maanden nadat het voorgestelde positief project schriftelijk werd vastgelegd.

Het positief project wordt ondertekend door de minderjarige verdachte en door zijn ouders of zijn opvoedingsverantwoordelijken. De procureur des Konings kan de inhoud ervan niet wijzigen. Hij kan wel weigeren een positief project goed te keuren in een met bijzondere reden omklede beslissing.

De procureur des Konings stuurt onmiddellijk een kopie van het positief project naar de dienst, vermeld in het vierde lid.

§2. Na de uitvoering van het positief project stelt de dienst, vermeld in paragraaf 1, vierde lid, een verslag op en bezorgt dat aan de procureur des Konings. Het wordt bij het dossier van de procedure gevoegd.

Als de minderjarige verdachte het positief project heeft uitgevoerd overeenkomstig wat schriftelijk werd vastgelegd, maakt de procureur des Konings daarvan een proces-verbaal op en vervalt de strafvordering.

Als de minderjarige het positief project niet volledig heeft uitgevoerd, maakt de procureur des Konings daarvan een proces-verbaal op en voegt hij dat bij het dossier. Hij kan de zaak aanhangig maken bij de jeugdrechter overeenkomstig artikel 14.

Een kopie van het proces-verbaal wordt overhandigd aan de minderjarige, aan zijn advocaat, zijn ouders of opvoedingsverantwoordelijken, alsook aan de dienst, vermeld in paragraaf 1, vierde lid. Als de overhandiging aan een van deze personen niet heeft kunnen plaatsvinden, wordt deze persoon op de hoogte gebracht van de kopie van het proces-verbaal met een gerechtsbrief, of per elektronische post, overeenkomstig artikel 32bis van het Gerechtelijk Wetboek.

Hoofdstuk 4. De afhandeling op niveau van de jeugdrechter en jeugdrechtbank

Afdeling 1. Het optreden van de jeugdrechter of de jeugdrechtbank en de behandeling van de zaak

Art. 14. De jeugdrechter of jeugdrechtbank neemt kennis van de vorderingen en de dagvaardingen van het openbaar ministerie ten aanzien van de personen die vervolgd worden wegens het plegen van een jeugddelict.

Art. 15. §1. De minderjarige verdachte of delictpleger wordt persoonlijk door de jeugdrechter of jeugdrechtbank gehoord over het jeugddelict dat hem ten laste wordt gelegd, vóór de jeugdrechter of jeugdrechtbank zich uitspreekt over de vordering van het openbaar ministerie en een reactie kan worden bepaald. De jeugdrechtbank moet de minderjarige verdachte of delictpleger niet persoonlijk horen wanneer hij niet kan gevonden worden, zijn gezondheidstoestand het niet toelaat of indien hij weigert te verschijnen.

De voormelde minderjarige verschijnt in persoon, maar kan na overleg met zijn advocaat, uitdrukkelijk kiezen om te verschijnen in een videoconferentie, wanneer dat tot de mogelijkheden behoort.

Om de werkelijke deelname van de minderjarige aan de zitting te garanderen, moet de videoconferentie voldoen aan de volgende voorwaarden:

- 1° de minderjarige verdachte of de minderjarige delictpleger, de jeugdrechter of jeugdrechtbank, het openbaar ministerie, de ouders of de wettelijke vertegenwoordigers van de minderjarige, de opvoedingsverantwoordelijken en de burgerlijke partijen en hun respectievelijke advocaten, moeten in de mogelijkheid zijn om iedereen die deelneemt aan de zitting tezelfdertijd en zonder technische belemmering te zien en horen;
- 2° de partijen moeten daadwerkelijk en vertrouwelijk met hun advocaat kunnen communiceren.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels omtrent het gebruik van de videoconferentie voor de verschijning van minderjarige verdachten en delictplegers.

In afwijking van wat vermeld is in het tweede lid, moet de voormelde minderjarige bij de eerste verschijning voor de jeugdrechter of jeugdrechtbank steeds in persoon aanwezig zijn. De jeugdrechter of jeugdrechtbank kan ook op elk moment na deze eerste verschijning bevelen dat de voormelde minderjarige in persoon moet aanwezig zijn. Wanneer een minderjarige verdachte of delictpleger niet aanwezig is op de zitting waarvoor hij werd gedagvaard, is een beslissing bij verstek mogelijk.

§2. De minderjarige verdachte of delictpleger heeft, telkens als hij voor de jeugdrechter of jeugdrechtbank verschijnt, recht op bijstand van een advocaat. Deze advocaat wordt, in voorkomend geval, aangewezen overeenkomstig artikel 54bis van de wet van 8 april 1965.

§3. De ouders of de opvoedingsverantwoordelijken van de minderjarige verdachte of minderjarige delictpleger worden geïnformeerd over het jeugddelict dat deze persoon ten laste wordt gelegd, teneinde hen de mogelijkheid te bieden om te worden gehoord voor er een uitspraak wordt gedaan over de vordering van het openbaar ministerie en een reactie wordt opgelegd.

Wanneer de zaak eenmaal aanhangig is bij de jeugdrechter of jeugdrechtbank, kan deze de ouders of de opvoedingsverantwoordelijken op elk moment oproepen om persoonlijk te verschijnen.

Art. 16. §1. Om de beslissing tot het opleggen van een reactie te nemen, houdt de jeugdrechter of de jeugdrechtbank rekening met al de volgende factoren, overeenkomstig de opgesomde volgorde:

- 1° de ernst van de feiten, de schade en de gevolgen voor het slachtoffer;
- 2° de persoonlijkheid en maturiteit van de minderjarige verdachte of delictpleger;
- 3° recidive, of het risico op recidive;
- 4° de veiligheid van de maatschappij;
- 5° de leefomgeving van de minderjarige verdachte of delictpleger;
- 6° de veiligheid van de minderjarige verdachte of delictpleger.

Uit de genomen beslissing blijkt duidelijk op welke wijze met de factoren rekening is gehouden.

§2. De jeugdrechter of jeugdrechtbank kan te allen tijde, ambtshalve of op vordering van het openbaar ministerie, de opgelegde maatregelen of sancties ten aanzien van de minderjarige verdachte of delictpleger herzien, door deze in te trekken of te wijzigen in een minder strenge of ingrijpende maatregel of sanctie.

De minderjarige verdachte, zijn ouders of zijn opvoedingsverantwoordelijken, kunnen, via gemotiveerd verzoekschrift, de herziening van een opgelegde maatregel vragen. Zij kunnen de vraag, om een minder strenge of ingrijpende maatregel

te nemen, stellen na een termijn van drie maanden vanaf de dag waarop de beslissing definitief werd. De griffie bezorgt het openbaar ministerie onverwijld een kopie van het verzoekschrift. De jeugdrechter hoort de minderjarige verdachte en zijn ouders of zijn opvoedingsverantwoordelijken, alsmede het openbaar ministerie ingeval het erom verzoekt. De verzoeker mag geen nieuw verzoekschrift indienen dat hetzelfde voorwerp heeft alvorens een termijn van drie maanden is verstreken vanaf de datum van de laatste beslissing houdende verwerping van zijn verzoek.

De minderjarige delictpleger, zijn ouders of zijn opvoedingsverantwoordelijken, kunnen, via gemotiveerd verzoekschrift, de herziening van een opgelegde sanctie vragen. Zij kunnen de vraag, om een minder strenge of ingrijpende sanctie te nemen, stellen na een termijn van zes maanden vanaf de dag waarop de beslissing definitief werd. Indien dit verzoekschrift wordt afgewezen, kan het niet worden hernieuwd voordat zes maanden verstreken zijn sedert de dag waarop de afwijzende beslissing definitief is geworden.

In het geval van uitvoering van een akkoord dat werd bereikt binnen het herstelrechtelijk aanbod als vermeld in artikel 30, geldt de wachttermijn van zes maanden voor het herzien van de sanctie. Ingeval de uitvoering van het akkoord volgens de daarin bepaalde regels plaatsvindt na de uitspraak van het vonnis, kan de zaak te allen tijde bij de jeugdrechtbank aanhangig worden gemaakt om de aan de minderjarige delictpleger opgelegde sanctie te herzien door deze in te trekken of te wijzigingen in een minder strenge of ingrijpende sanctie.

Iedere sanctie zoals bedoeld in artikel 29, §2, moet, voor zover geen bijzondere bepalingen voorzien zijn, opnieuw worden onderzocht, ten einde te worden bevestigd, ingetrokken of gewijzigd vóór het verstrijken van een termijn van één jaar te rekenen van de dag waarop de beslissing definitief is geworden. Deze procedure wordt ingeleid door het openbaar ministerie overeenkomstig de in artikel 45, 2°, b) en c), genoemde vormvereisten.

De bevoegde dienst die instaat voor de opvolging van de sanctie stuurt om de drie maanden aan de jeugdrechtbank een evaluatieverslag.

De jeugdrechter of jeugdrechtbank houdt er bij de herziening rekening mee dat het herstelgericht karakter van de maatregel of sanctie gevrijwaard blijft. Bij de herziening van een sanctie moet de jeugdrechtbank bijkomend de belangen van het slachtoffer in overweging nemen voordat zij een beslissing neemt. Indien nodig kan zij hiertoe een maatschappelijk onderzoek laten uitvoeren.

Het slachtoffer wordt geïnformeerd over de beslissing tot herziening van de maatregel of de sanctie door de door de Vlaamse Regering bepaalde dienst.

Art. 17. §1. De uitvoering van de maatregelen, vermeld in artikel 20, §2, eerste lid, en de sancties, vermeld in artikel 29, §2, eerste lid, gebeurt bij voorkeur zo dicht mogelijk bij de verblijfplaats van de minderjarige verdachte of minderjarige delictpleger, of de verblijfplaats van zijn ouders of de opvoedingsverantwoordelijken.

§2. Elke betrokken uitvoerende instantie bij een reactie die wordt opgelegd aan de minderjarige verdachte of minderjarige delictpleger voorziet van bij de aanvang in een opvolging na de gesloten begeleiding, die ook een ondersteuning en begeleiding voor ouders of opvoedingsverantwoordelijken inhoudt.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels en voorwaarden voor de opvolging en de inhoudelijke invulling hiervan.

Art. 18. §1. Als de jeugdrechter of de jeugdrechtbank de minderjarige verdachte of minderjarige delictpleger een maatregel of sanctie oplegt, kan de jeugdrechter of de jeugdrechtbank, op vordering van het openbaar ministerie, ambtshalve of op verzoek van de ouders of opvoedingsverantwoordelijken, opleggen dat ook met de ouders of de opvoedingsverantwoordelijken delictgericht moet worden gewerkt.

De jeugdrechter of jeugdrechtbank doet een appel op de betrokkenheid van de personen, vermeld in het eerste lid, vanuit hun hoedanigheid als ouder of verantwoordelijke voor de opvoeding van de minderjarige, vermeld in het eerste lid, en bepaalt dat ook zij hun verantwoordelijkheid moeten nemen voor het jeugddelict en de gevolgen ervan.

Het delictgericht werken met de ouders of de opvoedingsverantwoordelijken heeft tot doel om, samen en met de hulp van een onpartijdige tussenpersoon, onder meer aan de relationele en materiële gevolgen van een jeugddelict tegemoet te komen en breuken te herstellen.

§2. De jeugdrechter of jeugdrechtbank stuurt een kopie van de beslissing naar de dienst die georganiseerd wordt door de gemeenschap of beantwoordt aan de door de gemeenschap gestelde voorwaarden. Die dienst is belast met de uitvoering van het delictgericht werken met ouders of opvoedingsverantwoordelijken.

§3. Als de personen, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, binnen acht werkdagen vanaf de beslissing geen contact opnemen met de dienst, vermeld in paragraaf 2, neemt die dienst contact op met de voormelde personen.

§4. De dienst, vermeld in paragraaf 2, stelt een bondig verslag over de uitvoering van het delictgericht werken op en richt het aan de jeugdrechter of de jeugdrechtbank en aan de bevoegde sociale dienst. De personen, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, worden op de hoogte gebracht van de inhoud van dit verslag.

§5. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van erkenning van de diensten die instaan voor begeleiding en ondersteuning van het delictgericht werken met voormelde personen en bepaalt de nadere regels voor de organisatie, de samenstelling, de werking, de subsidiëring, alsook de wijze waarop hun werking en de kwaliteit van hun dienstverlening worden geëvalueerd. De Vlaamse Regering kan hiervoor specifieke programma's erkennen en de toegankelijkheid tot die programma's bepalen.

Afdeling 2. De voorbereidende rechtspleging

Art. 19. De jeugdrechter neemt kennis van de vordering van het openbaar ministerie, vermeld in artikel 14, en van de beschikking tot verwijzing, bedoeld in artikel 49, derde lid, van de wet van 8 april 1965.

Als bij de jeugdrechter de zaak aanhangig is van een minderjarige verdachte kan hij, zelfs als de vordering van het openbaar ministerie wordt ingesteld nadat die persoon de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt, een maatregel opleggen.

Onderafdeling 1. Het herstelrechtelijk aanbod en maatregelen ten aanzien van minderjarige verdachten

Art. 20. §1. De jeugdrechter kan aan de minderjarige verdachte, een herstelrechtelijk aanbod doen van bemiddeling of herstelgericht groepsoverleg.

In eerste instantie verdient een herstelrechtelijk aanbod de voorkeur. Als de jeugdrechter geen herstelrechtelijk aanbod doet, motiveert hij daaromtrent specifiek zijn beslissing.

§2. De jeugdrechter kan, in voorkomend geval op cumulatieve wijze, in opgaande graad van het ingrijpende karakter van de maatregel en altijd in combinatie met een ondertoezichtstelling door de sociale dienst, de volgende maatregelen opleggen:

- 1° een positief project van ten hoogste zestig uur;
- 2° een ambulante maatregel;
- 3° voorwaarden;
- 4° de minderjarige verdachte toevertrouwen aan een afdeling binnen een gemeenschapsinstelling, ingericht voor personen die een reactie opgelegd krijgen met toepassing van dit decreet, voor een gesloten oriëntatie van maximaal een maand;
- 5° de minderjarige verdachte toevertrouwen aan een afdeling binnen een gemeenschapsinstelling, ingericht voor personen die een reactie opgelegd krijgen met toepassing van dit decreet, voor een gesloten begeleiding van maximaal drie maanden opeenvolgend.

De maatregelen, vermeld in het eerste lid, 1° tot en met 3°, verdienen de voorkeur boven het toevertrouwen van de minderjarige aan een afdeling binnen een gemeenschapsinstelling, ingericht voor personen die een reactie opgelegd krijgen met toepassing van dit decreet.

Als de jeugdrechter een maatregel als vermeld in het eerste lid, 1° tot en met 5°, uitspreekt, bepaalt hij de maximumduur ervan. De duur van een maand, vermeld in het eerste lid, 4° en 5°, is dertig dagen. De maatregel als vermeld in het eerste lid, 5°, kan worden opgeheven voor hij zijn einddatum bereikt wanneer blijkt dat er voor de minderjarige verdachte geen behoefte aan gesloten begeleiding meer aanwezig is. De jeugdrechter kan ambtshalve, of op vordering van het openbaar ministerie, de opgelegde maatregel opheffen.

Alle maatregelen, vermeld in het eerste lid, betrekken op een actieve wijze de ouders of de opvoedingsverantwoordelijken en andere relevante personen uit de leefomgeving van de minderjarige verdachte.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels en modaliteiten waaraan de maatregelen, vermeld in het eerste lid, moeten voldoen.

Art. 21. §1. Buiten de gevallen, vermeld in paragraaf 2, is de duur van de voorbereidende rechtspleging beperkt tot zes maanden vanaf de vordering, vermeld in artikel 14. De termijn van de voorbereidende rechtspleging wordt geschorst tussen de datum van neerlegging van de akte van hoger beroep en de datum van de uitspraak van het arrest.

Als de termijn van zes maanden, vermeld in het eerste lid, wordt overschreden, is het niet meer mogelijk om een maatregel op te leggen behoudens voor de gevallen, vermeld in paragraaf 2.

§2. In de volgende gevallen kan van de duur, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, worden afgeweken door de jeugdrechter:

- 1° het onderzoek naar de feiten is nog niet afgerond;
- 2° het jeugddelict waarvan de minderjarige verdacht wordt het te hebben gepleegd, betreft een feit dat, als het zou zijn gepleegd door een meerderjarige, in de zin van het Strafwetboek of de bijzondere wetten, een opsluiting van vijf jaar of een zwaardere straf tot gevolg kan hebben.

In het geval één voorwaarde, vermeld in het eerste lid, 1° of 2°, vervuld is, bedraagt de maximumduur van de voorbereidende rechtspleging twaalf maanden.

De duur van de voorbereidende rechtspleging bedraagt maximaal twee jaar, indien de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, 1° en 2°, cumulatief vervuld zijn.

De jeugdrechter neemt hiertoe uitdrukkelijk uiterlijk voor het verstrijken van de in paragraaf 1 vermelde termijn, na de minderjarige verdachte, zijn ouders of zijn opvoedingsverantwoordelijken te hebben opgeroepen, een bijzondere gemotiveerde beslissing tot verlenging van de termijn van maximaal drie maanden en zolang de voorwaarden zijn vervuld, telkenmale voor het verstrijken van de aldus verlengde termijn.

§3. De voorbereidende rechtspleging kan zeer uitzonderlijk, zolang beide voorwaarden cumulatief vervuld blijven, na de termijn, vermeld in paragraaf 2, derde lid, maximaal per maand opeenvolgend verlengd worden, indien de jeugdrechter dergelijke verlenging absoluut noodzakelijk acht en de redenen hiervoor specifiek motiveert in zijn beslissing, na de minderjarige verdachte, zijn ouders of zijn opvoedingsverantwoordelijken te hebben opgeroepen.

§4. In afwijking van artikel 24, derde lid, artikel 25, §2, en artikel 27, §1, eerste lid, kan de duur van de maatregel maximaal per drie maanden opeenvolgend verlengd worden en dit uiterlijk totdat de maximale termijn van de voorbereidende rechtspleging is verstreken.

Onderafdeling 2. Het herstelrechtelijk aanbod

Art. 22. §1. De jeugdrechter kan aan de minderjarige verdachte een herstelrechtelijk aanbod van bemiddeling of herstelgericht groepsoverleg doen als vermeld in artikel 20, §1, als al de volgende voorwaarden zijn vervuld:

- 1° er bestaan voldoende ernstige aanwijzingen dat verder onderzoek noodzakelijk is;
- 2° de minderjarige verdachte ontkent het jeugddelict niet;
- 3° een slachtoffer is geïdentificeerd.

De jeugdrechter stelt de betrokken personen schriftelijk voor om deel te nemen aan een bemiddeling of herstelgericht groepsoverleg.

Bemiddeling of herstelgericht groepsoverleg kunnen alleen worden toegepast als alle personen die eraan deelnemen, er uitdrukkelijk en zonder voorbehoud mee instemmen en dat blijven doen zolang de bemiddeling of het herstelgericht groepsoverleg duurt.

§2. De jeugdrechter brengt de betrokken personen ervan op de hoogte dat:

- 1° de minderjarige verdachte, alsook in voorkomend geval het slachtoffer dat jonger is dan achttien jaar, recht heeft op bijstand van een advocaat en dat die minderjarige zich tot die advocaat moet wenden voor hij ingaat op het voorstel van bemiddeling of het herstelgericht groepsoverleg;
- 2° de ouders of de opvoedingsverantwoordelijken van de minderjarige verdachte en het slachtoffer dat ouder is dan achttien jaar raad kunnen inwinnen bij een advocaat voor ze deelnemen aan de bemiddeling of het herstelgericht groepsoverleg;
- 3° de betrokken personen een bedenktijd van vijftien werkdagen hebben om al dan niet op het voorstel tot bemiddeling of het herstelgericht groepsoverleg in te gaan;
- 4° de betrokken personen op elk ogenblik kunnen terugkomen op hun instemming met de bemiddeling of het herstelgericht groepsoverleg;
- 5° alle betrokken personen zich gedurende de gehele duur van de bemiddeling of het herstelgericht groepsoverleg kunnen laten bijstaan door een advocaat;

6° de minderjarige verdachte, alsook in voorkomend geval het slachtoffer als dit jonger is dan achttien jaar, zich moet laten bijstaan door een advocaat op het ogenblik dat het akkoord dat de betrokken personen hebben bereikt, wordt vastgelegd.

§3. De jeugdrechter bezorgt een kopie van zijn voorstel aan de dienst, vermeld in artikel 12, §1, tweede lid. Die dienst wordt belast met de uitvoering van de bemiddeling of het herstelgericht groepsoverleg.

De jeugdrechter bezorgt aan de dienst de identiteit van de betrokken personen met wie de dienst verzocht wordt contact op te nemen.

§4. Als de personen, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, binnen acht werkdagen vanaf het voorstel van de rechtbank geen contact opnemen met de dienst, vermeld in paragraaf 3, eerste lid, neemt die dienst contact op met de vermelde personen om hen een herstelrechtelijk aanbod te doen.

§5. De dienst, vermeld in paragraaf 3, eerste lid, kan, met het akkoord van de personen, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, ook andere personen met een direct belang bij de bemiddeling of het herstelgericht groepsoverleg betrekken.

§6. Als de bemiddeling of het herstelgericht groepsoverleg tot een akkoord leidt, wordt het akkoord ondertekend door de betrokken personen en bij het gerechtelijk dossier gevoegd.

Het bereikte akkoord wordt door de jeugdrechtbank gehomologeerd. De jeugdrechtbank kan de inhoud ervan niet wijzigen. De jeugdrechtbank kan de homologatie alleen weigeren als het akkoord strijdig is met de openbare orde.

§7. Als de bemiddeling of het herstelgericht groepsoverleg niet tot een akkoord leidt, kunnen de gerechtelijke overheden of de personen die bij de bemiddeling of het herstelgericht groepsoverleg betrokken zijn, noch de erkenning van het jeugddelict door de minderjarige verdachte noch het verloop of het resultaat van de bemiddeling of het herstelgericht groepsoverleg gebruiken ten nadele van de minderjarige. Evenmin kan het akkoord dat uit de bemiddeling of het herstelgericht groepsoverleg voortvloeit, of gegevens inzake de bemiddelingsprocedure of de procedure inzake het herstelgericht groepsoverleg, wanneer de bemiddeling of het herstelgericht groepsoverleg geslaagd is, tegen de minderjarige worden gebruikt in een latere procedure.

De dienst, vermeld in paragraaf 3, eerste lid, stelt een bondig verslag op over het verloop en het resultaat van de bemiddeling of het herstelgericht groepsoverleg. Dat verslag wordt ter kennis gebracht van alle personen die aan de bemiddeling of het herstelgericht groepsoverleg deelnemen.

§8. De documenten die worden opgemaakt en de mededelingen die worden gedaan in het kader van de tussenkomst van de dienst, vermeld in paragraaf 3, eerste lid, zijn vertrouwelijk. Zij kunnen slechts ter kennis worden gebracht van de gerechtelijke overheden mits instemming van de personen die deelnemen aan de bemiddeling of het herstelgericht groepsoverleg. Ze kunnen niet worden aangewend in een strafrechtelijke, burgerrechtelijke, administratieve, arbitrale of enige andere procedure voor het oplossen van conflicten en zijn niet toelaatbaar als bewijs, zelfs niet als buitengerechtelijke bekentenis.

§9. De dienst, vermeld in paragraaf 3, eerste lid, stelt een bondig verslag op over de uitvoering van het akkoord en stuurt het naar de jeugdrechter, alsook naar de bevoegde sociale dienst. De minderjarige wordt op de hoogte gebracht van de inhoud van dit verslag.

§10. Als het akkoord volgens de regels die erin bepaald zijn, uitgevoerd wordt vóór de uitspraak van de beschikking waarbij een maatregel wordt opgelegd, houdt de jeugdrechter rekening met het akkoord en de uitvoering ervan.

Als het akkoord volgens de regels die erin bepaald zijn, uitgevoerd wordt na de uitspraak van de beschikking waarbij een maatregel wordt opgelegd, kan de zaak bij de jeugdrechter aanhangig worden gemaakt om de bevolen maatregel ten opzichte van de minderjarige verdachte te verlichten. De ouders, opvoedingsverantwoordelijken en de minderjarige verdachte kunnen zich met dat doel bij verzoekschrift tot de jeugdrechter wenden. De griffie bezorgt het openbaar ministerie onverwijld een kopie van het verzoekschrift. De jeugdrechter hoort de minderjarige verdachte, zijn ouders of zijn wettelijke vertegenwoordigers, alsmede het openbaar ministerie ingeval het erom verzoekt.

Onderafdeling 3. Het positief project

Art. 23. §1. De jeugdrechter kan aan de minderjarige verdachte voorstellen om een positief project uit te werken als vermeld in artikel 20, §2, eerste lid, 1°, waarbij de invulling door de minderjarige zelf gebeurt.

De jeugdrechter roept de minderjarige, zijn ouders of zijn opvoedingsverantwoordelijken op om voor hem te verschijnen.

De minderjarige doet een schriftelijk voorstel voor de inhoud van het positief project. De jeugdrechter informeert de minderjarige verdachte dat hij in dit kader de mogelijkheid heeft om zich te wenden tot een dienst die door de gemeenschap georganiseerd wordt of beantwoordt aan de door de gemeenschap gestelde voorwaarden. Deze diensten zijn dezelfde als vermeld in artikel 13, §1, vierde lid.

De jeugdrechter kan een voorstel doen als vermeld in het eerste lid, als al de volgende voorwaarden vervuld zijn:

- 1° er bestaan voldoende ernstige aanwijzingen dat verder onderzoek noodzakelijk is;
- 2° de minderjarige verdachte ontkent het jeugddelict niet.

De jeugdrechter brengt de personen, vermeld in het tweede lid, ervan op de hoogte dat:

- 1° het positief project ten hoogste zestig uur mag bedragen;
- 2° de minderjarige verdachte een bedenktijd van vijftien werkdagen heeft om al dan niet in te gaan op het voorstel om een positief project te formuleren;
- 3° de minderjarige verdachte zich moet laten bijstaan door een advocaat op het ogenblik dat het uit te voeren positief project schriftelijk bevestigd wordt;
- 4° het positief project uitgevoerd moet worden binnen zes maanden na de in het volgende lid bedoelde goedkeuring.

Het positief project wordt ondertekend door de minderjarige verdachte, en door zijn ouders of zijn opvoedingsverantwoordelijken, en moet door de jeugdrechter worden goedgekeurd. De jeugdrechter kan de inhoud ervan niet wijzigen, maar kan wel weigeren een positief project goed te keuren in een met bijzondere redenen omklede beslissing.

De jeugdrechter stuurt onmiddellijk een kopie van het goedgekeurde positief project naar de aangewezen dienst, vermeld in het derde lid.

§2. Het bewijs van het verloop en de uitvoering van het positief project wordt aan de jeugdrechter geleverd door de dienst, vermeld in paragraaf 1, derde lid. Die dienst brengt daarover op bepaalde tijdstippen verslag uit. De minderjarige wordt op de hoogte gebracht van de inhoud van dit verslag.

§3. Nadat het overeengekomen positief project volledig uitgevoerd is, stelt de dienst, vermeld in paragraaf 1, derde lid, een eindverslag op en richt dat aan de jeugdrechter. Het wordt bij het dossier van de procedure gevoegd.

Als de minderjarige, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, het positief project heeft uitgevoerd overeenkomstig wat schriftelijk werd vastgelegd, neemt de jeugdrechterbank dat op in de motivering van haar beslissing tijdens de rechtspleging ten gronde.

Als de minderjarige het positief project niet of niet volledig heeft uitgevoerd, neemt de jeugdrechterbank dat op in de motivering van haar beslissing en houdt zij daarmee rekening bij de beslissing om de minderjarige in voorkomend geval een sanctie op te leggen overeenkomstig artikel 29, §2.

Een kopie van de beslissing wordt overhandigd aan de minderjarige, aan zijn advocaat, aan zijn ouders of zijn opvoedingsverantwoordelijken, alsook aan de dienst, vermeld in het eerste lid. Als de overhandiging aan een van deze personen niet heeft kunnen plaatsvinden, wordt deze persoon op de hoogte gebracht van de kopie van het proces-verbaal met een gerechtsbrief of per elektronische post, overeenkomstig artikel 32bis van het Gerechtelijk Wetboek.

Onderafdeling 4. De ambulante maatregel

Art. 24. De jeugdrechter kan een minderjarige verdachte, een ambulante maatregel opleggen als vermeld in artikel 20, §2, eerste lid, 2°.

Een ambulante maatregel betreft een behandeling bij een psychologische of psychiatrische dienst, bij een dienst voor seksuele opvoeding, bij een dienst die deskundig is op het gebied van alcohol- of drugsverslaving of een contextbegeleiding die inzet op de breedsporige ondersteuning van de minderjarige en alle relevante betrokkenen uit zijn gezins- en opvoedingsmilieu en andere belangrijke levensdomeinen. Er wordt gewerkt met onderbouwde methodieken die inwerken op het gedrag van de minderjarige en de gevolgen ervan en die herhaling voorkomen.

De maximale duur voor de uitvoering van een ambulante maatregel bedraagt een jaar. De jeugdrechter bepaalt de duur in zijn beschikking.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor inhoud en invulling en de daarmee verbonden organisatie en opdrachten en de wijze waarop de opdrachten worden uitgevoerd. De Vlaamse Regering kan voor bepaalde specifieke doelgroepen methodieken erkennen en de toegankelijkheid hiervan bepalen.

Onderafdeling 5. Voorwaarden

Art. 25. §1. De jeugdrechter kan een minderjarige verdachte voorwaarden opleggen als vermeld in artikel 20, §2, eerste lid, 3°.

De maatregel, vermeld in het eerste lid, bestaat uit de verplichting bijzondere voorwaarden na te leven gedurende een bepaalde termijn, die door de jeugdrechter overeenkomstig paragraaf 2 wordt bepaald.

De jeugdrechter voorziet tegelijk in een vervangende maatregel voor het geval dat de minderjarige verdachte de opgelegde voorwaarden niet naleeft. Als vervangende maatregel kunnen de in artikel 20, §2, eerste lid, 2°, 3°, 4° en 5°, vermelde maatregelen worden opgelegd.

§2. De maximale periode waarbinnen de voorwaarden moeten worden nageleefd, bedraagt ten hoogste een jaar. De jeugdrechter bepaalt de duur van de voorwaarden in zijn beschikking.

§3. De volgende voorwaarden kunnen onder meer worden vastgelegd:

- 1° het verbod om op bepaalde aangeduide plaatsen te verblijven;
- 2° het verbod om bepaalde met naam genoemde personen op te zoeken of ze te verontrusten;
- 3° het volgen van een leerproject voor ten hoogste zestig uur;
- 4° het uitvoeren van een gemeenschapsdienst voor ten hoogste zestig uur;
- 5° het onderwerpen aan de richtlijnen van een ambulantly centrum voor geestelijke gezondheidszorg, voor seksuele opvoeding of een centrum voor de behandeling van alcohol- of drugsverslaving;
- 6° het aanmelden bij de door de Vlaamse Gemeenschap georganiseerde diensten voor jeugdhulpverlening;
- 7° het naleven van een huisarrest.

§4. De voorwaarden, vermeld in paragraaf 3, 3° en 4°, sluiten aan bij de lichamelijke en verstandelijke mogelijkheden van de minderjarige, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, en de plaats waar ze uitgevoerd moeten worden, houdt rekening met zijn verblijfplaats. In het geval de vermelde voorwaarden gecumuleerd worden, kan dit voor ten hoogste zestig uur.

Als het volgen van een begeleiding of een behandeling als vermeld in paragraaf 3, 5° en 6°, als na te leven voorwaarde wordt vastgelegd, brengt het betrokken centrum of de betrokken dienst binnen een maand na het begin van de begeleiding of behandeling, en telkens als de dienst of persoon het nuttig acht, of op verzoek van de jeugdrechter, verslag uit. Er wordt ten minste om de drie maanden verslag uitgebracht over de begeleiding of de behandeling. De minderjarige wordt op de hoogte gebracht van de inhoud van dit verslag.

De bevoegde dienst of persoon brengt de jeugdrechter onmiddellijk op de hoogte als de begeleiding of behandeling wordt stopgezet.

§5. De minderjarige, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, die als voorwaarde het naleven van een huisarrest krijgt opgelegd, vermeld in paragraaf 3, 7°, is aanwezig op de tijdstippen en de plaats die de jeugdrechter vastlegt.

Het huisarrest mag de aanwezigheid van de minderjarige verdachte op school en zijn deelname aan een behandeling of begeleiding niet in de weg staan.

De jeugdrechter kan op verzoek van de minderjarige zijn ouders of zijn opvoedingsverantwoordelijken, of ambtshalve, bijkomende toelatingen geven om de plaats, vermeld in het eerste lid, te verlaten.

§6. De jeugdrechter bezorgt de rechterlijke beslissing waarbij de naleving van voorwaarden wordt gelast, onmiddellijk aan de dienst die instaat voor de uitvoering van de maatregel, en in voorkomend geval, de naleving van de voorwaarden.

Om de drie maanden brengen de diensten, vermeld in het eerste lid, en verder telkens als ze het nuttig achten, of telkens als de jeugdrechter erom verzoekt, verslag uit over de begeleiding en de naleving van de voorwaarden. De minderjarige moet op de hoogte worden gebracht van de inhoud van dit verslag.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van erkenning van de diensten die instaan voor uitvoering, ondersteuning en naleving van de voorwaarden en bepaalt de nadere regels voor de organisatie, de samenstelling, de werking, de subsidië-

ring, alsook de wijze waarop hun werking en de kwaliteit van hun dienstverlening worden geëvalueerd.

§7. Als de jeugdrechter van oordeel is dat een aanpassing van de voorwaarden aan de orde is, kan dat pas als de minderjarige, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, gehoord is. De jeugdrechter kan ook de ouders, of de opvoedingsverantwoordelijken, alsook het openbaar ministerie horen.

§8. De maatregel om voorwaarden op te leggen, kan worden herroepen wanneer er tijdens de looptijd van de voorwaarden voldoende ernstige aanwijzingen zijn dat verder onderzoek noodzakelijk is naar de betrokkenheid van de minderjarige, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, bij het plegen van een nieuw jeugddelict. De voormelde maatregel kan worden herroepen als de minderjarige verdachte de opgelegde voorwaarden niet naleeft en de jeugdrechter de niet-naleving voldoende ernstig acht.

Als de jeugdrechter van oordeel is dat herroeping aan de orde is, kan dat pas als de minderjarige en zijn advocaat gehoord zijn, alsook, wanneer het dit wenst, het openbaar ministerie. De jeugdrechter kan ook de ouders, of de opvoedingsverantwoordelijken van de minderjarige verdachte horen.

Als de jeugdrechter de opgelegde voorwaarden herroept omdat ze niet nageleefd worden, legt hij de vastgestelde vervangende maatregel, vermeld in paragraaf 1, derde lid, op. Als de vervangende maatregel de in artikel 26 voorziene maatregel betreft, kan deze, in voorkomend geval, gevolgd worden door de maatregel, vermeld in artikel 27. De jeugdrechter neemt deze beslissing met toepassing van artikel 27, §2.

Indien de omstandigheden op het moment dat de vervangende maatregel effectief wordt opgelegd wegens het niet naleven van de opgelegde voorwaarden, grondig zijn gewijzigd ten opzichte van het moment waarop de vervangende maatregel werd voorzien, kan de jeugdrechter uitzonderlijk, en mits bijzondere motivering, een meer gepaste vervangende maatregel opleggen.

Als de jeugdrechter de opgelegde voorwaarden herroept omdat de minderjarige verdacht wordt van het plegen van een nieuw jeugddelict, kan hij een maatregel opleggen als vermeld in artikel 20, §2, eerste lid.

Onderafdeling 6. De gesloten oriëntatie in een afdeling van een gemeenschapsinstelling

Art. 26. §1. De jeugdrechter kan een minderjarige verdachte toevertrouwen aan een afdeling binnen een gemeenschapsinstelling, ingericht voor minderjarigen die een reactie opgelegd krijgen met toepassing van dit decreet, voor een gesloten oriëntatie van maximaal een maand als vermeld in artikel 20, §2, eerste lid, 4°.

§2. De jeugdrechter kan ten aanzien van minderjarigen die veertien jaar of ouder zijn op het ogenblik van de feiten, een plaatsing in een afdeling van een gemeenschapsinstelling bevelen voor een oriëntatie als vermeld in paragraaf 1, als aan de volgende cumulatieve voorwaarden voldaan is en deze voorwaarden in de beschikking van de jeugdrechter omstandig beschreven zijn:

- 1° er zijn voldoende ernstige aanwijzingen dat verder onderzoek noodzakelijk is;
- 2° de minderjarige wordt ervan verdacht een jeugddelict te hebben gepleegd dat, als het zou zijn gepleegd door een meerderjarige, in de zin van het Strafwetboek of de bijzondere wetten een correctionele hoofdgevangenisstraf van drie jaar of een zwaardere straf tot gevolg kan hebben;
- 3° er bestaan dringende, ernstige en uitzonderlijke omstandigheden die betrekking hebben op de vereisten van bescherming van de openbare veiligheid;

4° een gesloten oriëntatie is noodzakelijk.

§3. De jeugdrechter kan een plaatsing in een afdeling van een gemeenschapsinstelling bevelen ten aanzien van een minderjarige die tussen twaalf en veertien jaar oud is op het ogenblik van de feiten, als aan de volgende cumulatieve voorwaarden voldaan is en deze voorwaarden in de beschikking van de jeugdrechter omstandig beschreven zijn:

- 1° er zijn voldoende ernstige aanwijzingen dat verder onderzoek noodzakelijk is;
- 2° het jeugddelict waarvoor de minderjarige vervolgd wordt, kan, als hij meerderjarig zou zijn, in de zin van het Strafwetboek of de bijzondere wetten, een straf van vijf tot tien jaar opsluiting of een zwaardere straf tot gevolg hebben;
- 3° er bestaan dringende, ernstige en uitzonderlijke omstandigheden die betrekking hebben op de vereisten van bescherming van de openbare veiligheid;
- 4° een gesloten oriëntatie is noodzakelijk.

§4. Tijdens de gesloten oriëntatie van een minderjarige, vermeld in paragraaf 1, staan een multidisciplinaire screening en risicotaxatie centraal. De gevoerde onderzoeken resulteren in het formuleren van een oriëntatievoorstel aan de jeugdrechter.

Uiterlijk op de tiende kalenderdag na de aanvang van de gesloten oriëntatie, wordt op basis van een risicotaxatie aan de jeugdrechter een advies bezorgd over de behoefte aan gesloten begeleiding.

In het geval na de risicotaxatie het advies bepaalt dat gesloten begeleiding niet nodig is, wordt de minderjarige en zijn advocaat, alsook, wanneer het dit wenst, het openbaar ministerie, binnen de achtenveertig uren na ontvangst van het advies gehoord. De ouders of in voorkomend geval de opvoedingsverantwoordelijken worden opgeroepen om te worden gehoord. In voorkomend geval kan de jeugdrechter een andere maatregel als vermeld in artikel 20, §2, eerste lid, 2° of 3°, opleggen.

In het geval het advies gesloten begeleiding vooropstelt, en de jeugdrechter dit advies volgt, kan de minderjarige en zijn advocaat, alsook, wanneer het dit wenst, het openbaar ministerie, binnen achtenveertig uren na ontvangst van het advies gehoord worden. Tijdens de resterende duur van de gesloten oriëntatie wordt een oriëntatievoorstel uitgewerkt. De ouders en in voorkomend geval de opvoedingsverantwoordelijken worden opgeroepen om te worden gehoord. Een oriëntatievoorstel dat een gesloten begeleiding adviseert, bevat ook een voorstel over de duur van de gesloten begeleiding in een gemeenschapsinstelling, vermeld in artikel 20, §2, eerste lid, 5°. De jeugdrechter kan beslissen tot een gesloten begeleiding overeenkomstig hetgeen bepaald is in artikel 27, §2.

§5. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de organisatie, de samenstelling en de werking van de gesloten oriëntatieafdeling, alsook de wijze waarop de werking en kwaliteit van de dienstverlening worden geëvalueerd.

Onderafdeling 7. De gesloten begeleiding in een afdeling van een gemeenschapsinstelling

Art. 27. §1. De jeugdrechter kan een minderjarige verdachte toevertrouwen aan een afdeling binnen een gemeenschapsinstelling, ingericht voor minderjarigen die een reactie opgelegd krijgen met toepassing van dit decreet, voor een gesloten begeleiding van maximaal drie maanden als vermeld in artikel 20, §2, eerste lid, 5°.

§2. De jeugdrechter kan de minderjarige, vermeld in paragraaf 1, toevertrouwen aan een afdeling binnen een gemeenschapsinstelling als vermeld in artikel 26, §1. De jeugdrechter kan de minderjarige pas toevertrouwen aan een afdeling binnen een gemeenschapsinstelling voor een gesloten begeleiding nadat hij het oriënta-

tievoorstel, vermeld in artikel 26, §4, vierde lid, heeft ontvangen. De jeugdrechter bepaalt de duur van de gesloten begeleiding in zijn beschikking.

De jeugdrechter kan desgevallend elementen uit een vorig oriëntatievoorstel in overweging nemen.

§3. De jeugdrechter kan de minderjarige, vermeld in paragraaf 1, op advies van de directie van de gemeenschapsinstelling, onder de voorwaarden die hij bepaalt, toelaten de instelling te verlaten voor de termijn die hij bepaalt, of toelaten contact te hebben met derden die hij aanwijst.

Een kopie van het advies van de directie van de gemeenschapsinstelling en van de toelating kan na de ontvangst door de griffie, aan het openbaar ministerie bezorgd worden.

Het verlaten van de instelling om te verschijnen voor de rechtbank, om medische redenen of om een begrafenis in België bij te wonen in geval van het overlijden van een familielid tot en met de tweede graad, is niet ondergeschikt aan een toelating door de jeugdrechter.

Als de jeugdrechter weigert de gevraagde toelating om de gemeenschapsinstelling te verlaten, te verstrekken, vermeldt hij de redenen van dat verbod.

§4. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de organisatie, de samenstelling en de werking van gemeenschapsinstellingen. De Vlaamse Regering kan voor bepaalde specifieke doelgroepen programma's erkennen en de toegankelijkheid tot die programma's bepalen.

Afdeling 3. Rechtspleging ten gronde

Art. 28. De jeugdrechtbank neemt kennis van de dagvaarding van het openbaar ministerie, vermeld in artikel 14.

Als de zaak van een persoon die voor de leeftijd van achttien jaar een jeugdelict heeft gepleegd, bij de jeugdrechtbank aanhangig is, kan ze wanneer die persoon de genoemde leeftijd tijdens de rechtspleging bereikt, of als de dagvaarding van het openbaar ministerie wordt ingesteld nadat voormelde persoon de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt, een sanctie opleggen.

Er kan geen sanctie meer worden opgelegd wanneer de persoon de leeftijds grenzen als bepaald in artikel 6, bereikt heeft.

Onderafdeling 1. Het herstelrechtelijk aanbod en sancties ten aanzien van minderjarige delictplegers

Art. 29. §1. De jeugdrechtbank kan aan een minderjarige delictpleger een herstelrechtelijk aanbod doen van bemiddeling of herstelgericht groepsoverleg.

In eerste instantie verdient een herstelrechtelijk aanbod de voorkeur. Als de jeugdrechtbank geen herstelrechtelijk aanbod doet, motiveert ze haar beslissing.

§2. De jeugdrechtbank kan, in voorkomend geval op cumulatieve wijze, in opgaande graad van het ingrijpende karakter van de sanctie de volgende sancties opleggen:

1° berispen;

2° geen sanctie opleggen gelet op wat als maatregel is uitgevoerd of is doorlopen;

3° een positief project uitvoeren van ten hoogste 220 uur;

4° een ambulante sanctie;

- 5° voorwaarden;
- 6° toevertrouwen aan een afdeling binnen een gemeenschapsinstelling, ingericht voor personen die een reactie opgelegd krijgen met toepassing van dit decreet, voor een gesloten oriëntatie van maximaal een maand;
- 7° toevertrouwen aan een afdeling binnen een gemeenschapsinstelling, ingericht voor personen die een reactie opgelegd krijgen met toepassing van dit decreet, voor een gesloten begeleiding van maximaal drie, zes of negen maanden;
- 8° toevertrouwen aan een afdeling binnen een gemeenschapsinstelling, ingericht voor personen die een reactie opgelegd krijgen met toepassing van dit decreet, voor een gesloten begeleiding van maximaal twee, vijf of zeven jaar.

Behoudens de sancties, vermeld in het eerste lid, 1° en 2°, gaan alle sancties gepaard met een ondertoezichtstelling door de sociale dienst.

De duur van een maand, vermeld in het eerste lid, 6° en 7°, is dertig dagen.

§3. De sancties, vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 1° tot en met 5°, verdienen de voorkeur boven het toevertrouwen van de minderjarige delictpleger aan een afdeling binnen een gemeenschapsinstelling, ingericht voor minderjarigen die een reactie opgelegd krijgen met toepassing van dit decreet.

Als de jeugdrechtbank een sanctie als vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 3° tot en met 8°, oplegt, bepaalt ze de maximumduur ervan.

De sancties, vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 3° tot en met 8°, betrekken op een actieve wijze de ouders of de opvoedingsverantwoordelijken en andere relevante personen uit de leefomgeving van de minderjarige, vermeld in paragraaf 1.

§4. De jeugdrechtbank kan mits bijzondere motivering of in de gevallen waar een sanctie als vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 6°, 7° of 8°, wordt overwogen, een elektronische monitoring gecombineerd met begeleiding, als modaliteit of ter ondersteuning van een sanctie als vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 3° tot en met 5°, opleggen. De jeugdrechtbank bepaalt de duur daarvan.

Elektronische monitoring is elke technologie die de naleving van de opgelegde sanctie van op een afstand controleert. Tijdens de elektronische monitoring wordt de minderjarige begeleid door een erkende dienst.

§5. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels en modaliteiten waaraan de voorwaarden en de sancties, vermeld in dit artikel, moeten voldoen. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de modaliteiten van de elektronische monitoring, alsook de nadere regels voor de begeleiding waarmee de elektronische monitoring gecombineerd moet worden.

Onderafdeling 2. Het herstelrechtelijk aanbod

Art. 30. De jeugdrechtbank kan de minderjarige delictpleger een herstelrechtelijk aanbod doen als vermeld in artikel 29, §1, in de gevallen waarin er een slachtoffer geïdentificeerd is.

De bepalingen omtrent de procedure, vermeld in artikel 22, §1, tweede en derde lid, §§2 tot en met 9 en §10, eerste lid, zijn van toepassing.

Onderafdeling 3. Berispen

Art. 31. De jeugdrechtbank kan de minderjarige delictpleger berispen als vermeld in artikel 29, §2, eerste lid, 1°.

De jeugdrechtbank deelt mee dat ze heeft kennisgenomen van het gepleegde jeugddelict, deelt mee dat ze die feiten afkeurt en doet een appel op de verantwoordelijkheid van de voormelde minderjarige, waarbij die wordt aangemaand om in de toekomst anders te handelen.

De jeugdrechtbank kan ook de ouders of de opvoedingsverantwoordelijken herinneren aan en wijzen op hun verantwoordelijkheid.

Onderafdeling 4. Het positief project

Art. 32. De jeugdrechtbank kan aan de minderjarige delictpleger voorstellen om een positief project uit te werken als vermeld in artikel 29, §2, eerste lid, 3°, waarvan de invulling door de minderjarige zelf gebeurt.

De bepalingen omtrent de procedure, vermeld in artikel 23, §1, tweede, derde, vijfde, zesde en zevende lid, en §§2 en 3, zijn van toepassing. In afwijking van artikel 23, §1, vijfde lid, 1°, mag het positief project ten hoogste 220 uur bedragen.

In afwijking van artikel 23 voorziet de jeugdrechtbank tegelijk in een vervangende sanctie voor het geval dat de minderjarige delictpleger het positief project niet, of niet overeenkomstig het voorstel, bedoeld in artikel 23, §1, derde lid, uitvoert. In het geval het positief project niet, of niet overeenkomstig het voormelde voorstel wordt uitgevoerd, kan de jeugdrechtbank ambtshalve de voorziene vervangende sanctie opleggen. Zij kan desgevallend rekening houden met een deels uitgevoerd positief project om de vervangende sanctie aan te passen. Als vervangende sanctie kunnen de in artikel 29, §2, eerste lid, 4°, 5°, 6° en 7°, vermelde sancties worden opgelegd.

Onderafdeling 5. Ambulante sanctie

Art. 33. De jeugdrechtbank kan een minderjarige delictpleger een ambulante sanctie als vermeld in artikel 29, §2, eerste lid, 4°, opleggen. Artikel 24 is van overeenkomstige toepassing.

Een ambulante sanctie betreft een behandeling bij een psychologische of psychiatrische dienst, bij een dienst voor seksuele opvoeding, bij een dienst die deskundig is op het gebied van alcohol- of drugsverslaving of een contextbegeleiding die inzet op de breedsporige ondersteuning van de minderjarige en alle relevante betrokkenen uit zijn gezins- en opvoedingsmilieu en andere belangrijke levensdomeinen. Er wordt delictgericht gewerkt met onderbouwde methodieken die inwerken op het gedrag van de minderjarige, de gevolgen van het jeugddelict en die recidive moeten voorkomen.

In afwijking van artikel 24 voorziet de jeugdrechtbank tegelijk in een vervangende sanctie voor het geval dat de minderjarige delictpleger de ambulante sanctie niet, of niet volledig, uitvoert. Als vervangende sanctie kunnen de in artikel 29, §2, eerste lid, 4°, 5°, 6° en 7°, vermelde sancties worden opgelegd. Eveneens in afwijking van artikel 24 bedraagt de maximale duur voor de uitvoering van de ambulante sanctie twee jaar. De jeugdrechtbank bepaalt de duur in haar vonnis.

Onderafdeling 6. Voorwaarden

Art. 34. §1. De jeugdrechtbank kan een minderjarige delictpleger voorwaarden opleggen als vermeld in artikel 29, §2, eerste lid, 5°.

De sanctie, vermeld in het eerste lid, bestaat uit de verplichting bijzondere voorwaarden na te leven gedurende een termijn. De maximale duur waarbinnen de voorwaarden gelden of de maximale periode waarbinnen de betrokken voorwaarde

moet worden uitgevoerd, bedraagt twee jaar. De jeugdrechtbank bepaalt de duur van de voorwaarden in haar vonnis.

De jeugdrechtbank voorziet tegelijk in een vervangende sanctie voor het geval dat de minderjarige delictpleger de opgelegde voorwaarden niet naleeft. De in artikel 29, §2, eerste lid, 4°, 5°, 6° en 7°, vermelde sancties kunnen als vervangende sanctie worden opgelegd.

§2. De bepalingen omtrent de procedure, vermeld in artikel 25, §§3 tot en met 7, zijn van toepassing. In afwijking van artikel 25, §§3 en 4, is het maximale aantal uur dat een leerproject of een gemeenschapsdienst mag bedragen, 220 uur. In het geval de voormelde sancties gecumuleerd worden, kan dit voor ten hoogste 220 uur.

Onderafdeling 7. De gesloten oriëntatie in een afdeling van een gemeenschapsinstelling

Art. 35. De jeugdrechtbank kan een minderjarige delictpleger toevertrouwen aan een afdeling binnen een gemeenschapsinstelling, ingericht voor minderjarigen die een reactie opgelegd krijgen met toepassing van dit decreet, voor een gesloten oriëntatie van maximaal een maand als vermeld in artikel 29, §2, eerste lid, 6°.

De sanctie, vermeld in het eerste lid, kan alleen in uitzonderlijke omstandigheden worden uitgesproken ten aanzien van personen die jonger zijn dan veertien jaar. De bepalingen omtrent de procedure, vermeld in artikel 26, §2, 2° en 3°, §3, 2° en 4°, en §§4 en 5, zijn van toepassing.

Onderafdeling 8. De gesloten begeleiding in een afdeling van een gemeenschapsinstelling

Art. 36. De jeugdrechtbank kan een minderjarige delictpleger toevertrouwen aan een afdeling binnen een gemeenschapsinstelling, ingericht voor personen die een reactie opgelegd krijgen met toepassing van dit decreet, voor een gesloten begeleiding van drie, zes of negen maanden als vermeld in artikel 29, §2, eerste lid, 7°.

De sanctie, vermeld in het eerste lid, kan alleen in uitzonderlijke omstandigheden worden uitgesproken ten aanzien van personen die jonger zijn dan veertien jaar. De jeugdrechtbank kan de minderjarige delictpleger toevertrouwen aan een afdeling binnen een gemeenschapsinstelling op grond van de bepalingen omtrent de procedure, vermeld in artikel 27, §2. De bepalingen van paragrafen 3 en 4 zijn overeenkomstig van toepassing.

De jeugdrechtbank bepaalt de duur van de gesloten begeleiding in haar vonnis.

Wanneer de minderjarige delictpleger tijdens de voorbereidende rechtspleging reeds een maatregel gesloten oriëntatie opgelegd kreeg, al dan niet gevolgd door een maatregel van gesloten begeleiding, kunnen elementen uit het afgeleverde oriëntatieverslag in overweging worden genomen om de duur, vermeld in het vorige lid, te bepalen.

Art. 37. §1. De jeugdrechtbank kan een minderjarige delictpleger toevertrouwen aan een afdeling binnen een gemeenschapsinstelling, ingericht voor personen die een reactie opgelegd krijgen met toepassing van dit decreet, voor een gesloten begeleiding van maximaal twee, vijf of zeven jaar als vermeld in artikel 29, §2, eerste lid, 8°. De maximumduur kan niet meer bedragen dan de strafmaat die voorzien is als zou het feit zijn gepleegd door een meerderjarige. Elke maatregel voorzien in artikel 20, §2, 4°, tot het toevertrouwen aan een gesloten afdeling in de gemeenschapsinstelling voor een gesloten oriëntatie en artikel 20, §2, 5°, tot

het toevertrouwen aan een gesloten afdeling in de gemeenschapsinstelling voor een gesloten begeleiding ondergaan ten gevolge van het jeugddelict dat tot het opleggen van deze sanctie aanleiding geeft, wordt toegerekend op de duur van de opgelegde sanctie.

De sanctie, vermeld in het eerste lid, kan alleen in uitzonderlijke omstandigheden worden uitgesproken ten aanzien van personen die jonger zijn dan zestien jaar op het ogenblik van het plegen van het jeugddelict.

§2. De sanctie, vermeld in paragraaf 1, wordt uitgesproken met een bijzonder met redenen omkleed vonnis, en kan alleen worden uitgesproken als aan al de volgende voorwaarden cumulatief voldaan is:

- 1° de minderjarige delictpleger is zestien jaar of meer op het ogenblik van het plegen van het jeugddelict;
- 2° er is een vermoeden van schuldbequaamheid aanwezig. Het betreft een weerlegbaar vermoeden, rekening houdend met de persoonlijkheid en maturiteit van voormelde minderjarige en zijn sociale context;
- 3° elke andere sanctie is ongepast of heeft gefaald;
- 4° het jeugddelict dat voormelde minderjarige gepleegd heeft, is een feit als vermeld in de artikelen 136bis, 136ter, 136quater, 136sexies, 137, 140, 141, 373, 375, 376, 379, 393, 394, 395, 396, 397, 400, 401, 417ter, 417quater, 428, §5, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474 en 475 van het Strafwetboek voor zover deze strafbaar zijn met meer dan vijf jaar opsluiting;
- 5° de fysieke en psychische integriteit van voormelde minderjarige of van derden is in gevaar;
- 6° een gesloten begeleiding is noodzakelijk.

§3. De sanctie, vermeld in paragraaf 1, houdt een gesloten begeleiding binnen een afdeling van een gemeenschapsinstelling in, gericht op begeleiding en re-integratie, vanaf de datum van de plaatsing tot de dag van de eerstvolgende zittingsdag van de jeugdrechtbank na de dag waarop de minderjarige delictpleger, vermeld in paragraaf 1, de leeftijd van achttien jaar bereikt. Op deze zitting verschijnt de minderjarige delictpleger persoonlijk voor een evaluatie en om een vervolgtraject uit te werken. De sanctie, vermeld in paragraaf 1, kan zich niet verder uitstrekken dan tot de dag waarop de minderjarige delictpleger de leeftijd van vijftientig jaar bereikt.

§4. In afwijking van paragraaf 2, 1°, kan de jeugdrechtbank de sanctie, vermeld in paragraaf 1, bevelen ten aanzien van minderjarige delictplegers die nog geen zestien jaar zijn op het ogenblik van het plegen van het jeugddelict.

Als de cumulatieve voorwaarden, vermeld in paragraaf 2, 2°, 3°, 5° en 6°, vervuld zijn, en als het jeugddelict gepleegd is door een minderjarige die op het ogenblik van de feiten minstens twaalf jaar is en de volle leeftijd van veertien jaar nog niet heeft bereikt, kan de sanctie, vermeld in paragraaf 1, alleen worden opgelegd als het gepleegde jeugddelict, als het zou zijn gepleegd door een meerderjarige, in de zin van het Strafwetboek of de bijzondere wetten een correctionele hoofdgevangenisstraf van vijf tot tien jaar of een zwaardere straf tot gevolg kan hebben. De maximale duur van de sanctie bedraagt twee jaar. De minderjarige delictpleger wordt geplaatst in de voorbehouden capaciteit als vermeld in artikel 40, §3, eerste lid.

Als de cumulatieve voorwaarden, vermeld in paragraaf 2, 2°, 3°, 5° en 6°, vervuld zijn, en als het jeugddelict gepleegd is door een minderjarige die op het ogenblik van de feiten minstens veertien jaar is en de volle leeftijd van zestien jaar nog niet heeft bereikt, kan de maximale duur van de sanctie vijf jaar bedragen.

§5. De minderjarige delictpleger, vermeld in paragraaf 2, eerste lid, en paragraaf 4, tweede en derde lid, verschijnt halfjaarlijks, persoonlijk voor de jeugdrechtbank met het oog op de evaluatie van de opgelegde sanctie en in voorkomend geval voor het uitwerken en opleggen van een vervolgetraject.

Vanaf de leeftijd van achttien jaar verschijnen de minderjarige delictplegers jaarlijks voor de evaluatie van de opgelegde sanctie, en in voorkomend geval voor het uitwerken en opleggen van een vervolgetraject.

§6. De jeugdrechtbank kan de sanctie, vermeld in paragraaf 1, alleen opleggen nadat zij maatschappelijke en medisch-psychologische onderzoeken heeft laten verrichten door een multidisciplinair samengesteld team. Het medisch-psychologisch onderzoek is erop gericht de situatie te evalueren in functie van de persoonlijkheid, zijn omgeving en de maturiteitsgraad van de minderjarige delictpleger. De aard, frequentie en ernst van de feiten die de minderjarige delictpleger ten laste worden gelegd, worden in overweging genomen als ze bijdragen tot de evaluatie van zijn persoonlijkheid.

De jeugdrechtbank kan echter:

- 1° de sanctie ook opleggen zonder dat zij over het verslag van het medisch-psychologisch onderzoek beschikt, als zij constateert dat de minderjarige delictpleger zich aan dat onderzoek onttrekt of weigert zich eraan te onderwerpen;
- 2° de sanctie ook opleggen zonder dat zij een maatschappelijk onderzoek en een medisch-psychologisch onderzoek heeft laten uitvoeren, als bij vonnis al een sanctie genomen is ten aanzien van een minderjarige delictpleger en die een of meer feiten als vermeld in de artikelen 323, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 392 393, 394, 401, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475 en 476 van het Strafwetboek, heeft gepleegd, nadat hij de leeftijd van zestien jaar had bereikt, en die persoon opnieuw wordt vervolgd omdat hij na die eerste veroordeling weer een of meer van de voormelde feiten heeft gepleegd. De stukken van de vorige procedure worden bij die van de nieuwe procedure gevoegd;
- 3° onder dezelfde voorwaarden als vermeld in 2°, de sanctie opleggen ten aanzien van een minderjarige delictpleger die een feit, dat als misdadig wordt omschreven en waarop een straf staat die hoger ligt dan twintig jaar opsluiting of correctionele gevangenisstraf, heeft gepleegd nadat hij de leeftijd van zestien jaar had bereikt en pas wordt vervolgd nadat hij de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt.

§7. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de organisatie van de gesloten begeleiding van maximaal twee, vijf of zeven jaar, en de inhoud en de invulling van de opdrachten die hiermee gepaard gaan en de wijze waarop deze opdrachten worden uitgevoerd in de gemeenschapsinstellingen. De Vlaamse Regering kan voor bepaalde specifieke doelgroepen programma's erkennen en de toegankelijkheid tot die programma's bepalen.

§8. Het toevertrouwen van een minderjarige delictpleger aan een afdeling binnen een gemeenschapsinstelling, ingericht voor personen die een reactie opgelegd krijgen met toepassing van dit decreet, voor een gesloten begeleiding als vermeld in paragraaf 1, eerste lid, wordt in voorkomend geval gecombineerd met een terbeschikkingstelling van de jeugdrechtbank van maximaal tien jaar, na het einde van de hier vermelde sanctie. De jeugdrechtbank legt de terbeschikkingstelling op en bepaalt de duur ervan uiterlijk op het moment van de uitspraak van de hier vermelde sanctie.

De terbeschikkingstelling kan enkel worden uitgesproken wanneer de volgende voorwaarden cumulatief voldaan zijn:

- 1° het jeugddelict dat de minderjarige delictpleger gepleegd heeft, is een feit als vermeld in de artikelen 136bis, 136ter, 136quater, 136sexies, 137, 140, 141, 376, eerste lid, 393, 394, 395, 396, 397, 417ter, derde lid, 2°, 428, §5, 474 en 475 van het Strafwetboek, voor zover deze strafbaar zijn met twintig jaar opsluiting of meer;
- 2° de minderjarige delictpleger is zich op het ogenblik van de feiten ten volle bewust van de ernst van de feiten en de gevolgen die zijn daad tot gevolg hebben, rekening houdend met zijn persoonlijkheid, zijn omgeving en zijn maturiteitsgraad, onverminderd artikel 71 van het Strafwetboek;
- 3° een verdere opvolging is noodzakelijk na het aflopen van de sanctie met het oog op de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van de minderjarige delictpleger of van derden en gelet op de ernst van de strafbare feiten met het oog op de bescherming van de maatschappij tegen een hoog risico op recidive.

Aan de voorwaarden, vermeld in het tweede lid, 1°, 2° en 3°, moet cumulatief voldaan zijn op het ogenblik van de beslissing van de jeugdrechtbank tot terbeschikkingstelling en op het ogenblik van het verstrijken van de duur van de met toepassing van paragraaf 1, opgelegde sanctie. De jeugdrechtbank kan de terbeschikkingstelling alleen opleggen nadat zij een maatschappelijk en medisch-psychologisch onderzoek heeft laten verrichten door een multidisciplinair samengesteld team. Het medisch-psychologisch onderzoek is erop gericht de situatie te evalueren in functie van de persoonlijkheid, zijn omgeving en de maturiteitsgraad van de minderjarige delictpleger en omvat tevens een advies omtrent de voorwaarden als vermeld in het tweede lid, 2° en 3°. Ten vroegste drie maanden en uiterlijk één maand voor het verstrijken van de duur van de met toepassing van paragraaf 1, opgelegde sanctie, spreekt de jeugdrechtbank zich uit over het handhaven, het verminderen van de duur of het opheffen van de terbeschikkingstelling en de wijze waarop zij uitvoering geeft aan de terbeschikkingstelling. De jeugdrechtbank kan deze beslissing enkel nemen op basis van een geactualiseerd maatschappelijk en medisch-psychologisch verslag dat niet ouder mag zijn dan één maand.

De terbeschikkingstelling van de jeugdrechtbank die ten aanzien van de minderjarige delictpleger is uitgesproken, neemt aanvang bij het verstrijken van de termijn van de met toepassing van paragraaf 1, opgelegde sanctie.

De jeugdrechtbank kan in de uitvoering van de terbeschikkingstelling de minderjarige delictpleger:

- 1° een ambulante sanctie opleggen;
- 2° voorwaarden opleggen overeenkomstig artikel 34;
- 3° toevertrouwen aan een afdeling van een gemeenschapsinstelling ingericht voor personen die een sanctie opgelegd krijgen met toepassing van dit decreet.

De jeugdrechtbank kan mits bijzondere motivering ter ondersteuning aan de reactie als vermeld in het voorgaand lid, 1° en 2°, als modaliteit een elektronische monitoring als vermeld in artikel 29, §4, opleggen.

De jeugdrechtbank evalueert uiterlijk binnen de zes maanden na de aanvang van de terbeschikkingstelling en vervolgens elke zes maanden, de uitvoering van de terbeschikkingstelling, met het oog op de handhaving ervan, het wijzigen of het opheffen.

De terbeschikkingstelling aan de jeugdrechtbank neemt in elk geval een einde op het ogenblik dat de minderjarige delictpleger de volle leeftijd van vijftientwintig jaar heeft bereikt. Uiterlijk drie maanden voor het bereiken van de leeftijd van vijftientwintig jaar, of in voorkomend geval onmiddellijk na de uitspraak van de

jeugdrechtbank zoals bedoeld in het tweede lid, maakt de jeugdrechtbank het gerechtelijk dossier over aan de territoriale bevoegde strafuitvoeringsrechtbank met het oog op de verdere uitvoering van de terbeschikkingstelling op grond van dit decreet uitgesproken en dit overeenkomstig titel XIbis, hoofdstuk 1, van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten. De jeugdrechtbank kan de beslissing tot het overmaken van het dossier aan de strafuitvoeringsrechtbank enkel nemen op basis van een geactualiseerd maatschappelijk en medisch-psychologisch verslag dat niet ouder mag zijn dan één maand.

§9. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de opmaak en inhoud van het medisch-psychologisch onderzoek.

Afdeling 4. Uithandengeving en toevertrouwen aan een afdeling van een jeugd-psychiatrische dienst

Onderafdeling 1. Uithandengeving

Art. 38. §1. De jeugdrechtbank kan een minderjarige verdachte uit handen geven.

§2. Als de minderjarige verdachte op het tijdstip van het plegen van het jeugddelict zestien jaar of ouder was en de jeugdrechtbank een van de sancties, vermeld in artikel 29, §2, niet geschikt acht, kan ze de zaak bij een met redenen omklede beslissing uit handen geven en de zaak naar het openbaar ministerie verwijzen, met het oog op vervolging voor de bevoegde rechtbank die het gemeen strafrecht en de gemeenrechtelijke strafprocedure toepast.

De jeugdrechtbank kan evenwel alleen beslissen tot uithandengeving als bovendien cumulatief aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- 1° de minderjarige verdachte, vermeld in het eerste lid, is het voorwerp geweest van een of meer sancties, vermeld in de artikelen 35, 36 en 37;
- 2° het gepleegde jeugddelict betreft een feit als vermeld in de artikelen 373, 375, 393, 394, 395, 396, 397, 400, 401, 417ter, 417quater, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474 en 475 van het Strafwetboek of een poging tot het plegen van een feit als vermeld in de artikelen 393, 394, 395, 396 en 397 van het Strafwetboek.

De jeugdrechtbank kan ook beslissen tot uithandengeving wanneer de minderjarige verdachte een feit heeft gepleegd als vermeld in de artikelen 136bis, 136ter, 136quater, 136sexies, 137, 140 en 141 van het Strafwetboek, die, als ze door een meerderjarige gepleegd zouden zijn, strafbaar worden gesteld met een gevangenisstraf van vijf tot tien jaar of een zwaardere straf.

De motivering, vermeld in paragraaf 2, eerste lid, wordt opgesteld in functie van de persoonlijkheid van de minderjarige verdachte, zijn maturiteitsgraad en zijn omgeving.

Dit artikel kan worden toegepast als de minderjarige verdachte op het tijdstip van het vonnis de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt, maar op het ogenblik van de feiten nog geen achttien jaar was.

De Vlaamse Regering kan nadere regels opleggen aan de justitiehuizen of hun partners, voor de uitvoering van straffen ten aanzien van uithanden gegeven minderjarigen of bepalen waar de gevangenisstraf wordt uitgevoerd tot de leeftijd van drieëntwintig jaar. De basiswet van 12 januari 2005 betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van gedetineerden, en de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het

slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, zijn van toepassing.

§3. De jeugdrechtbank kan de zaak alleen uit handen geven nadat zij maatschappelijke en medisch-psychologische onderzoeken heeft laten verrichten door een multidisciplinair samengesteld team. Het medisch-psychologisch onderzoek is erop gericht de situatie te evalueren in functie van de persoonlijkheid van de minderjarige verdachte, zijn omgeving en zijn maturiteitsgraad. De aard, frequentie en ernst van de feiten die de minderjarige verdachte ten laste worden gelegd, worden in overweging genomen als ze bijdragen tot de evaluatie van zijn persoonlijkheid.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de opmaak en inhoud van het medisch-psychologisch onderzoek.

De jeugdrechtbank kan echter:

- 1° de zaak uit handen geven zonder dat zij over het verslag van het medisch-psychologisch onderzoek beschikt, als ze constateert dat de minderjarige verdachte zich aan dat onderzoek onttrekt of weigert zich eraan te onderwerpen;
- 2° de zaak uit handen geven zonder dat zij een maatschappelijk onderzoek en een medisch-psychologisch onderzoek heeft laten uitvoeren, als bij vonnis al een sanctie genomen is ten aanzien van een minderjarige verdachte en die een of meer feiten als vermeld in de artikelen 323, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 392, 393, 394, 401, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475 en 476 van het Strafwetboek, heeft gepleegd, nadat hij de leeftijd van zestien jaar had bereikt, en die persoon opnieuw wordt vervolgd omdat hij na die eerste veroordeling weer een of meer van de voormelde feiten heeft gepleegd. De stukken van de vorige procedure worden bij die van de nieuwe procedure gevoegd;
- 3° onder dezelfde voorwaarden als vermeld in 2°, uitspraak doen over de vordering tot het uit handen geven ten aanzien van een minderjarige verdachte die een feit, dat als misdaad wordt omschreven en waarop een straf staat die hoger ligt dan twintig jaar hoofdgevangenisstraf, heeft gepleegd nadat hij de leeftijd van zestien jaar had bereikt en pas wordt vervolgd nadat hij de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt.

Onderafdeling 2. Toevertrouwen aan een afdeling van een jeugdpsychiatrische dienst

Art. 39. §1. De jeugdrechtbank kan een minderjarige delictpleger toevertrouwen aan hetzij een open afdeling, hetzij een gesloten afdeling van een jeugdpsychiatrische dienst.

De plaatsing in een open afdeling van een jeugdpsychiatrische dienst kan alleen worden opgelegd aan een minderjarige delictpleger ingeval uit een door een jeugdpsychiater opgesteld onafhankelijk verslag dat minder dan een maand oud is, blijkt dat zijn oordeelsvermogen of zijn vermogen tot beheersen van zijn handelingen ernstig is aangetast. Plaatsing in een gesloten afdeling van een jeugdpsychiatrische dienst is enkel mogelijk overeenkomstig artikel 43 van de wet van 8 april 1965.

§2. De minderjarige delictpleger verschijnt halfjaarlijks voor de jeugdrechtbank met het oog op de evaluatie van de genomen beslissing.

De Vlaamse Regering bepaalt de minimumnormen alsook de nadere regels voor de inhoud en invulling van het verslag, vermeld in paragraaf 1, tweede lid. De Vlaamse Regering kan hierover een samenwerkingsakkoord sluiten met de federale overheid.

Afdeling 5. Gemeenschapsinstellingen en Vlaamse detentiecentra

Art. 40. §1. De Vlaamse Regering richt gemeenschapsinstellingen op. De Vlaamse Regering bepaalt de maximumcapaciteit van elke gemeenschapsinstelling, alsook de maximumcapaciteit van de verschillende afdelingen.

§2. De verschillende afdelingen van de gemeenschapsinstellingen zijn, tot ze hun maximumcapaciteit bereikt hebben, belast met:

- 1° het uitvoeren van de opdracht, vermeld in artikel 48, §1, 9°, van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp;
- 2° het uitvoeren van opdrachten op grond van dit decreet ten aanzien van minderjarige verdachten en minderjarige delictplegers, gericht op het aanbieden van een beveiligend en structurerend programma, dat herstelgericht en pedagogisch werkt, en dat erop gericht is de kansen op re-integratie te maximaliseren.

§3. Er wordt een voorbehouden capaciteit georganiseerd binnen de gemeenschapsinstellingen. Onder voorbehouden capaciteit wordt verstaan: een gereserveerde capaciteit binnen de gemeenschapsinstellingen voor minderjarigen die op het ogenblik van de feiten tussen de twaalf en veertien jaar zijn en die voldoen aan de voorwaarden, vermeld in artikel 26, §3, artikel 36, tweede lid, en artikel 37, §4, tweede lid.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels betreffende de organisatie, werking en opdrachten van de gemeenschapsinstellingen.

Art. 41. De Vlaamse Regering richt Vlaamse detentiecentra op. De Vlaamse Regering bepaalt de maximumcapaciteit van elk Vlaams detentiecentrum.

In dit artikel wordt verstaan onder Vlaams detentiecentrum: een instelling of afdeling van de gemeenschapsinstelling, bevoegd voor de uitvoering van de voorlopige hechtenis of de gevangenisstraf ten aanzien van uit handen gegeven jongeren tot de maximale leeftijd van drieëntwintig jaar.

De Vlaamse detentiecentra zijn, tot ze hun maximumcapaciteit bereikt hebben, belast met de tenlasteneming van de personen, vermeld in het tweede lid.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels betreffende de organisatie, werking en opdrachten van Vlaamse detentiecentra.

Hoofdstuk 5. Gegevensverwerking

Art. 42. §1. Met het oog op de uitvoering van de opdrachten, toegewezen aan de diensten, vermeld in artikel 11, §4, eerste lid, artikel 12, §1, tweede lid, artikel 13, §1, vierde lid, artikel 18, §2, artikel 22, §3, eerste lid, artikel 23, §1, derde lid, artikel 24, tweede lid, en artikel 25, §6, eerste lid, de gesloten oriëntatie, de gemeenschapsinstelling en de sociale dienst worden persoonsgegevens van de minderjarige, zijn ouders, in voorkomend geval, zijn opvoedingsverantwoordelijken en, in voorkomend geval, de slachtoffers, inclusief gegevens over gezondheid als vermeld in artikel 9 en persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten als vermeld in artikel 10 van de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG, verwerkt.

De dienst, vermeld in artikel 11, §4, eerste lid, artikel 12, §1, tweede lid, artikel 13, §1, vierde lid, artikel 22, §3, eerste lid, artikel 23, §1, derde lid, en arti-

kel 25, §6, eerste lid, verwerkt minstens de persoonsgegevens met het oog op de identificatie van de betrokken personen en gerechtelijke gegevens.

De dienst, vermeld in artikel 24, tweede lid, verwerkt minstens de persoonsgegevens met het oog op de identificatie van de betrokken personen, gegevens over gezondheid en gerechtelijke gegevens.

De dienst, vermeld in artikel 18, §2, verwerkt minstens de persoonsgegevens, waaronder identificatiegegevens van de ouders en gegevens met betrekking tot de context van de minderjarige en gerechtelijke gegevens.

De gesloten oriëntatie, de gemeenschapsinstelling en de sociale dienst verwerken minstens de persoonsgegevens, waaronder identificatiegegevens en gegevens met betrekking tot de context van de minderjarige, gegevens over gezondheid en gerechtelijke gegevens.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt, na advies van de entiteit die optreedt als Gegevensbeschermingsautoriteit, de eventuele andere gegevenscategorieën die door diensten, sociale dienst, gesloten oriëntatie, en gemeenschapsinstelling verwerkt zullen worden en de nadere regels over de vorm waarin en de wijze waarop persoonsgegevens worden uitgewisseld.

De dienst, vermeld in artikel 11, §4, eerste lid, verwerkt de gegevens met als doel de voorwaarden die opgelegd worden door de procureur des Konings op te volgen en hiervan het nodige bewijs te leveren aan de procureur des Konings.

De dienst, vermeld in artikel 12, §1, tweede lid, verwerkt de gegevens met als doel het voorzien in de begeleiding en de ondersteuning van de door de procureur aangeboden mogelijkheid tot bemiddeling.

De dienst, vermeld in artikel 13, §1, vierde lid, verwerkt de gegevens met als doel het voorzien in de begeleiding en de ondersteuning van de door de procureur aangeboden mogelijkheid tot het uitvoeren van een positief project.

De dienst, vermeld in artikel 18, §2, verwerkt de gegevens, met als doel delictvoorkomend te kunnen werken met de ouders.

De dienst, vermeld in artikel 22, §3, eerste lid, verwerkt de gegevens met als doel het voorzien in de begeleiding en de ondersteuning van de door de jeugdrechter of jeugdrechtbank aangeboden mogelijkheid tot bemiddeling of herstelgericht groepsoverleg.

De dienst, vermeld in artikel 23, §1, derde lid, verwerkt de gegevens met als doel het voorzien in de begeleiding en de ondersteuning van een positief project als reactie op niveau van de jeugdrechter of jeugdrechtbank.

De dienst, vermeld in artikel 24, tweede lid, verwerkt de gegevens met als doel het voorzien in een niet-residentiële reactie op een jeugddelict, waarbij gewerkt wordt met methodieken die het risico op recidive verminderen en er sterk ingezet wordt op het activeren van de context van de minderjarige.

De dienst, vermeld in artikel 25, §6, eerste lid, verwerkt de gegevens met als doel de voorwaarden die opgelegd worden door de jeugdrechter of de jeugdrechtbank op te volgen en hiervan het nodige bewijs te leveren aan de jeugdrechter of de jeugdrechtbank.

De gesloten oriëntatie verwerkt de gegevens met als doel een multidisciplinaire screening en een risicotaxatie uit te voeren. Deze onderzoeken resulteren in een oriëntatievoorstel gericht aan de jeugdrechter.

De gemeenschapsinstelling verwerkt de gegevens met als doel om delictvoorkomend te kunnen werken.

De sociale dienst verwerkt de gegevens met als doel de door de jeugdrechtbank gevraagde maatschappelijke onderzoeken, overeenkomstig artikel 50 van de wet van 8 april 1965 te kunnen aanleveren en de ondertoezichtstelling van de minderjarige te kunnen uitvoeren.

§3. De verwerkingsverantwoordelijke van persoonsgegevens is het hoofd van het Agentschap Jongerenwelzijn, voor de verwerking van persoonsgegevens met het oog op de uitvoering van de opdrachten van de gemeenschapsinstelling, de gesloten oriëntatie, en van de sociale dienst.

De verwerkingsverantwoordelijke van persoonsgegevens is de dienst voor de verwerking van persoonsgegevens met het oog op de uitvoering van de opdrachten omschreven in artikel 11, §4, eerste lid, artikel 12, §1, tweede lid, artikel 13, §1, vierde lid, artikel 18, §2, artikel 22, §3, eerste lid, artikel 23, §1, derde lid, artikel 24, tweede lid en artikel 25, §6, eerste lid.

§4. Voor de uitvoering van dit decreet worden de volgende instanties aangewezen als dienstenintegrator:

- 1° het eHealth-platform, opgericht bij de wet van 21 augustus 2008 houdende oprichting en organisatie van het eHealth-platform, met betrekking tot de gegevensdeling in functie van de verstrekte jeugdhulpverlening, met uitzondering van de gegevens, vermeld in punt 2°, a) en b);
- 2° de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, opgericht bij wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid, voor:
 - a) de identificatiegegevens van de natuurlijke persoon die jeugdhulpverlening aanbiedt en de minderjarige, zijn ouders of, in voorkomend geval, zijn opvoedingsverantwoordelijken en, in voorkomend geval, de slachtoffers;
 - b) de sociale gegevens, vermeld in artikel 2, 4°, van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, met betrekking tot de minderjarige, zijn ouders of, in voorkomend geval, zijn opvoedingsverantwoordelijke.

Als er bepaalde gegevens gedeeld worden bij of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie met een andere dienstenintegrator dan die vermeld in het eerste lid, dan werken die dienstenintegratoren samen om de gegevensdeling, volgens de bepalingen van dit decreet, zo optimaal mogelijk te laten verlopen met zo weinig mogelijk aanvullende lasten voor de minderjarige zijn ouders of, in voorkomend geval, zijn opvoedingsverantwoordelijke en, in voorkomend geval, de slachtoffers in het bijzonder en meer specifiek voor de jeugdhulpaanbieders of personen en voorzieningen die jeugdhulpverlening aanbieden.

Art. 43. Met het oog op wetenschappelijk onderzoek naar de effectiviteit van de voorziene reacties bezorgen de diensten, vermeld in artikel 11, §4, eerste lid, artikel 12, §1, tweede lid, artikel 13, §1, vierde lid, artikel 18, §2, artikel 22, §3, eerste lid, artikel 23, §1, derde lid, artikel 24, tweede lid, en artikel 25, §6, eerste lid, de gesloten oriëntatie, de gemeenschapsinstelling en de sociale dienst geanonimiseerde of gecodeerde persoonsgegevens aan de Vlaamse overheid. Wanneer dit volstaat voor het betrokken onderzoek, worden de gegevens enkel in geanonimiseerde vorm bezorgd.

De Vlaamse Regering bepaalt, na advies van de entiteit die optreedt als Gegevensbeschermingsautoriteit, nadere regels over de vorm waarin en de wijze waarop de persoonsgegevens worden uitgewisseld. Ze bepaalt, in voorkomend geval, ook de wijze waarop de persoonsgegevens worden gecodeerd.

In dit artikel wordt verstaan onder gecodeerde persoonsgegevens: persoonsgegevens die slechts door middel van een code in verband kunnen worden gebracht met een geïdentificeerd of identificeerbaar persoon.

Art. 44. De diensten, vermeld in artikel 11, §4, eerste lid, artikel 12, §1, tweede lid, artikel 13, §1, vierde lid, artikel 18, §2, artikel 22, §3, eerste lid, artikel 23, §1, derde lid, artikel 24, tweede lid, en artikel 25, §6, eerste lid, de gesloten oriëntatie, de gemeenschapsinstelling en de sociale dienst, wisselen onder elkaar persoonsgegevens uit met het oog op de uitvoering van de hun toegewezen opdrachten, geregeld bij dit decreet.

Met behoud van de toepassing van de verplichtingen en beperkingen die voortvloeien uit de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens of uit de regelgeving van de sectoren, is de gegevensuitwisseling onderworpen aan de volgende voorwaarden:

- 1° de gegevensuitwisseling heeft alleen betrekking op gegevens die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de aan de diensten, vermeld in het eerste lid, toegewezen opdrachten;
- 2° de gegevens worden alleen uitgewisseld in het belang van de personen tot wie de diensten, vermeld in het eerste lid, zich richten;
- 3° de gegevensuitwisseling gaat steeds gepaard met een informatieverplichting voor de diensten die gegevens zullen doorgeven.

In het belang van de minderjarige kan van de informatieverplichting, opgenomen in punt 3°, worden afgeweken als de informatie, omwille van de omstandigheden niet onmiddellijk kan worden verleend en in afwachting dat ze wordt verleend. In dit geval kan afgeweken worden van de informatieverplichting, op voorwaarde dat:

- 1° de afwijking genotuleerd wordt;
- 2° de afwijking gemotiveerd wordt;
- 3° er in de motivering wordt verwezen naar het belang van de minderjarige, waarbij duidelijk wordt omschreven over welk belang van de minderjarige het gaat;
- 4° er in de motivering wordt aangetoond dat het mogelijke werd gedaan om aan de informatieverplichting te voldoen.

Wanneer er sprake is van tegenstrijdige belangen tussen de betrokkenen, dan komt het toe aan de dienst om te oordelen of de gegevensuitwisseling in het belang is van de persoon waarover gegevens worden uitgewisseld.

De Vlaamse Regering bepaalt, na advies van de entiteit die optreedt als Gegevensbeschermingsautoriteit, nadere regels over de vorm waarin en de wijze waarop de persoonsgegevens worden uitgewisseld.

Hoofdstuk 6. Wijzigingsbepalingen

Afdeling 1. Wijzigingen van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade

Art. 45. In de voorafgaande titel van de wet van 8 april 1965, ingevoegd bij de wet van 13 juni 2006, worden punt 1°, punt 3°, punt 4° en punt 5°, a), c), d), e) en f), opgeheven.

Art. 46. In artikel 10 van dezelfde wet, hersteld bij de wet van 13 juni 2006, worden de woorden “voorlopige maatregel of om een maatregel ten gronde” vervangen door de woorden “maatregel of om een sanctie”.

Art. 47. Artikel 29bis van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 13 juni 2006, wordt opgeheven.

Art. 48. In artikel 36 van dezelfde wet, het laatst gewijzigd bij de wet van 19 juli 2013, wordt punt 4° opgeheven.

Art. 49. In artikel 36bis van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 9 mei 1972 en gewijzigd bij de wet van 2 februari 1994, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste en het tweede lid worden opgeheven;

2° in het derde lid wordt het woord “dit” opgeheven;

3° in het derde lid wordt tussen het woord “artikel” en de woorden “bedoelde personen” de zinsnede “van het decreet van [...] betreffende het jeugddelinquentierecht” ingevoegd.

Art. 50. In artikel 37 van dezelfde wet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 15 juli 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt opgeheven;

2° paragraaf 2, eerste lid, 1° tot en met 4° en 7°, worden opgeheven;

3° paragraaf 2, tweede en derde lid, worden opgeheven;

4° in paragraaf 2, vierde lid, wordt de zinsnede “, die enkel kan worden verlengd om uitzonderlijke redenen die verband houden met het aanhoudend wangedrag van de betrokkene en met zijn voor hemzelf of voor anderen gevaarlijke gedrag”, opgeheven;

5° paragraaf 2, vijfde en zesde lid, worden opgeheven;

6° paragraaf 2bis en paragraaf 2ter worden opgeheven;

7° paragraaf 2quater, eerste lid, 4° en 5°, en tweede lid, 5°, worden opgeheven;

8° in paragraaf 2quinqües, tweede lid, wordt de zinsnede “een van de in §2, eerste lid, 6° tot 11°, bedoelde maatregelen, een combinatie van meerdere van de in §2 bedoelde maatregelen, een combinatie van één of meer van deze maatregelen met één of meer van de in §2bis bedoelde voorwaarden of”, opgeheven;

9° paragraaf 3, eerste en vierde lid, worden opgeheven;

10° paragraaf 4 wordt opgeheven.

Art. 51. Artikel 37bis tot en met 37quinqües van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 15 mei 2006 worden opgeheven.

Art. 52. Artikel 39, gewijzigd bij het decreet van 28 maart 1990 en de wet van 2 februari 1994, wordt opgeheven.

Art. 53. Artikel 41, gewijzigd bij het decreet van 28 maart 1990, de wet van 2 februari 1994 en de wet van 13 juni 2006, wordt opgeheven.

Art. 54. Artikel 42, gewijzigd bij de wet van 2 februari 1994 en de wet van 16 mei 2006, wordt opgeheven.

Art. 55. In artikel 43 van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 13 juni 2006, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “deze wet” vervangen door de zinsnede “het decreet van [...] betreffende het jeugddelinquentierecht”;

2° in het eerste en het tweede lid wordt de zinsnede “artikel 36, 4°” vervangen door de zinsnede “artikel 14 van het decreet van [...] betreffende het jeugddelinquentierecht”;

3° in het tweede lid wordt de zinsnede “maatregel bedoeld in artikel 37” vervangen door de zinsnede “sanctie, vermeld in artikel 29, §2, eerste lid, van het voormelde decreet van [...]”.

Art. 56. In artikel 44 van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 30 juli 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2 worden de woorden “als een misdrijf omschreven feit” vervangen door het woord “jeugddelict”;

2° in paragraaf 5 wordt de zinsnede “maatregel van bewaring, behoeding of opvoeding” vervangen door de woorden “maatregel en sanctie”.

Art. 57. Artikel 45bis, 45ter en 45quater van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 13 juni 2006, worden opgeheven.

Art. 58. In artikel 46bis, eerste lid, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 27 april 1999, wordt de zinsnede “artikel 36, 4°” vervangen door de zinsnede “artikel 14 van het decreet van [...] betreffende het jeugddelinquentierecht”.

Art. 59. In artikel 47, derde lid, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 15 mei 2006, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede “artikel 36, 4°” wordt vervangen door de zinsnede “artikel 14 van het decreet van [...] betreffende het jeugddelinquentierecht”;

2° de zinsnede “artikel 45quater” wordt vervangen door de zinsnede “artikel 12 van het voormelde decreet”.

Art. 60. In artikel 48, §2, tweede lid, van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 2 februari 1994 en gewijzigd bij de wet van 27 december 2006, wordt de zinsnede “artikel 57bis” vervangen door de zinsnede “artikel 38 van het decreet van [...] betreffende het jeugddelinquentierecht”.

Art. 61. In artikel 49 van dezelfde wet, het laatst gewijzigd bij de wet van 13 juni 2006, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het tweede lid worden de woorden “als misdrijf omschreven feit” vervangen door het woord “jeugddelict”;

2° in het tweede lid wordt de zinsnede “in de artikel 52 bedoelde maatregelen van bewaring” vervangen door de zinsnede “maatregelen, vermeld in artikel 20, §2, eerste lid, van het decreet van [...] betreffende het jeugddelinquentierecht”;

3° in het vierde lid wordt de zinsnede “artikel 57bis” vervangen door de zinsnede “artikel 38 van het voormelde decreet”.

Art. 62. In artikel 51, §1, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 13 juni 2006 en gewijzigd bij de wet van 27 december 2006, worden de woorden “als misdrijf omschreven feit” vervangen door het woord “jeugddelict”.

Art. 63. Behoudens het voorlopig nemen van de maatregel, bedoeld in artikel 37, §2, 8°, wordt artikel 52 van dezelfde wet, het laatst gewijzigd bij de wet van 13 juni 2006, opgeheven.

Art. 64. Artikel 52bis van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 2 februari 1994 en gewijzigd bij de wet van 27 december 2006, wordt opgeheven.

Art. 65. In artikel 52ter van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 2 februari 1994 en gewijzigd bij de wetten van 15 mei 2006 en 27 december 2006, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste, tweede en derde lid worden opgeheven;

2° in het vijfde lid wordt de zinsnede “artikel 52” vervangen door de zinsnede “artikel 20, §2, eerste lid, van het decreet van [...] betreffende het jeugddelinquentierecht”.

Art. 66. In artikel 52quater van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 2 februari 1994 en gewijzigd bij de wetten van 30 juni 1994 en 13 juni 2006, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste tot en met het vierde lid worden opgeheven;

2° in het vijfde lid worden de woorden “de vorige leden” vervangen door de zinsnede “artikel 20, §2, eerste lid, 4° en 5°, van het decreet van [...] betreffende het jeugddelinquentierecht”.

Art. 67. In dezelfde wet worden de volgende artikelen opgeheven:

1° artikel 52quinquies, ingevoegd bij de wet van 13 juni 2006;

2° artikel 54, gewijzigd bij de wetten van 2 februari 1994 en 24 april 2003.

Art. 68. In artikel 56, eerste lid, van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 2 februari 1994, wordt de zinsnede “artikel 52” vervangen door de zinsnede “artikel 20, §2, eerste lid, van het decreet van [...] betreffende het jeugddelinquentierecht”.

Art. 69. In artikel 57bis van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 13 juni 2006 en gewijzigd bij de wet van 31 juli 2009 en het decreet van 15 juli 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 en paragraaf 2 worden opgeheven;

2° in paragraaf 3, tweede lid, wordt de zinsnede “§2, derde lid, 1°” vervangen door de zinsnede “artikel 38, §2, derde lid, 1°, van het decreet van [...] betreffende het jeugddelinquentierecht”;

3° in paragraaf 3, tweede lid, wordt de zinsnede "§2, derde lid, 2° en 3°" vervangen door de zinsnede "artikel 38, §2, derde lid, 2° en 3°, van het decreet van [...] betreffende het jeugddelinquentierecht";

4° in paragraaf 5, wordt het woord "dit" vervangen door de zinsnede "artikel 38 van het decreet van [...] betreffende het jeugddelinquentierecht";

5° in paragraaf 6, worden de woorden "deze bepaling" vervangen door de zinsnede "artikel 38 van het decreet van [...] betreffende het jeugddelinquentierecht".

Art. 70. In artikel 58, eerste lid, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 2 februari 1994 en 27 december 2006, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede "de artikelen 52," wordt vervangen door de zinsnede "de artikelen 20 en 21 van het decreet van [...] betreffende het jeugddelinquentierecht en artikel";

2° de zinsnede ", van deze wet" wordt toegevoegd.

Art. 71. In artikel 59 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 4 mei 1999, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede "artikel 52" vervangen door de zinsnede "artikel 20, §2, eerste lid, van het decreet van [...] betreffende het jeugddelinquentierecht";

2° in het eerste en het tweede lid wordt het woord "voorlopige" opgeheven.

Art. 72. Artikel 60 van dezelfde wet, het laatst gewijzigd bij de wet van 27 december 2006, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 60. De jeugdrechtbank kan te allen tijde, ambtshalve of op vordering van het openbaar ministerie de maatregelen genomen ten aanzien van de vader, moeder of degenen die de minderjarige onder hun bewaring hebben, intrekken of wijzigen, en binnen de perken van deze wet optreden in het belang van de minderjarige.

De persoon of personen, vermeld in het eerste lid, tegen wie de maatregel is genomen, kunnen zich met dat doel bij verzoekschrift tot de jeugdrechtbank wenden, nadat één jaar verstreken is sedert de dag waarop de beslissing waarbij de maatregel is bevolen, definitief is geworden. Indien dit verzoekschrift wordt afgewezen, kan het niet worden hernieuwd voordat één jaar verstreken is sedert de dag waarop de afwijzende beslissing definitief is geworden."

Art. 73. In artikel 61 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 15 mei 2006, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden "als misdrijf omschreven feit" vervangen door het woord "jeugddelict";

2° in het vierde lid worden de woorden "als misdrijf omschreven feit" vervangen door het woord "jeugddelict".

Art. 74. In artikel 62bis van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 2 februari 1994 en gewijzigd bij de wet van 30 juli 2013, wordt het woord "maatregel" vervangen door de woorden "maatregel en sanctie".

Art. 75. In artikel 63 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 2 februari 1994 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het eerste, tweede en vijfde lid wordt het woord "maatregelen" vervangen door het woord "sancties";
- 2° in het eerste lid wordt de zinsnede "de artikelen 37 en 39" vervangen door de zinsnede "artikel 29, §2, van het decreet van [...] betreffende het jeugddelinquentierecht".

Art. 76. In artikel 63ter van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 2 februari 1994, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het eerste lid, a), worden tussen het woord "maatregelen" en het woord "voorzien" de woorden "en sancties" ingevoegd;
- 2° in het eerste lid, a), wordt het woord "voorlopige" opgeheven;
- 3° in het eerste lid, b), wordt de zinsnede ", bedoeld in artikel 37, §2" vervangen door de zinsnede "als vermeld in artikel 29, §2, eerste lid, van het decreet van [...] betreffende het jeugddelinquentierecht".

Art. 77. Aan artikel 63quater van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 2 februari 1994 en gewijzigd bij de wet van 27 december 2006 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het eerste lid wordt de zinsnede "De artikelen 52bis" vervangen door de zinsnede "De artikelen 20 en 21 van het decreet van [...] betreffende het jeugddelinquentierecht";
- 2° in fine wordt toegevoegd "voor zover die procedures betrekking hebben op de ontzetting uit het ouderlijk gezag en het toezicht op de gezinsbijslagen of andere sociale uitkeringen".

Art. 78. Artikel 85 van dezelfde wet, hersteld bij de wet van 13 juni 2006, wordt opgeheven.

Afdeling 2. Wijzigingen van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp

Art. 79. In artikel 3, §1, van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp, gewijzigd bij het decreet van 12 juli 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het eerste lid wordt de zinsnede "ten aanzien van de jeugdhulpaanbieders, de toegangspoort en het ondersteuningscentrum Jeugdzorg" vervangen door de woorden "in alle contacten met de jeugdhulp, de diensten die op grond van het decreet van [...] betreffende het jeugddelinquentierecht door de gemeenschap worden georganiseerd of beantwoorden aan de door de gemeenschap gestelde voorwaarden, de gemeenschapsinstelling en de sociale dienst voor gerechtelijke jeugdhulpverlening";
- 2° tussen het eerste en het tweede lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Artikel 8 tot en met 10 zijn niet van toepassing wanneer dit decreet toegepast wordt binnen het kader van het decreet van [...] betreffende het jeugddelinquentierecht."

Afdeling 3. Wijzigingen van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp

Art. 80. In artikel 2, §1, van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, gewijzigd bij het decreet van 12 juli 2016 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 18° wordt de zin "een voorziening als vermeld in artikel 47 van het decreet van 7 maart 2008 inzake bijzondere jeugdbijstand" vervangen door de zin "een instelling als vermeld in artikel 2, 4°, van het decreet van [...] betreffende het jeugddelinquentierecht";

2° in punt 27° worden de woorden "en het ondersteuningscentrum" vervangen door de woorden "het ondersteuningscentrum en de gemeenschapsinstelling".

Art. 81. Aan artikel 47 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 15 juli 2016, wordt een punt 3° toegevoegd, dat luidt als volgt:

"3° Als het openbaar ministerie aantoont dat cumulatief de volgende voorwaarden zijn vervuld:

- a) er loopt voor de minderjarige een procedure bij de jeugdrechter of jeugdrechtbank op grond van artikel 14 van het decreet van [...] betreffende het jeugddelinquentierecht;
- b) er zijn voldoende aanwijzingen dat de minderjarige, vermeld in a), zich in een verontrustende situatie bevindt."

Art. 82. In artikel 55, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

"3° een van de maatregelen of de sancties, vermeld in de artikelen 20, §2, eerste lid en 29, §2, eerste lid, van het decreet van [...] betreffende het jeugddelinquentierecht."

Art. 83. In artikel 57, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de woorden "een wet betreffende de opgave van maatregelen voor minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd" vervangen door de woorden "het decreet van [...] betreffende het jeugddelinquentierecht".

Hoofdstuk 7. Slotbepalingen

Afdeling 1. Opheffings- en overgangsbepalingen

Art. 84. De wet van 1 maart 2002 betreffende de voorlopige plaatsing van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd, gewijzigd bij de wetten van 13 juni 2006 en 27 december 2006, wordt opgeheven.

Art. 85. De resterende bepalingen van artikel 37 van de wet van 8 april 1965, gewijzigd bij de wet van 27 december 2006, worden opgeheven.

Art. 86. De resterende bepalingen van artikel 52 van de wet van 8 april 1965, gewijzigd bij de wet van 15 mei 2006, worden opgeheven.

Art. 87. §1. Een voorlopige maatregel of maatregel die werd uitgesproken door de jeugdrechter of jeugdrechtbank met toepassing van de wet van 8 april 1965, en die in uitvoering is op de datum van inwerkingtreding van dit decreet, kan verder worden uitgevoerd.

Een bij de jeugdrechter of jeugdrechtbank aanhangig gemaakte zaak met toepassing van de wet van 8 april 1965, waarover op de datum van inwerkingtreding van dit decreet een beslissing werd genomen maar die nog niet in uitvoering is, wordt uitgevoerd overeenkomstig de genomen beslissing.

De regels, vermeld in de wet van 8 april 1965, die op de uitvoering van de in het eerste en tweede lid vermelde voorlopige maatregelen, maatregelen en beslissingen betrekking hebben, zijn van toepassing.

§2. Een bij de jeugdrechter of jeugdrechtbank aanhangig gemaakte zaak met toepassing van de wet van 1 maart 2002, waarover op de datum van inwerkingtreding van dit decreet een beslissing werd genomen maar die nog niet in uitvoering is, wordt uitgevoerd overeenkomstig de genomen beslissing.

Afdeling 2. Bepalingen over de inwerkingtreding en de uitvoering

Art. 88. Binnen de drie jaar dient de Vlaamse Regering bij het Vlaams Parlement een rapport over de evaluatie, met inbegrip van een wetenschappelijke evaluatie van de bepalingen in de artikelen 37 en 38, van dit decreet in.

Art. 89. Onverminderd het tweede en derde lid, treedt dit decreet in werking op 1 september 2019.

Voor de artikelen 25, §8, derde, vierde en vijfde lid, 32, derde lid, 33, tweede lid en 34, §1, derde lid, voor zover de vervangende reactie het toevertrouwen van de minderjarige delictpleger aan een afdeling binnen een gemeenschapsinstelling, ingericht voor minderjarigen die een reactie opgelegd krijgen met toepassing van dit decreet betreft, 26, 27, 35, 36, 37, met uitzondering van 37, §8, 39, 84, 85 en 86, bepaalt de Vlaamse Regering de datum van inwerkingtreding nadat zij uitdrukkelijk heeft vastgesteld dat de nodige randvoorwaarden zijn gerealiseerd die toelaten dat deze artikelen kunnen uitgevoerd worden. Deze artikelen treden uiterlijk in werking op 1 september 2022.

Artikel 37, §8, treedt in werking drie maanden na publicatie in het Belgisch Staatsblad van de laatste van de instemmingsdaden van het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Federale Staat.

Als de Vlaamse Regering, met het oog op de realisatie van deze randvoorwaarden investeringssteun geeft overeenkomstig de toepasselijke regelgeving, kan zij ook diegene die de investeringssteun bekomt, toezeggen dat de nodige erkenningen en werkingsmiddelen zullen toegekend worden op het ogenblik dat de infrastructuur waarvoor de investeringssteun wordt verleend, in gebruik wordt genomen.